

3 Aruba

MEP verliest kort geding autoparade



9 Wereld

Ruimtesonde Cassini is vergaan op Saturnus



10 Economie

Sandd neemt Van Straaten Post over



12 Sport

Vitesse doet zichzelf tekort tegen Lazio



‘Hemelhoog salaris’ collega’s reden voor staking Arubus vanochtend



ORANJESTAD — Een groep ontevreden werknemers van openbaar vervoersbedrijf Arubus heeft vanochtend enkele uren het werk neergelegd. Ze zijn boos omdat twee werknemers van noodlijdend zusterbedrijf Aruparking terug in dienst zijn genomen bij Arubus, met behoud van hun ‘hemelhoog salaris’, aldus STA-vakbondsleider Diego de Cuba die bij de staking was. De directie van het vervoersbedrijf ontkent de aantijgingen en begrijpt niet waarom de vakbond niet eerst om tafel is gegaan.

“Ik denk dat dit het gevolg is van slecht beleid. Teo Croes heeft de leiding over Arutram, Aruparking en Arubus. Het is duidelijk dat hij niet capabel is”, aldus de vakbondsleider vanochtend tijdens de staking. Hij legt uit dat drie werknemers van Arubus destijds aan Aruparking zijn ‘uitgeleend’, met een salaris dat ‘sky high’ ligt. “Iedereen is ervan op de hoogte dat Aruparking zichzelf niet kan bedruipen. “Twee van deze werknemers zijn daarom terug naar Arubus, maar met behoud van hun hemelhoge salaris. Dat is iets wat de werknemers niet accepteren. Het is misbruik van de bovenste plank. We hebben al aangegeven dat dit voor vakbond STA en voor de werknemers onacceptabel is. Het is niet rechtvaardig”, vindt De Cuba. “Ondertussen moeten de werknemers van Arubus vechten om een periodieke verhoging van hun salaris te krijgen”, zegt hij geëmotioneerd. Zijn woorden krijgen met een applaus bijval van de stakende werknemers.

Vloot
Daarnaast klaagt hij over de ‘deplorabele’ staat van onderhoud van de vloot van het busbedrijf. De Cuba vindt dat er, vanwege het maatschappelijke belang van het openbaar vervoer, in Arubus geïnvesteerd moet worden. “Niet in coördinatoren”, zegt hij met een sneer naar de regering, die relatief veel coördinatoren in dienst heeft rondom de ministers. “De regering heeft haar prioriteiten compleet verkeerd.”

Onvrede onterecht
Arubus-directeur Teo Croes reageert op de werkonderbreking: “Het gaat om een kleine groep werknemers die zelf ontevreden is en dingen aangrijpt om over te klagen. Helaas hitsen

zij anderen op en worden daarbij geholpen door vakbondsleider Diego de Cuba.” Hij ontkent dat de twee Arubus-medewerkers die vanuit Aruparking komen, een absurd hoog salaris ontvingen. “Ze kregen toen een toelage”, zegt Croes. Nu de werknemers weer in dienst zijn bij Arubus, is bij één van deze werknemers de toelage in het salaris verwerkt. De andere werknemer verliest het recht op de toelage, aldus de directeur. Het salaris is volgens Croes ook gekoppeld aan verantwoordelijkheid. Als supervisor verdient je meer dan als chauffeur, verklaart hij. “Eén van de werknemers waarover geklaagd wordt, ging hier als chauffeur weg en werd supervisor bij Aruparking. Een grote verantwoordelijkheid. Nu evalueren we wat we gaan doen, of we hem passend werk kunnen geven.” Klagen over hun salaris is volgens de directeur dus ‘prematuur’.

Geen preventief onderhoud
Directeur Croes geeft toe dat er bussen in slechte staat zijn. “We hebben bussen van negentien, twintig jaar oud die het niet meer doen. De helft van de vloot staat stil. Ja, vind je het gek? We hebben bussen die daardoor 22 uur per dag rijden. We zitten zo krap, dat bussen geen preventief onderhoud kunnen krijgen zoals ‘t hoort. Dat is de waarheid.” Volgens de directeur ligt dat aan de subsidie vanuit de overheid. “Er is structureel tekort aan geld.” Croes zegt dat ze van de overheid jaarlijks 4 miljoen florin krijgen en nog eens 1 miljoen florin om de belastingen te betalen. “Maar we hebben eigenlijk 8 miljoen nodig om te overleven. Alleen voor Arubus. Niet voor Arutram of Arubaparking.” Maar dat er slecht beleid wordt gevoerd en geld over

de balk wordt gesmeten, daar is Croes het niet mee eens. “We hebben niet eens geld, laat staan dat we het over de balk kunnen gooien.” Daarnaast vind hij dat vakbondsleider De Cuba wel veel schreeuwt, maar niet met hem in gesprek gaat. “We hebben zo vaak gezegd, als je klachten hebt over slecht beleid, kom met ons zitten. Praat erover. Maar waar is hij (De Cuba, red.)?”

Andere belangen
Daarnaast vermoedt de directeur dat andere belangen meespelen. Hij noemt twee shopstewards (personeel dat als vertegenwoordiger van de vakbond optreedt) die hem probeerden te chanteren. Zij vroegen om een functieverhoging. In ruil daarvoor zouden ze uit de vakbond stappen en ‘geen problemen meer veroorzaken’. “Daaruit blijkt wel dat het deze werknemers niet om het belang van het bedrijf gaat, maar puur om hun eigen belang.”

OM neemt intrek in nieuw gebouw



ORANJESTAD — Met toespraken van onder andere Justitie-minister Arthur Dowers, procureur-generaal Alexander van Dam (PG) en mededirecteur van Fundacion Salud Mental Aruba Hendrikus van Gaalen werd vanochtend in de Rumbastraat het nieuwe gebouw van het zogenoemde Veiligheidshuis ingewijd. In dit nieuwe gebouw van het Openbaar Ministerie zetelen het parket van de PG en het parket van de hoofdofficier van justitie. Het oude gebouw van het OM, in de binnenstad van Oranjestad, voldeed niet meer aan de veiligheidseisen. Bovendien staat dit nieuwe gebouw gelijk aan een nieuw begin in het bestrijden van criminaliteit. De centralisatie van de justitiële diensten moet zorgen voor een betere samenwerking tussen de justitiële ketenpartners zoals politie, justitie en zorg. Hierbij staat integrale kennisdeling tussen alle partners centraal. Burgers moeten voortaan hier hun VOG (verklaring van goed gedrag) ophalen en boetes betalen.

CJSF presenteert artiesten aan pers



ORANJESTAD — Tijdens een persconferentie gisteren van het Caribbean Sea Jazz festival (CJSF) werd de aanwezige pers getraakteerd op een drumsolo van Oscar Kraal, die in 2009 in Nederland uitgeroepen werd tot beste drummer. De drummer van onder andere Anouk en Seven treedt vanavond op de ‘Naked Stage’ op, om zo het binnenstromende publiek te verwelkomen. José Luis Cortés van NG La Banda was aanwezig en speelde een stukje op zijn dwarsfluit. Tijdens de persconferentie kwam ook vocalist Shirma Rouse aan het woord, die liet weten dat haar Aretha Franklin Tribute op Aruba de kick-off is van haar theatertournee in Nederland. Tevens werd funkmuzikant Cory Henry aan de pers voorgesteld. Organisator Erik Eman maakte bekend dat het muziekfestival met onderhandelingen bezig is om volgend jaar muzikant Herbie Hancock naar Aruba te halen. Het CJSF beleeft vanavond de elfde editie. Het festival vindt plaats bij het Renaissance Convention Center en duurt twee avonden. Naast diverse optredens van grootheden zoals Ruben Blades en Maceo Parker, biedt het jazzevenement een keur aan internationale en lokale muzikanten, een kunstexpositie en een food court.

‘Donaties stromen binnen’

DEN HAAG/HILVERSUM — Inwoners van Nederland hebben vandaag massaal geld gedoneerd voor St. Maarten, Sint Eustatius en Saba. Vanochtend om zes uur (Nederlandse tijd), bij de opening van de Nationale Actiedag ‘Nederland helpt St. Maarten’ stond de teller precies op 5.247.863 euro. Twaalf uur later was dat bedrag opgelopen tot 7.347.280 euro. De actie duurt tot middernacht.

door onze correspondent
Otti Thomas

Op de Nederlandse radio en televisie werd de hele dag aandacht besteed aan hulp voor de Bovenwinden en in het Nationaal Instituut voor

Beeld en Geluid zaten tal van vrijwilligers klaar om donaties op te nemen. “Het duurde even, maar nu stromen donaties binnen. Bedragen die binnenkomen variëren van 25 tot 250 euro”, zei één van hen. De bereidheid



om geld te doneren leek wel kleiner dan bij andere rampen, zoals de aardbevingen in Haïti in 2010 en in Nepal in 2015, die respectievelijk 111 miljoen en 25 miljoen opbrachten, maar waar ook meer slachtoffers waren. Onder de vrijwilligers zijn verschillende bekende Nederlanders als presentator Jörgen Raymann, kickboksster Lucia Rijker en de partijleiders Jesse Klaver (Groen Links) en Emile Roemer (SP). Amigoe kreeg zangeres Lisa Michels, presentatrice van Shownieuws, aan de lijn. “Ik heb geen speciale band met St. Maarten, maar het is belangrijk om elkaar te helpen, want als ons in Nederland iets overkomt, dan zijn we ook blij met alle hulp. Ik heb veel volgers op sociale media, die ik ook vraag om te doneren.” Het panel beantwoordt ook vragen over de steun. Mensen willen weten waar het geld precies voor wordt gebruikt, onder meer omdat ze vraagtekens plaatsen bij de integriteit van het bestuur op St. Maarten. “Ik kijk die vraag wel meer, maar alle ogen zijn gericht op deze actie, dus het is echt wel goed geregeld”, zei Michels. Het Rode Kruis meldt dat do-

naties onder meer worden gebruikt voor afdekzeilen, jerrycans voor drinkwater, voedsel, medische zorg, generatoren en de opsporing van vermist. “Met het geld dat ingezameld wordt, koopt het Rode Kruis zelf hulpgoederen, voedsel en water in, ofwel hier in Nederland of in de regio. Vervolgens deelt het Rode Kruis zelf die goederen uit met hulp van Rode Kruis-afdelingen ter plaatse. Dit wordt allemaal strak gemonitord.”

Inzamelingsacties zijn er ook in steden en dorpen. Zo hebben de Nederlandse wadeneilanden 10.000 euro gestort voor hun ‘zuster-eilanden’ aan de andere zijde van de oceaan, worden er soesjes en brownies verkocht en ook lege flessen ingezameld, waarvan de opbrengst naar de eilanden gaat. Irma Jansen deed via Facebook een oproep aan al haar naamgenotes om geld te doneren. “Irma is een monster, las ik in de media. Met name mannen vonden het leuk om te zeggen dat er een orkaan naar mij was vernoemd. Dit is mijn manier om iets positiefs met de naam Irma te doen,” vertelde ze op de radio.

Plankgas

Glamoureuus racen door een fraai verlichte stad

Bert Devies was vele jaren werkzaam in de internationale autosport als cameraman, journalist, tv-commentator en regisseur voor onder meer Eurosport, NOS, RTL, SBS6, ESPN en andere. Ook was hij manager van raceteams in IndyCar en diverse Europese raceseries. Bert is momenteel woonachtig op Aruba en schrijft regelmatig voor Amigoe over de autosport.

De tiende editie van de Grand Prix van Singapore staat voor de deur. Dat betekent voor de F1 coureurs weer een fysiek loodzware nachtrace onder kunstlicht. Het wordt ongetwijfeld weer één van de moeilijkste races van het seizoen. Het is erg warm en luchtvochtig in Singapore. Temperaturen van tegen de zestig graden in de cockpit en het lange veelzijdige circuit doen een enorme aanslag op de fysieke conditie en vooral de concentratie van de coureurs. De baan is smal, heeft de meeste bochten van alle banen op de kalender, is hobbelig en inhalen is er lastig. Singapore is eigenlijk het Monaco van het verre Oosten. Het is er echt glamoureuus. De race gaat door de fraai verlichte stad en daardoor heerst er een geweldige speciale sfeer. Het Red Bull Team en Max Verstappen kijken al tijden uit naar dit evenement. Op basis van het verleden is het altijd



een goede race voor het team geweest. Max heeft zich met speciale hittetraining in de sauna al wekenlang voorbereid. Hij is afgelopen dinsdag naar Singapore gevlogen en had woensdag al een drukke dag met de nodige verplichtingen. Een aantal delen van het Marina Bay Street Circuit is voorzien van een nieuwe asfaltlaag. De zware race gaat zondag over 61 ronden. Gewoonlijk maken de bolides tijdens de race vanwege de warmte meer pitstops, zo'n twee tot drie. Er wordt door iedereen rekening gehouden met onverwachte safety car-situaties. Er kan zo maar van alles gebeuren waardoor

strategieën in de war worden geschopt. Het is ook altijd weer even wennen voor iedereen om onder kunstlicht te rijden. Het Red Bull team heeft niet stilgezeten en blijft de auto's doorontwikkelen. Max heeft een aantal updates voor de auto en de Renault motor en er is ook verbeterde brandstof die meer pk's zal brengen.

Snel Japans konijn

De scheiding tussen Honda en McLaren is doorgezet. De Engelsen hebben een driejarig contract met Renault getekend. McLaren krijgt dan dezelfde motoren als het eigen Renault fabrieksteam en Red Bull racing. Toro Rosso, het Red Bull junior team gaat verder met Honda. De Spaanse coureur Carlos Sainz die bij Red Bull onder contract staat wordt als wisselgeld gebruikt en gaat naar het Renault F1 team. Dit om het contract dat Toro Rosso met Renault had af te kopen. Honda geeft Toro Rosso in 2018 gratis motoren en veel geld. Er wordt zelfs gefluisterd dat Honda het Toro Rosso team wil kopen. Het Britse McLaren team lijkt een



dubbelslag te hebben geslagen. Ze zijn niet alleen van de slecht presterende onbetrouwbare Honda-motor af maar hebben ook hun stercoureur Fernando Alonso voor een langere termijn kunnen strikken. De gefrustreerde tweevoudig wereldkampioen wil in 2018 races winnen en in een competitieve auto rijden. Met de komst van Renault moet dat kunnen lukken. Het nieuwe contract gaat de snelle Spanjaard een jaarsalaris van rond de 44 miljoen



Sebastian Vettel (GER) Ferrari SF15-T leads at the start of the race at Formula One World Championship, Rd13, Singapore Grand Prix, Race, Marina Bay Street Circuit, Singapore, Sunday 20 September 2015.



cuït van Singapore nooit echt onder de knie hebben gekregen. Hoewel Lewis Hamilton in 2014 de race won, blijft het een soort circuit dat zowel Ferrari als Red Bull goed ligt. Sebastian Vettel hoopt dit weekeinde met zijn Ferrari de leiding in het kampioenschap op Hamilton te heroveren. Geen enkele coureur heeft in Singapore meer podiumplaatsen behaald dan Vettel (vier zeges). Hij won dit jaar ook al overtuigend de race in Monaco. Hamilton werd daar slechts zevende. Mercedes kan op dit circuit zijn hogere topsnelheid niet gebruiken. Er zijn weinig plaatsen om in te halen. Er is eigenlijk maar één echte goede plek; de run naar bocht 7. De coureurs moeten de timing precies goed hebben. Ze komen met zo'n 320 kilometer per uur op de bocht af en remmen dan binnen 50 meter af naar 120 kilometer per uur. Die actie geeft de mannen een aantal pittige G-krachten op het lichaam. De rijders zien trouwens weinig daglicht. Om

de jetlag een beetje te omzeilen slapen ze zeker tot lunchtijd en moeten dan meteen de baan op. De sleutel voor succes zit hem tijdens de race vooral in het banden-management. Het rijden onder kunstlicht zorgt er wel voor dat de omstandigheden tijdens de hele race stabiel blijven. Dit weekeinde brengt Max wel één van de beste kansen op een overwinning. Tijdens de vrije trainingen moet hij het tempo langzaam opbouwen en op het goede moment tijdens de kwalificatie de volle risico's riskeren om de poleposition te pakken. En dan ná de start wegwezen! Tijdens de aanloop van de GP moest Max de nodige PR-activiteiten ondernemen. Zo moest hij een 'Durian' eten dat is een Aziatische vrucht die ook wel 'stinkfruit' wordt genoemd. Het product viel niet in de smaak bij de Limburger. "Hij smaakt naar kots" riep de Red Bull held. Nu maar hopen dat de Champagne op het podium de vieze smaak zal wegspoelen.

Belangrijke Mededeling

In verband met de verkiezing van de leden van de Staten van Aruba, zal het kantoor van APFA op vrijdag **22 september 2017, om 12 uur s'middags** sluiten.

Ons kantoor zal weer geopend zijn op **maandag 25 september 2017.**



587-0002

STICHTING
BLOEDBANK
ARUBA
CADA GOTA TA CONTA

CLOWN
Doctors Aruba
Cel.: 731-0289
clowndoctorsaruba@gmail.com

NO ENFRENTA
CANCER DI
PECHO BO SO

BREAST CANCER SUPPORT GROUP
MaryJoan
Adress: Sabana Blanco 8
Tel: 588-9999

BROS & BEER
ARUBA

HAPPY HOUR
FRIDAY SEPTEMBER 15
2X1 HOPI BROS & DEWAR'S 12 5PM-9PM

LIVE • SKALE DJ • VIBES

SPECIAL | BUCKET PRICE ALL NIGHT LONG
PRICE ON DEWAR'S 12 YRS ALL NIGHT LONG

Tropical
Beverage Company

BUY MORE
SAVE MORE

September 14-17

Buy \$150
SAVE **20%**

Buy \$300
SAVE **25%**

Buy \$600
SAVE **35%**

PANDORA

THE PANDORA STORE AT
PASEO HERENCIA MALL

Noord, Aruba • 297.586.5625

THE PANDORA STORE AT
LG SMITH BLVD 15

Oranjestad, Aruba • 297.587.7060

BOOLCHAND'S

Havenstraat 25
Oranjestad, Aruba • 297.583.0147

Facebook.com/PANDORAaruba • Instagram.com/PANDORAaruba • Snapchat.com/PANDORAaruba

Valid 9/14/17 - 9/17/17 at participating retailers and online. Selection may vary by store, while supplies last. Not valid with prior purchases. Qualifying PANDORA Jewelry spend excludes taxes, fees and gift cards. Maximum promotional discount 35% for purchases over \$600. Product not for resale; store may limit product purchase quantities in its sole discretion.

© 2017 Pandora Jewelry, LLC • All rights reserved

MEP verliest kort geding autoparade

ORANJESTAD — MEP heeft het kort geding verloren om alsnog een vergunning toegekend te krijgen voor een autoparade die de partij aanstaande zondag wil organiseren. De rechter bepaalde gistermiddag dat premier Mike Eman in zijn recht stond om de aanvraag te weigeren ten behoeve van zijn eigen partij.

Na het vonnis stonden MEP-leider Evelyn Wever-Croes en advocaat Anthony Ruiz de pers te woord. Volgens Ruiz waren tot dit jaar alle vergunningen voor de laatste zondag voor verkiezingsdag toegewezen aan de partij die als eerste een aanvraag had ingediend. Daarom had MEP op 4 januari haar verzoek bij de politie ingediend. AVP diende haar verzoek in op 7 mei.

Pas op 11 september ontving MEP van premier Mike Eman de brief waarin het verzoek werd afgewezen. Op dat moment besloot de partij

een LAR-zaak aan te spannen tegen het Land.

Bevoegd gezag
AVP-Statelid Marlon Sneek was naar het gerecht gegaan op verzoek van Landsadvocaat Hans Sjiem-Fat om als mogelijke getuige te worden opgevoerd. Na de uitspraak was hij de eerste die de pers te woord stond. Volgens Sneek was het argument van de kort geding-rechter dat het hier om een schaarse vergunning gaat en dat de algemene orde verstoord zou worden als er twee optochten zouden worden gehouden.

Hierover heeft het bevoegd gezag, de minister van Algemene Zaken in dit geval, dan ook een beslissing genomen volgens de regels van de Algemene Politieverordening, aldus Sneek over de overwegingen van het gerecht.

Reactie advocaat
Volgens Ruiz zou de rechter zijn besluit hebben gebaseerd op bedrog van de Landsadvocaat. Sjiem-Fat zou namelijk niet het volledige advies van de korpschef aan het gerecht als bewijsstuk hebben gegeven. Het zou gaan om een laatste pagina waarin stond aangegeven dat, mocht de minister van Algemene Zaken volharden in zijn besluit om de AVP de vergunning voor de 17e te verlenen, het KPA overweegt om zowel MEP als AVP een vergunning voor die dag te verlenen. “Voor het KPA betekent dit echter een grote uitdaging doch op deze manier hopen wij de spanningen te verminderen”, aldus korpschef Dolfi Richardson in zijn advies aan de premier. Sjiem Fat zou echter bewust



dat blad hebben achtergehouden. Pas na de uitspraak hoorde Ruiz van het bestaan van dit blad en kreeg hij ook inzage. Volgens Ruiz zou de rechter anders hebben bepaald als hij de volledige brief zou hebben gezien. Sjiem Fat zou dus oneigenlijk hebben

gehandeld en daarom gaat Ruiz een klacht tegen hem indienen bij de Raad van Toezicht van de Orde van Advocaten.

Kort nadat alle partijen het gerechtsgebouw hadden verlaten, trof *Amigoe* advocaat Sjiem-Fat en vroeg hem of het

klopt dat hij dat blad achterwege had gehouden. “Het was een fout van mijn secretaresse”, zei de Landsadvocaat. “Als de rechter het wel zou hebben gezien, had het toch niets uitgemaakt. Want de tegenpartij had om te beginnen geen sterke zaak.”

IN HET KORT

Slapende honden wakker maken

Medewerkers R. en G. van een hotel in Oranjestad bespeurden een onbekende man slapend op een balkon. Toen ze hem wakker maakten en vroegen om weg te gaan, sloeg de man R. meerdere keren op zijn gezicht en maakte ook het uniform van G. stuk, voordat hij wegluchtte.

Was bak

De wasbakken van het mannen toilet in de kerk van San Nicolas werden vernield. Ter plekke sprak de politie met de pastoor die vertelde dat hij landloper M. verdacht van de vernieling. Toen de agenten verhaal gingen halen bij M. ontkennde hij alles, waarna hij verwijderd werd.

Ruitje gluur

Op de parkeerplaats van Tai Li Wah Supermarket in Kas Ariba zou een ambulante verslaafde in geparkeerde auto's aan het loeren zijn. De politie sprak met een getuige die verklaarde dat de man richting Mundo Nobo te St. Cruz liep. De patrouille trof M.M. Goyla daar inderdaad aan, maar die ontkennde het verhaal van de getuige.

Boze bureu

In de Timbalstraat ging een man zo erg tekeer tegen zijn moeder dat de buurman het hoorde en besloot hem erover aan te spreken. De schreeuwende man vond dit niet zo leuk en pakte een ijzeren voorwerp waarmee hij de buurman bedreigde. Het slachtoffer belde de politie maar die raadde hem aan om aangifte te doen. De politie sprak ook nog even met de moeder die vertelde dat haar zoon verschillende soorten drugs gebruikt en dan zeer agressief kan worden. Ook deze vrouw werd aangeraaden aangifte te doen.

Extra evacuatie en hulpgoederen

DEN HAAG — Vanaf Schiphol is vandaag een Boeing 747 van de KLM vertrokken om hulpgoederen en personeel vanaf Curaçao naar St. Maarten te brengen en vervolgens mensen te evacueren van St. Maarten naar Aruba. Het gaat om hulpbehoevenden en mensen die niet op St. Maarten wonen, waaronder toeristen uit verschillende landen. Het totaal aantal evacuatie loopt daarmee op tot zo'n 4000.



Voedseldistributie op gang

WILLEMSTAD — Het distributiepunt van het Rode Kruis bij een school in de wijk Cay Bay – één van de meest verwoeste wijken op St. Maarten – is woensdag ingericht en donderdag is daar begonnen met de distributie van voedsel. Ook wordt brandstof verspreid. Het uitgaansverbod is gedeeltelijk opgeheven, zodat mensen in de ochtend en middag de straat opkunnen. Donderdag is op grote schaal water en voedsel uitgedeeld en worden ook een 'twaalfal shops in verschillende districten' bevoorrad, meldt de Koninklijke Marine. De kritische vraag 'wanneer de distributie van voedsel eindelijk op gang zou komen', is daarmee beantwoord.

Volgens Defensie-woordvoerder luitenant-ter-zee, Egbert Stoel, hebben deze kritische geluiden ook Defensie bereikt. “Om deze reden gaat de prioriteit nu ook uit naar de ondersteuning van de lokale autoriteiten voor distributie van de goederen, waarvoor militairen grootschalig worden ingezet. De autoriteiten bepalen de locaties van de uitgiftepunten.” De bevolking van St. Maarten wordt verzocht om de uitzendingen van radiozender Laser 101 FM te volgen, waarin de locaties en tijden van de distributie bekend worden gemaakt. Zodra de bevoorrading gereed is, worden de zogenaamde shops uitgiftepunten. “De planning kan enkel doorgang vinden indien er geen rellen plaatsvinden en hulpverleners hun werk kunnen doen. U wordt

verzocht te luisteren naar het lokale personeel en instructies op te volgen”, aldus de marine.

Rijen

Volgens Stoel is er geen 'letterlijke vrees voor rellen'. “Men doelt meer op de lange rijen die mogelijk kunnen ontstaan bij de distributie en om bijvoorbeeld ongeregelde heden zoals voedingen tegen te gaan, doet men alvast een oproep aan de mensen om daar begrip voor op te brengen. Dit simpelweg omdat als men bijvoorbeeld voor zou dringen, dit de efficiëntie van het uitdelen van de hulpgoederen zou benadelen.” Het Rode Kruis zal de komende dagen meer plekken gereed maken voor de verdeling van water en voedsel. Volgens een woordvoerder van



Dit is een uitsnede van de 'Damage assessment St. Maarten' van het Rode Kruis, met linksboven het luchthavengebouw. Ook de zwaar getroffen wijk Cay Bay rechtsonder, waar de voedseldistributie gisteren begonnen is, is zeer zwaar getroffen.

het Rode Kruis kostte het als gevolg van de ravage op het eiland de nodige inspanningen om de levensmiddelen op de distributieplek te krijgen. Een team van het Rode Kruis dat afgelopen zondag naar St. Maarten vertrok, kent de voorziening van de bevolking van voedsel en drinkwater grote prioriteit toe. In een later stadium wil de organisatie overgaan tot het uitdelen van onder meer dekzeilen, keukensets en jerrycans.

Het doorsturen van hulpgoederen en voeding voor St. Maarten heeft voor defensie-eenheden in het Caribisch Gebied de hoogste prioriteit. Op Curaçao staat weer 60 ton aan hulpgoederen van het Rode Kruis klaar voor transport door Defensie. Volgens de Koninklijke Marine heeft de premier van St. Maarten aangegeven dat er geen behoefte is aan tenten voor noodopvang.

Detentiecapaciteit

In de eerste periode na de passage van Irma ging grote aandacht uit naar herstel van de openbare orde. Er heeft een flinke uitbouw aan Defensie-personeel plaatsgevonden waarbij het totaal aantal Defensie-manscapen op het Bovenwindse Eiland woensdag op 725 man uitkwam. Zo werden marchaussee's (RST, politie) agenten en milities ingevlogen vanuit Nederland en de ABC-eilanden. Ook donderdag vertrok een peloton van 49 politiemensen vanuit Eindhoven dat zich op St. Maarten eerst bezig zal houden met 'basispolitie'zorg'. Hierop zullen de agenten taken van de militairen die er nu al zijn overnemen. “Het leggen van verbinding met de bewoners, het werken in de wijken en het contact maken met de omgeving; daar gaat het om”, verklaarde peloton-

leider Jan Boersma. De leden van het peloton komen uit verschillende politie-eenheden en hebben ervaring met buitenlandsmisjes of stonden op het punt op politiemissie te gaan. De marine meldt verder ook dat de komende 24 uur, er aanvullende detentiecapaciteit gerealiseerd zal worden voor plundersaars.

Communicatie

Een 100 man tellende constructie-genie van de Landmacht kwam donderdag aan, meldt Stoel. “Zij zullen met hun technische kennis ondersteuning bieden bij de 'damage control' aan de infrastructuur. Zo biedt defensie reeds ondersteuning om de water en stroomvoorziening te herstellen. Er is nu een aantal wijken dat stroom heeft en ook een aantal wijken waar er stromend water is. De communicatie is nog steeds moeilijk, maar er zijn nu mensen van telecombedrijf UTS, die hard werken aan geleidelijk herstel van het netwerk. Tja, men dient te beseffen dat na de verwoesting er veel achter de schermen gebeuren, er vele reparaties uitgevoerd dienen te worden, voordat men de 'aan-knop



Details voor opbouw nog niet vastgesteld

DEN HAAG — De Nederlandse regering heeft nog geen beslissing genomen over de beste manier om St. Maarten te helpen bij de wederopbouw. Volgens het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties is daar op dit moment nog geen concreet beeld van, want er is nog geen plan van aanpak of goede inschatting van de schade.

Het ministerie reageert op kritiek op de regering van St. Maarten en geruchten dat de Nederlandse regering een Algemene Maatregel van Rijksbestuur zou overwegen om zo de volledi-

ge controle te krijgen over hulpverlening en herstel. Een woordvoerder verwijst echter naar eerdere verklaringen over dit onderwerp. Premier Mark Rutte bevestigde afgelopen week dat

St. Maarten een zelfstandig land is en dat de verhoudingen binnen het Koninkrijk duidelijk zijn omschreven. De Rijksministerraad op dinsdag was niet bedoeld voor een besluit tot een Algemene Maatregel van Rijksbestuur. Plasterk zei woensdag dat er nog gezocht wordt naar de beste vorm om hulp te bieden. “Als het Koninkrijk bij-springt (...) dan zullen we daar natuurlijk een vorm

voor moeten vinden. Daar zijn we de komende dagen mee bezig.” Hans Leijtens, leider van het team voor wederopbouw, benadrukte afgelopen week dat er steeds meer met St. Maarten wordt samengewerkt. “Langzaam maar zeker begint de bestuurskracht toe te nemen. De komende periode zullen we (de hulp) steeds vaker en steeds intensiever samen oppakken.”

FRESH
104.3
DE HOORT HET VERSCHIL

Marc's Muziek Café
(Ma t/m Za: 12 - 15 pm)

Marc de Roo

Voor contact:

Studio: (297) 583 2121
Kantoor: (297) 583 2220
Email: info@fresharuba.com

facebook.com/fresharuba





Geef ons groen licht

zodat Aruba kan blijven groeien.

De afgelopen acht jaar hebben we veel bereikt. Nu moeten we gaan profiteren van al het goede werk en de investeringen die we gedaan hebben. De vooruitgang die we geboekt hebben, moet voelbaar worden in alle huizen van Aruba. Aruba heeft stabiliteit en vooruitgang nodig. Daarom vragen wij weer uw steun. Geef ons uw vertrouwen om ook de komende vier jaar enthousiast en voor iedereen Aruba te dienen. Geef ons groen licht zodat Aruba kan blijven groeien.



Concrete beloften voor het komende jaar

In de eerste 12 maanden de volgende plannen realiseren:

1. Veiligheid: we zullen de criminaliteit hard aanpakken door:

- Extra agenten op straat te brengen
- Meer officieren van justitie aan te nemen
- Lanceren van een Veiligheids App voor de buurten
- De grensbewaking versterken
- De samenwerking met bewoners, stichtingen, organisaties en clubs actief in de wijken intensiveren om de veiligheid in de wijken te verhogen

2. Economie stimuleren:

- Regulering van de appartementen en kamerverhuurmarkt
- De renovatie bij CITGO volledig uitvoeren. Dit zorgt voor minimaal 2000 banen
- Het plaatsen van een Algen CO² project bij de raffinaderij
- Openen van de Green Corridor en Smart Community
- Openen van een van de grootste zonne-energie parken in de regio
- Start van de herontwikkeling van het APA gebied
- Investeringsgarantieregeling voor kleine en middelgrote ondernemingen.
- Het helpen van starters door belastingverlaging en betere financieringsmogelijkheden
- Uitvoeren van plan voor de Main street
- Happy Flow op airport operationeel
- Het verder stimuleren van de vier topsectoren toerisme, duurzame technologie, logistiek en de 'creative industry'

3. Beginnen met het planten van 100.000 bomen planten in de buurten verspreid over Aruba

4. Ondersteunen van de middengroepen, de dragers van onze maatschappij:

- Aantal vakantiedagen per jaar van 15 naar 20
- Belastingverlaging door verschuiven van de belastingschijven
- Toelage naschoolse activiteiten van de kinderen
- Extra aftrek belastingen tot Afl. 500,- per kind per jaar voor kinderopvang
- Verhogen garantie van het Nationale Hypotheek Garantie Fonds, zodat het makkelijker en aantrekkelijker wordt om een huis te kopen
- Het beschikbaar stellen van bouw kavels
- Verlaging van het rente percentage en verlengen van de terugbetaalperiode voor studiebeurzen
- Gelegenheid voor extra training en opleiding voor elke werknemer in werktijd

5. Beschermen van de minder sterken:

- Beginnen met de bouw van 2000 betaalbare woningen

Waar staan we nu?

Onze economie (+3% per jaar) groeit. Onze toeristische sector van wereldklasse blijft uitstekend draaien. Het product Aruba is klaar om in de komende jaren onze gasten te blijven ontvangen. De heropening van de raffinaderij, zorgt voor 3000 banen, geeft de komende jaren een sterke impuls aan de economie en nieuwe vooral groene economische activiteiten zijn in ontwikkeling. Werkloosheid ligt nu op 7 % maar daalt naar 5% als de raffinaderij volledig operationeel is. Wijken, buurten, wegen en scholen zijn helemaal vernieuwd. Families die het moeilijk hebben worden ondersteund. Bovendien is het tekort op de begroting van de overheid is teruggebracht tot vrijwel nul in 2017 (-0.5%) en staat er voor 2018 een overschot (+5%) gepland. De nationale schuld neemt af en de schuld ratio daalt in een nog hoger tempo.

↑ 12.2%
Werkloosheid
2009

↓ 5%
Werkloosheid
2017 - 2018 (E)

>+3.4%
Economie

Begroting land Aruba

-0.5%
tekort 2017

+0.5%
overschot 2018

Welvaart en welzijn voor iedereen op Aruba

De AVP gelooft in een welvarend Aruba voor iedereen. Samen hebben we een prachtig land opgebouwd waar we gelukkig samen in leven en samen willen we dit land nog mooier maken om het aan onze kinderen te kunnen doorgeven. Dat is Groen!

- Instellen van een huurtoelage voor gezinnen met laag inkomen
- Opleveren van speciale woningen voor gehandicapten en bejaarden
- Het instellen van een PrePensioen regeling voor mensen die een voor de pensioengerechtigde leeftijd werkloos raken
- AZV premie voor bejaarden omlaag
- Toelage voor gehandicapte kinderen (<18jaar)
- Toelage voor gehandicapten (>18jaar) met 50% omhoog

6. Onderwijs:

- Invoering nieuw systeem studieleningen voor hoger onderwijs
- Invoering nieuw salarisstructuur voor leerkrachten
- Verhoging van het bedrag aan schoolgeldsubsidie tot 3000,- florin per kind per jaar
- Start met de bouw van nieuwe middelbare school te Noord
- Start met "summerschool" programma's als onderdeel van strategie om het "zittenblijven" te elimineren
- Start nieuwe vormen van "life long learning" voor volwassenen
- Uitbreiden van "Nos Atardi" voor alle middelbare scholen op Aruba
- Na schoolse opvang
- Implementatie technologie in klaslokalen ter ondersteuning van het onderwijs
- Betere afstemming tussen kind, docent en ouder

7. Gezondheidszorg:

- Openen nieuwe vleugel Horacio Oduber Hospitaal en nieuwe afdelingen IMSAN; 6 extra eerste hulp kamers, 4 extra operatiezalen, 2 nieuwe radiologie units, 2 CAT Labs voor hartkatheterisatie
- 20 nieuwe huisartsen en 24 ondersteunend verpleegkundigen
- Nieuwe medisch specialisten worden aangetrokken. (ENT, gastro-enterologie, neurologie, psychologie, kinderpsychologie and gynecologie)

8. Opening van het MFA Savaneta en de start van de bouw van de MFA Santa Cruz en San Nicolas.

9. Duidelijkheid over de aanwezigheid van gasvoorraden in de wateren van Aruba.

10. Stabiele Openbare Financiën:

- Supervisie op de Openbare Financiën in werking.
- Surplus op de begroting van het Land van Aruba in 2018.
- Transparantie en efficiëntie te verhogen bij overheid.

Focus komende 4 jaar

- Welvaart voor iedereen: Het toerisme sterk houden, plannen met de raffinaderij helemaal uitvoeren en new business naar Aruba trekken om onze economie verder te diversifiëren.
- Mogelijkheden voor iedereen: enerzijds de minder sterken in onze gemeenschap blijven beschermen, anderzijds willen we de middengroepen, de dragers van onze maatschappij helpen.
- Bloeiende, groene wijken en buurten: onze wijken en buurten veilig, gezond, gezellig en groen oa door 100.000 bomen te planten. Onze kinderen moeten naar goede scholen en elke burger toegang tot hoogwaardige, gratis medische zorg.
- Stabiele Openbare Financiën stabiel en efficiëntere en meer transparante overheid: De budgetdiscipline wordt aangehouden en de staatsschuld zal dalen. Overheid wordt gereorganiseerd; meer transparantie, integere processen en efficiëntie oa via Smart Technologie. Diensten van de overheid naar de burgers in de buurten brengen.

Voor meer informatie en het parijprogramma bezoek www.avp.aw

Stickers langs de weg

‘Ook in campagnetijd zijn algemene verkeersregels van kracht’

ORANJESTAD — Politieke partijen mogen het verkeer niet belemmeren of in gevaar brengen met flyer- en stickeracties langs de weg, op kruispunten en bij rotondes. Toch zijn er regelmatig verkeersopstoppingen door acties. Amigoe vraagt aan de verkeerspolitie hoe dit zit.

door onze verslaggever
Nadine Salas

Alle medewerkers van het Korps Politie Aruba (KPA) kregen begin vorige week een bericht over het beleid tijdens de campagneperiode. Dat beleid is opgesteld door een speciale commissie, die dagelijks bijeen komt om de campagneperiode te bespreken. Ook voor acties langs de weg is beleid bepaald.

“Ook tijdens de campagnetijd blijven de algemene verkeers- en gevaarregels van kracht”, zegt Alex Pieters van de verkeerspolitie. Voor activiteiten langs de kant van de weg, moet een locatie worden gekozen waar voertuigen eenvoudig van de weg kunnen. Bijvoorbeeld een parkeerplaats van een supermarkt of een woonhuis, zodat andere weggebruikers er geen last van hebben. “Dat is heel belangrijk”, zegt

Pieters. “Als je eenmaal belemmert, irriteer je andere weggebruikers. Dan volgt getoeter, die irritatie kan overgaan in *road rage* en dan krijg je conflicten op straat die niet horen. Als de ene partij bezig is met het uitdelen van flyers, stickers en vlaggen en er komt toe- vallig een voertuig langs van de andere partij die moet stilstaan, die zich ergert en de politie belt, dan ontstaan conflicten”, licht Pieters toe. “Het is aan ons om de controle te houden en te zorgen dat het aan beide kanten eerlijk gaat en iedereen een kans krijgt, maar ook dat iedereen zich aan de wettelijke regels houdt.”

Vergunning

“Al hebben ze een vergunning aangevraagd en gekregen, ze mogen niet op rotondes, kruispunten of splitsingen staan, ze moeten

op een afstand blijven zodat het verkeer kan doorstromen”, stelt Pieters. “In het begin waren we een beetje voorzichtig, want we moeten goed kijken hoe we het aanpakken om neutraal te blijven”, zegt hij. “Dit is de afspraak nu, dit is duidelijk.” Amigoe merkt op dat bij de vergunningsaanvraag moet worden aangegeven waar ze precies gaan staan. “Dat klopt”, zegt Pieters, “heel vaak wordt een vergunning aangevraagd voor een bepaalde plaats, maar gaan actievoerders toch schuiven om op de meest tactische plaats te staan, om zoveel mogelijk mensen te bereiken. Maar hun tactiek is een gevaar voor het verkeer en een belemmering voor andere weggebruikers.” “Het is niet zo dat ze een vergunning krijgen om op een rotonde te staan. Wanneer ze dat doen, treedt de politie op en haalt ze daar weg, om de doorstroom en veiligheid terug te brengen. Het is aan ons om de vergunning te controleren en ze naar de juiste plek terug te sturen”, aldus Pieters.

Met zijn afstudeerscriptie ‘Afval op Aruba’

Francis Malca wint Scriptieprijs

ORANJESTAD — De Van Eps Kunneman VanDoor-ne Scriptieprijs op Aruba is dit jaar gewonnen door Francis Malca. Hij sleepte de prijs in de wacht met zijn scriptie ‘Afval op Aruba: een juridische blik op de Arubaanse afvalproblematiek.’ Advocaat Brechtje Huiskes overhandigde de prijs tijdens een speciale ‘Award Night’ van de Universiteit van Aruba.

De Scriptieprijs wordt ieder jaar uitgereikt aan de beste afstudeerscriptie afkomstig van de studenten Rechtsgeleerdheid aan de University of Aruba. Volgens de beoordelingscommissie presenteert Malca complexe materie op een toegankelijke manier en geeft hij in zijn stuk een helder overzicht van de afvalwetgeving op Aruba. “De scriptie gaat in op een actueel probleem waar Aruba de komende jaren mee aan de slag moet”, zegt Huiskes.



Malca schreef niet alleen een solide scriptie, maar is erin geslaagd specifieke aanbevelingen te doen toegespitst op de Arubaanse situatie. Dat maakt hem volgens de commissie de terechte winnaar. Amigoe schreef eerder over de

afvalscriptie van Malca en de keuze van zijn onderzoek. Als natuurliefhebber is hij zich erg bewust van de invloed van de afvalproblematiek op het milieu. Dit was voor hem dan ook de aanleiding om de afvalproblematiek op het

eiland vanuit juridisch perspectief te onderzoeken. Als startpunt voor zijn onderzoek onderzocht hij wat er allemaal gereguleerd moest worden om de afvalproblematiek aan te pakken en hoe ver Aruba daar al mee is.

Invulhulp Belastingdienst bij inkomstenbelasting

ORANJESTAD — De Belastingdienst biedt weer hulp aan met het invullen van de aangifte inkomstenbelasting. Het gaat om het jaar 2016. De invulhulp is tot 29 september beschikbaar in de MFA Noord en YMCA San Nicolas.

Om in aanmerking te komen voor invulhulp mag een alleenstaande niet meer dan 75.000 florin bruto per jaar verdienen. Getrouwde stellen mogen gezamenlijk maximaal 150.000 florin bruto verdienen om nog in aanmerking te komen voor de gratis hulp van de Belastingdienst. Mensen met een bedrijf of die als zelfstandige werken komen niet in aanmerking.

Assistentie

Vergeet niet om de benodigde documenten mee te nemen, zoals bewijzen van inkomsten en uitgaven, zowel op Aruba als in het buitenland en het aangiftefor-

mulier van 2016, benadrukt de Belastingdienst. Zonder deze documenten kan de klant niet geholpen worden. Ook de personalia van partners en kinderen zijn nodig voor het invullen. Het ingevulde formulier kan gelijk ingeleverd worden op de locatie en men ontvangt er een inleverbewijs voor. Ook zelfstandig ingevulde formulieren kunnen op de actiedagen ingeleverd worden op de betreffende locaties. Vanaf 2 oktober moet de aangifte ingeleverd worden bij het hoofdkantoor op Camacuri.

Locaties

Tot 15 september kan men terecht bij het MFA in Noord van 9.00 uur tot 12.00 uur. Van 25 tot en met 29 september kan men terecht bij YMCA San Nicolas, bij beiden zonder afspraak. Na 29 september wordt geen hulp meer geboden bij het invullen, zo laat de Belastingdienst weten.



Exprodesk in Sun Plaza



ORANJESTAD — Exprodesk, de organisatie die lokale ondernemers en bedrijven stimuleert om hun producten en diensten in het buitenland te verkopen, opende op maandag haar kantoor in het Sun Plaza gebouw op de tweede verdieping. De feestelijke aangelegenheid werd bijgewoond door minister Richard Arends van Economische Zaken en Communicatie en de samenwerkende partners Idea, Free Zone Aruba, Kamer van Koophandel, Arina, Atia, CBA, APA en Douane. Exprodesk, een initiatief van Directie Economische Zaken, Handel en Industrie (Dezhi), wil meer economische bedrijvigheid creëren door lokale professionals te stimuleren om hun producten en diensten ook buiten Aruba aan te bieden. Ze doet dit via workshops, trainingen en individuele begeleiding.

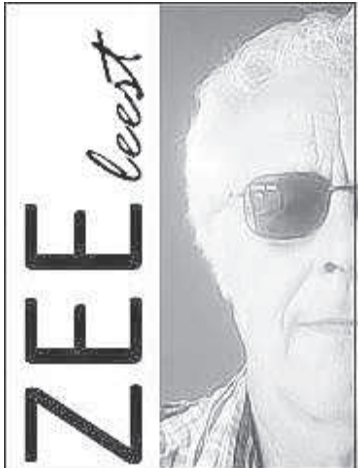
ZEE LEEST

Mannen houden

Nico van der Zee bespreekt in deze column regelmatig zinnige en onzinnige zaken. Reacties zijn welkom: nicovanderzee@gmail.com.

Over de verschillen tussen mannen en vrouwen zijn veel boeken geschreven. Het bekendste is wellicht ‘Mannen komen van Mars, vrouwen van Venus’. Een prettig boek, vooral omdat je het niet meer hoeft te lezen als je titel begrepen hebt. In mijn mail belandde deze week een ander boek in die categorie, ‘Het houden van mannen’ van Myrthe van der Meer. Haar invalshoek is aardig: waar moet je als vrouw op letten als je een man aanschaft? Gedraagt de man zich anders dan een hond of een kat? Hoe communiceer je met dit huisdier?

Ik beperk me maar even tot het onderdeel ‘Huisvesting’. Bij een hond denk je al gauw aan de aanschaf van een tweede hond. Dat is een stuk gezelliger voor het beest. Bij mannen gaat die redenering niet op. Mannen hebben een territoriumdrift waarbij het



uitgesloten is dat een tweede man zich permanent in dezelfde ruimte bevindt. Voor die ene man moet je soms wel speciale voorzieningen treffen. Het hangt er dan van af welke soort man het vrouwtje heeft aangeschaft. Van der Meer onderscheidt drie typen: de klusser, de speler en de sporter. De speler zit bijvoorbeeld eindeloos achter zijn computer, spelletjes te doen. Het kan natuurlijk ook gaan om biljarten of het nabouwen van de Eiffeltoren met lucifershoutjes. Het advies is om voor die mannen een ‘mancave’ te creëren. Een

plek waar hij zich kan uitleven zonder dat een ander daar last van heeft. Belangrijk is wel dat die ‘mancave’ zo ver mogelijk verwijderd is van de gemeenschappelijke ruimte om de territoriumdrift met bijbehorende rotzooi in toom te houden. Voor de sporter hoeven geen voorzieningen getroffen te worden. Die heeft zijn bezigheden buitenshuis. Vreemd genoeg vaak in het gezelschap van andere mannen, ondanks zijn territoriumdrift. Dat verklaart ook het alcoholgebruik na de sportactiviteit. Er is opluchting na het tijdelijk negeren van deze oeroude drift.

Over de klusser iets meer, want ik voel me aangesproken. Een man die van alles in huis opknapt, lijkt ideaal. Niets is minder waar. De klusser denkt namelijk in projecten. Even een schroevendraaier pakken om een deurknop vast te zetten, is er niet bij. Hij denkt direct aan het opknappen van de hele kamer, doet niets, maar fantaseert over de mogelijkheden. Ondertussen worden wel bouwmaterialen aangeschaft die jarenlang door

het huis kunnen zwerven. Hulp van andere mannen wordt niet op prijs gesteld, wel verwacht hij veel lof en dankbaarheid als het project eindelijk is afgerond. Want die gezellige klusser is uiteindelijk de meester van de territoriumdrift. Hij bouwt zijn eigen territorium. Ook hier is een soort ‘mancave’ de oplossing: een knutselschuurtje, weer ver verwijderd van de woonruimtes. Mijn vrouw heeft zonder het boek gelezen te hebben de juiste maatregelen getroffen. Ik heb een schuurtje en een soort kantoortje. Het is daar vaak een chaos en dat is niet geheel aan mij te wijten. De opruimdrijf die zich periodiek van mijn vrouw meester maakt, bestaat voor een groot deel uit het verplaatsen van alle onnutte objecten naar mijn afdeling. Belangrijke dingen verdwijnen het liefst direct in de vuilnisbak. De woonruimtes zien er vervolgens weer netjes uit, maar dat kun je dan niet meer zeggen van mijn territorium. Een rare gewoonte, daar had ik beter op moeten letten bij de aanschaf van deze vrouw.



OPENDAG

7 oktober 2017
9:00am - 1:00pm

John G. Emanstraat 51

Met o.a.

- Demonstratie van de K-9 Unit en Mobiele Eenheid van het Korps Politie Aruba
- Demonstratie van Cuerpo Especial Arubano
- Verschillende presentaties over verschillende rechtsgebieden
- verschillende activiteiten voor de hele familie

En nog veel meer!

Crisisteam staat evacués op St. Maarten bij

WILLEMSTAD — De Curaçaose Rampenbestrijdingsorganisatie, die bij aankomst op vliegveld Hato de ‘getraumatiseerde’ mensen opvangt en van informatie voorziet, heeft sinds woensdag ook een crisisteam op St. Maarten. “Het team staat paraat om te faciliteren dat Curaçaóënaars kunnen evacueren. Het team staat bij de rij van de Nederlandse paspoorthouders”, aldus een verklaring van de overheid.

Een Curaçaóënaar die op St. Maarten woonachtig is en die donderdagochtend naar de luchthaven ging in de hoop op een vlucht naar Curaçao, maakt melding niets van een registratiesysteem voor Curaçaóënaars te hebben kunnen opmerken. Op zijn navraag op het vliegveld waar hij terecht kon om zich als Curaçaóënaar voor evacuatie te melden, werd hem door aanwezige militair gezegd dat ‘men gewoon

in de rij dient aan te sluiten en dat er geen onderscheid wordt gemaakt en er ook geen registratie is’. De Curaçaóënaar verzucht tegenover deze krant: “Zo heeft men dan toch ook totaal geen overzicht van de Curaçaóënaars op St. maarten die geëvacueerd dienen te worden!” Er wordt geen onderscheid gemaakt tussen de Nederlandse paspoorthouders met de evacuatievluchten, stelt Defensie-

woordvoerder luitenant-ter-zee, Egbert Stoel. “Of men van Curaçao komt of van elders, met een Nederlands paspoort maken wij daarin geen onderscheid. Natuurlijk vindt er wel registratie plaats met de militaire vluchten, het is echt niet zo dat wij niet weten wie bij ons aan boord stapt. Dat wordt uiteraard geregistreerd.”

“Op dit moment kunnen wij voor de militaire vluchten geen vaste vertrektijden verstrekken, aangezien deze kunnen fluctueren. De overheid kan ook geen garantie geven dat iemand bij aankomst op de luchthaven van St. Maarten meteen met de eerstvolgende vlucht naar Curaçao kan vertrekken”, aldus de verklaring van de Curaçaose overheid die

een e-mailadres had ingesteld waarop mensen zich konden ‘registreren’. Verder wordt ook gemeld dat de volgende prioriteiten gelden bij evacuatie: “Een medische noodzaak: Dit geldt voor alle nationaliteiten; gezinnen van militairen, hulpverleners en ander personeel dat betrokken is bij het verlenen van noodhulp; Toeristen: dit geldt voor alle nationaliteiten; Temporary-residents (zoals stagiaires, consultants, et cetera.): dit geldt voor alle nationaliteiten.” Verder zijn overheidsinstanties op Curaçao intensief bezig om de evacuaties te faciliteren. “In totaal zijn er op dit moment reeds 45 mensen opgevangen.”

Shelter bij Isla voor evacués St. Maarten



WILLEMSTAD — Refineria Isla heeft zijn zogenoemde Men's Camp beschikbaar gesteld als noodopvang voor evacués uit St. Maarten. De gebouwen worden normaliter gebruikt voor buitenlandse medewerkers die revisies uitvoeren aan de installaties van de raffinaderij.

De noodvoorziening werd donderdag officieel in gebruik genomen als shelter. Dat gebeurde in aanwezigheid van minister van Sociale Ontwikkeling, Arbeid & Werkgelegenheid (Soaw), Hensley Koeiman (MAN), de nieuwe Isla-directeur, Vanessa Flores en Lesley Fer, coördinator van Bureau Rampenbestrijding. De noodopvang biedt plaats aan tweehonderd mensen.

Afgelopen zondag werden zes evacués uit St. Maarten opgevangen in hotels, zegt secretaris-generaal van Soaw, Bernice Calmes, desgevraagd. Dat gebeurde in nauwe samenwerking met hotelorgaan Chata. Deze zes evacués zouden in de loop van de dag overgebracht worden naar het Men's Camp, dat grenst aan het nieuwe kantoor van vakbond PWFC.

Of alle 200 plaatsen ook opgevuld worden, weet Calmes nog niet. “We hebben nog geen informatie ontvangen over nieuwe evacués die opgevangen moeten worden. Dat verloopt via Defensie, die de mensen vervoert. De noodvoorziening blijft voorlopig open tot medio oktober. Daarna zal een evaluatie plaatsvinden. De opvang wordt gedeeltelijk vanuit de overheid en gedeeltelijk door de Isla gefinancierd. Calmes noemt dit een ‘perfect’ voorbeeld van samenwerking tussen de publieke en private sector. Ze hoopt dat er in dit kader daarom nog meer initiatieven zullen volgen.

OM gaat boetes verkeersovertredingen verdubbelen

WILLEMSTAD — Het Openbaar Ministerie (OM) constateert dat meer controles in het verkeer tot nu toe niet hebben geleid tot een beter gebruik van de veiligheidsgordel, niet door rood rijden of niet bellen tijdens het rijden. Voor deze overtredingen zullen de boetes in de nabije toekomst daarom worden verdubbeld om zodoende betere normhandhaving te bereiken.

Dat werd woensdag tijdens de zogenoemde verkeerszitting door de officier van justitie bekendgemaakt, aldus OM-woordvoerder Norman Serphos. De autoriteiten zullen bij de controles ook extra aandacht besteden aan kinderen die geen veiligheidsgordel om hebben. “Het is helaas nodig, maar niet goed te begrijpen dat ouders hierop aangesproken dienen te worden.”

Zitting
De rechter heeft tijdens de verkeerszitting voorwaardelijke hechtenis opgelegd aan zeven verdachten die opnieuw besloten om zonder rijbewijs of verzekering in een auto te rijden. “Deze recidivisten zul-

len door de politie extra in de gaten worden gehouden. Tot nu toe werkt deze aanpak omdat de recidivisten – inmiddels zijn er negentien gedocumenteerd – nog niet opnieuw tegen de lamp zijn gelopen.” Tijdens de verkeerszitting stond ook de verdachte R.J.F.S. terecht omdat hij op 9 november 2015 geen voorrang verleende aan een motorrijder bij de kruising Mampurituweg/Kaminda Hosé P. Liberia. S. reed de voorrangsweg op zonder te stoppen en zonder goed op te letten. Het slachtoffer werd daarbij zwaargewond getroffen. Deze bestuurder heeft zich toen tevens schuldig gemaakt aan twee verkeersovertredingen, namelijk het rijden zonder rij-

bewijs en zonder verzekeringspapieren. De officier vroeg bij verstek (bij afwezigheid van verdachte) een werkstraf van 120 uren en zes maanden ontegging van de rijbevoegdheid, voor het aanmerkelijk onvoorzichtig rijden. Ook eiste hij vier weken hechtenis voorwaardelijk, met een proeftijd van twee jaar voor het rijden zonder rijbewijs en zonder geldige verzekeringspapieren en dat daarnaast de schadekosten van het slachtoffer vergoed moesten worden. De rechter ging akkoord met de eis van een werkstraf voor het misdrijf (roekeloos rijden, red.),

voorwaardelijke celstraf voor de overtredingen en toewijzing van de schadeclaim.

Hoge snelheid

Ook bestuurder R.M. stond terecht, omdat hij op 12 augustus 2015 met een te hoge snelheid op de weg vanaf Boca St. Michiel reed, waardoor hij in een slip belandde. Tijdens die slip reed hij drie voetgangers aan. Zij raakten hierbij zwaargewond. De rechter veroordeelde hem conform de eis van de officier tot een werkstraf van 120 uren en ontegging van de rijbevoegdheid voor een periode van zes maanden.

Tegenbeweging pleit voor importverbod

Bezitters van auto met stuur rechts zijn strijdlustig

WILLEMSTAD — Zo'n 150 bestuurders van auto's met het stuur aan de rechterkant (RHD - Right Hand Drive) hebben woensdagmiddag de manifestatie bij het Wilhelminapark bijgewoond. De voorzitter van de RHD associatie, Francis Christiaan, heeft donderdag een brief overhandigd aan de minister van Verkeer, Vervoer en Ruimtelijke Planning (VVRP), Zita Jesus Leito, met argumenten om deze auto's op de Curaçaose wegen te tolereren.

“We zijn vastberaden. Als de minister toch besluit om de wet aan te passen waardoor RHD's niet meer worden toegestaan, zullen we gaan procederen. Er is dan sprake van discriminatie van types motorvoertuigen.” Christiaan erkent dat het momentum voor de manifestatie al was gepasseerd, nadat de uitspraken van de VVRP-ministers over het gevaar die RHD's voor het verkeer vormen genuanceerder waren dan eerst naar voren werd gebracht. “Maar we hadden al voorbereidingen getroffen om een manifestatie te organiseren en hebben toen besloten om deze toch door te laten gaan.”

Tijdens de manifestatie werden dezelfde argumenten naar voren gebracht die ook in de brief staan die donderdag aan de minister is overhandigd. “De RHD's mogen niet valse-

lijk beschuldigd worden als veroorzakers van de meeste verkeersongelukken. Per jaar vinden er ongeveer 12.000 verkeersongelukken op Curaçao plaats. Dat is ongeveer dertig verkeersongelukken per dag. Die ongelukken worden vooral veroorzaakt door onoplettendheid van de autobestuurder. Ze worden afgeleid door andere zaken waardoor ze niet opletten op andere weggebruikers”, zegt Christiaan.

Hij baseert zich niet op cijfers die lokaal verkrijgbaar zijn, maar op zijn gezonde verstand. “Ik ben autotechnicus en heb mij in dit onderwerp verdiept. Als je de artikelen in de kranten leest worden veel ongelukken veroorzaakt doordat automobilisten geen voorrang verlenen. Dan is er ook nog sprake van alcoholmisbruik en roekeloos rijden. Deze punten hebben



MAN-Statenlid Yaël Plet (l) en PAR-parlementariër Stephen Walroud (r) wonen de manifestatie bij. Ook ex-PS Statenlid Melvin Cijntje was aanwezig.

allemaal te maken met je rijgedrag.”

Tegenbeweging

Autodealers van nieuwe en tweedehands (LHD) auto's maken zich sterk voor een verbod op de invoer van RHD-wagens. In een groot-schalige mediacampagne brengen zij naar voren dat de Curaçaose infrastructuur niet ontworpen is voor wagens met een stuur aan de rechterkant. Volgens woordvoerder Vincent ‘Ben’ Vorst, van Big Ben Autocenter, blijkt uit de statistieken

uit 2015 dat het risico om betrokken te raken bij een aanrijding met een RHD-auto 50 procent groter is dan een aanrijding met een LHD-auto. “Ondanks het relatief lage aantal van die wagens in dat jaar, zeker in vergelijking met LHD-auto's, is het opmerkelijk dat 24 procent van de RHD-wagens bij aanrijdingen betrokken waren. Tegen dezelfde achtergrond is het veelzeggend dat in 2016 bij vier aanrijdingen met dodelijke afloop RHD-wagens betrokken waren. Dat betekent dat hoewel deze groep auto's amper zes procent van het wagenpark vertegenwoordigt, een kwart van de fataliteiten telt.”

De autodealers stellen dat ze gesteund worden door onder andere autoverhuurbedrijven, verzekeringsmaatschappijen en banken, die echter hun stem niet publiekelijk laten horen. “Het is voor de dealers een koud kunstje om ook RHD-auto's te bestellen, maar dat zou in strijd zijn met het streven naar een zo hoge mogelijke verkeersveiligheid.” Volgens Vorst zijn er zijn diverse manieren om aan te tonen dat RHD-wagens niet thuishoren op de Curaçaose wegen. Als de bestuurder van een RHD in een file zit en wil passeren, moet hij met zijn wagen grotendeels

op de andere weghelft komen om te zien of de weg vrij is. Dit geldt ook als een RHD van de berm de weg op wil. De bestuurder kan niet zien of de weg vrij is, anders dan dat hij met de neus van de wagen de weg op gaat. De achteruitkijkspiegel van een RHD is aan de linkerkant gericht op de achterkant van de auto en niet op het gedeelte van de weg waar verkeer vandaan kan komen.

Laag inkomen

Het argument dat ook verschillende parlementariërs hanteren ten gunste van de RHD's is dat daarmee ook personen met een laag inkomen over een eigen vervoermiddel kunnen beschikken. Vorst: “Afgezien van de vraag of dat allemaal ten nadele van de verkeersveiligheid moet gaan, zijn er andere mogelijkheden om die groep tegemoet te treden. De dealers hebben de regering al de suggestie gedaan om iets te doen in de sfeer van invoerrechten. Voor elke nieuwe auto geldt nu een belastingdruk van 36 procent. Als die dan in elk geval voor de kleinere auto's kan worden verlaagd of afgeschaft, dan kunnen de dealers samen met de banken met gunstigere betalingsregelingen komen.”

CTB steunt wetgeving verbod niet herbruikbare plastic tassen

WILLEMSTAD — De op het eiland reeds opgestarte initiatieven door verschillende stichtingen/entiteiten die voor implementatie van wetgeving pleiten met onder meer een verbod op niet herbruikbare plastic tassen, kunnen op steun rekenen van het Curaçaose toeristenbureau CTB. “Een vervuild Curaçao is niet het product wat CTB in het buitenland aan toeristen verkoopt, een schoon Curaçao daar-entegen wel”, aldus het CTB.

Het toeristenbureau grijpt de traditionele ‘September schoonmaakmaand’ op het eiland aan om extra aandacht te besteden aan de ‘onaangename vervuiling op ons eiland’. “Op reguliere basis toetst het CTB de perceptie van ons eiland aan de hand van ervaringen van toeristen. Los van de positieve opmerkingen over de vriendelijkheid van de bevolking, komt ook maar al te vaak de milieuvervuiling en de vervuiling van onze stranden als verbeterpunt naar voren”, aldus het CTB dat benadrukt juist daarom een wet te steunen die het gebruik van plastic zakjes op het eiland verbiedt. Zoals eind vorige maand uitvoerig belicht, hebben in dit kader Stichting Curaçao Clean Up (CCU), Sea Turtle Conservation Curaçao (STCC) en het milieu- en recyclingbedrijf Green Force, de handen ineen geslagen en een petitie aan de minister van Gezondheid, Milieu en Natuur (GMN), Suzy Camelia-Römer (PIN), overhandigd. Met de petitie

die binnen een week tijd de steun kreeg van 5180 personen, wordt gepleit voor een verbod op styrofoam bakken, plastic wegwerpartikelen zoals niet-herbruikbare plastic tasjes, en om plastic cups en rietjes uit te bannen. Het toeristenbureau: “Recycling is een van de voorwaarden om ons milieu te beschermen. Indien iedere burger zijn steentje bijdraagt en bewust hergebruikt, zullen we een positieve verandering zien en op deze wijze ons milieu beschermen voor zowel de bewoners van het eiland, als de bezoekers. CTB ondersteunt verschillende initiatieven om onze toeristische gebieden schoon te houden, en ieder initiatief ter verhoging van de bewustwording onder de bevolking van het belang van een schoon milieu.” Minister Camelia-Römer gaf eerder bij het in ontvangst nemen van de petitie aan dat zij in afwachting is van een conceptwetgeving die op dit moment door Statenlid Giselle Mc William (MAN) wordt opgesteld. De inzet hierbij is dat deze ‘zo ruim mogelijk opgesteld dient te worden om als kapstok te dienen voor verdere uitbreidingen en toevoegingen van wetsartikelen’. De uitleg was dat het opmaken, ofwel de uitwerking van een dergelijk wetgevingstraject, ‘behoorlijk wat tijd vergt’. In het meest snelle scenario zal dit zes maanden – inclusief alle adviesrondes – tot een jaar duren. Vandaar dat volgens de minister de formulering zo breed mogelijk dient te zijn opdat bij latere aanvullingen men niet weer het hele wetgevingstraject hoeft te doorlopen.



Foto: Ednel Simbo

Inbraken

KRALENDIJK — In een woning aan de Kaya Bamba op Bonaire werd gisteren ingebroken. Men heeft het slot van de container opengebrand en hieruit diverse gereedschappen gestolen. Er zijn eveneens twee airco's uit de woning meegenomen. Men is via de zijkant van de woning door een raam naar binnen gekomen.

Later op de dag werd er nog een aangifte gedaan van inbraak, deze keer in een bouwkeet op het terrein van de SGB. Er is onder andere een 'Theodoliet' (een apparaat om de maatvoering van een gebouw uit te zetten) gestolen. De inbraak heeft tussen woensdag omstreeks 17.00 uur en donderdag omstreeks 16.15 uur plaatsgevonden. Beide zaken zijn in onderzoek.

Man vermoord

PHILIPSBURG — Een man die er op St. Maarten om bekendstond dat hij altijd op straat rondhing, is gisteren door onbekenden doodgeschoten. Volgens politiewoordvoerder Ricardo Henson woonde de man, met de initialen S.W., in de wijk St. John's Estate. Het onderzoek loopt.

Voedseldistributie op St. Maarten op gang

PHILIPSBURG — Lange rijen vormden zich gistermiddag bij een terrein op St. Maarten waar vrijwilligers vanuit vrachtwagens en pick-ups voedselpakketten uitdelen aan inwoners van het door orkaan Irma getroffen eiland.

De voedselpakketten bevatten onder andere twee zakken pasta, twee blikken maïs, saucijsjes in blik, twee pakken koek, een pak melk en een fles water. Mensen met baby's en peuters kregen tevens melk, cereals en vruchtensap en mogen ook babyflessen meenemen. Leden van de diverse lokale en Nederlandse geïnformeerde diensten houden toezicht om de openbare orde te bewaren. Het Food and Water Distribution Team dat de distributie coördineert staat onder leiding van het ministerie van Volksgezondheid, Sociale Ontwikkeling en Arbeid en bestaat uit vertegenwoordigers van de Nederlandse marine, het Rode Kruis, K1 Britannia, Samaritan's Purse, vrijwilligers, ambtenaren en een team van het



ministerie van Toerisme. Vandaag werd om 11.00, 12.00 en 15.00 uur voedsel uitgedeeld in St. Peters District, Cole Bay District en Middle Region. De autoriteiten verzoeken het publiek om zelf geschikte, schone tassen, dozen en dergelijke

me te nemen om de ontvangen items in te vervoeren. Hulpbehoevenden die niet naar de distributiecentra kunnen komen, komen in aanmerking voor distributie in specifieke deelgebieden. Het distributieteam is de afgelopen twee dagen

bezig geweest met het afleveren van benodigdheden in de wijken en in woonhuizen en tehuizen waar kwetsbare personen wonen. De autoriteiten doen een oproep op vrijwilligers om zich aan te sluiten bij de teams die al bezig zijn.

Justitie beschuldigt Temer van tegenwerking

BRASILIA — Het Openbaar Ministerie in Brazilië heeft president Michel Temer ervan beschuldigd justitie tegen te werken. Het is aan de Braziliaanse Tweede Kamer om te bepalen of de president wegens beschuldigingen van corruptie terecht moet staan voor het hooggerechtshof.

De volksvertegenwoordiging moet hier binnenkort over stemmen. Temer zou geld hebben aan-

genomen van de twee broers Batista die het enorme Braziliaanse vleesbedrijf JBS leiden. Beiden zijn deze

week aangehouden. Zij zouden niet alleen de president maar ook 2000 andere politici hebben omgekocht. Er zou

een geluidsopname bestaan waarop een van de broers met Temer over omkoping spreekt. In ruil voor geld zou de president ervoor zorgen dat het bedrijf voordelen zou genieten. Michel Temer heeft steeds alle beschuldigingen weersproken.

Politiebond SAP: Betaling overuren KPC-agenten geregeld

WILLEMSTAD — De agenten die eerder ten onrechte en 'vanwege onrechtvaardige handelingen van de afdeling Human Resource Management (HRM) van het Korps Politie Curaçao (KPC)' hun gewerkte overuren niet uitbetaald kregen, zijn ondertussen betaald. Dat meldt Sindikato di Ambtenanan di Polis (SAP).

Een groep die een rekening bij de MCB heeft, kreeg dinsdag hun geld gestort en de anderen, die bij een andere bank zitten, zouden woensdag het geld gestort krijgen. Volgens SAP heeft de HRM-afdeling de uren ten onrechte niet geregistreerd en het regelen hiervan liet te lang op zich wachten. "Maar dankzij de ministers van Justitie en van Bestuurlijke Planning en Dienstverlening

(BPD) en de medewerkers van de salarisafdeling in het World Trade Center-gebouw en de financiën-afdeling bij het BPD-ministerie – die getoond hebben wel voor echte gerechtigheid en humane behandeling te staan – is de betaling voor de ambtenaren geregeld. De ministers zijn zich er zonder twijfel van bewust dat mentale rust en arbeidsvrede, maar ook het dragen van hun verantwoordelijkheid, belangrijk is voor ons land", aldus woordvoerder Amado Vilchez in een persbericht.

Hij was verder niet bereikbaar voor commentaar over het aantal agenten dat hiervan de dupe is geworden en de hoeveelheid geld die hiermee gemoed is. Ook min-dankzij de ministers van Justitie Quincy Girigorie (PAR) was niet bereikbaar.

Seminar carrièreswitch Curaçaohuis

WILLEMSTAD/DEN HAAG — Curaçaoënaars die overwegen van baan te veranderen of als zelfstandige aan de slag willen maar nog een duwtje in de rug nodig hebben, konden onlangs een seminar volgen bij het Curaçaohuis.

Het seminar werd verzorgd door Eagle-Eye Careers en BrightMinds. Doel was mensen die het moeilijk vinden de volgende stap te zetten in hun carrière te stimuleren en tools aan te reiken. Dit seminar was bedoeld voor mensen die op Curaçao of in Nederland willen ondernemen of van baan willen veranderen, maar niet in actie komen. Clayton Lasten en Lise-Anna Janson van BrightMinds hebben tijdens het seminar

een mini-workshop gegeven over het Businessmodel Canvas en daarbij hun ervaringen gedeeld over verhuizen naar Curaçao en het oprichten van hun onderneming op het eiland. Junya Fecunda van Eagle-Eye Careers gaf een mini-workshop 'How to go from idea to action' en deelde haar ervaringen over passievol ondernemen en de stappen die je moet nemen om in actie te komen. Naast deze workshops gaven Rendall Hornberger van Ernst & Young en Silvino Seymour en Pascal Fredrik van International Ambitueus lezingen. Deze gastsprekers hebben de aanwezigen geïnformeerd over de mogelijkheden en ondersteuning die Ernst & Young aan young professionals aanbiedt bij het starten van hun eigen bedrijf.

18 jaar cel geëist voor verdachte in zaak 'Alapaha'

KRALENDIJK — G.V.L., verdacht van de dodelijke schietpartij waarbij Jodritan Theodora om het leven kwam, hoorde vannomorgen in de rechtszaal de officier van justitie achttien jaar gevangenisstraf tegen hem eisen. Vannomorgen diende de zaak, die bekend is geworden onder de naam 'Alapaha', voor het Gerecht in Eerste Aanleg op Bonaire.

Alapaha betreft de dodelijke schietpartij op 1 maart dit jaar. Omstreeks 02.10 uur werd in die nacht in de Kaya Kòrsou in het centrum van de stad, vanuit een rijdende zwarte Suzuki Swift vijf keer op Theodora geschoten. Hij werd drie keer geraakt en overleed korte tijd later in het ziekenhuis aan zijn verwondingen. Volgens het Openbaar Ministerie (OM) blijkt uit het onderzoek en uit de bewijsmiddelen, dat G.V.L. als de dader is te beschouwen. "Deze schietpartij heeft bij de familie en vrienden van Theodora onnoemlijk veel leed gebracht. Het verdriet door het overlijden is groot. Zijn dood heeft ook impact gehad op de gemeenschap van Bonaire. Hij heeft geleid tot gevoelens van onveiligheid en ongeloof: dit soort zaken horen op Bonaire niet te gebeuren", zo verklaarde de officier van justitie tijdens de rechtszitting. De verdachte huldte zich in zwijgen tijdens de behandeling. Door zich op zijn zwijgrecht te beroepen is er geen duidelijkheid in de reden voor de schietpartij. "Hij heeft geweigerd tekst en uitleg te geven, waardoor het voor de nabestaanden tot op de dag van vandaag volstrekt onduidelijk is waarom Jodritan dood moest. Dit zorgt voor nog meer leed", aldus de officier van justitie.

Hij eiste tegen de verdachte een gevangenisstraf van achttien jaar. De uitspraak in deze zaak is op 5 oktober om 08.45 uur.

Rijksvertegenwoordiger: 'Benefietavond voor Bovenwinden fantastisch initiatief'

KRALENDIJK — Onder de naam 'Boneiru pa Islariba' (Bonaire voor de Bovenwinden) vindt morgenavond bij Coco Beach een benefietavond plaats. Het is een burgerinitiatief in samenwerking met het Rode Kruis, afdeling Bonaire, het Openbaar Lichaam Bonaire en het NGO Platform Bonaire. Het doel is om zoveel mogelijk geld op te halen voor St. Maarten, St. Eustatius en Saba.

De benefietavond duurt van 17.00 tot 22.00 uur. Aan het eind wordt het bedrag van de geldinzamelactie bekend gemaakt. Rijksvertegenwoordiger Gilbert Isabella noemt de benefietavond een fantastisch

initiatief en steunt dit van harte. "Ook hier laten wij zien met elkaar waartoe het Koninkrijk in staat is. Ook hier op Bonaire is iedereen bereid om de handen ineen te slaan. Het is een prachtig initiatief en ik heb een oproep gedaan om daar vooral aan mee te doen." Isabella roept de werknemers van de Rijksdienst Caribisch Nederland op om vooral te doneren. Zelf zal hij samen met gezaghebber Edison Rijna de benefietavond bijwonen. Geld doneren voor Saba, Statia en St. Maarten kan op het speciaal hiervoor geopende bankrekeningnummer 41385602 bij de Maduro & Curriel's Bank Bonaire ten name van het Rode Kruis Bonaire, onder vermelding van 'Boneiru pa Islariba'.

Irma voorlopig belangrijker dan Isabella

KRALENDIJK — Rijksvertegenwoordiger Gilbert Isabella heeft het op dit ogenblik even te druk met de nasleep van orkaan Irma, om te praten over zijn aanstaande vertrek uit zijn functie. Hij kijkt de pers bijna smekend aan wanneer daarover vragen aan hem worden gesteld. "Kunnen wij op een ander ogenblik over mijn aanstaande vertrek praten?"

Isabella is druk in de weer om ondersteuning voor de collega's van de Rijksdienst Caribisch Nederland op Saba en St. Eustatius te regelen. Al snapt hij ook wel de behoefte van de pers om zijn vroegtijdige vertrek aan de orde te stellen. Maar hij is onwrikbaar en pareert iedere vraag in die richting. Irma is nu belangrijker dan Isabella. "Ik merk dat wij nog volop bezig zijn met Irma en hoe wij de collega's

op Saba en St. Eustatius kunnen steunen. Wij zijn de hele week met een team van acht man, communicatie en beleidsteam, volledig operationeel en zijn nog steeds iedere dag bezig om de touwtjes aan elkaar te knopen en de juiste hulpverlening in te zetten, de juiste mensen in Den Haag aan hun mouwen te trekken."

Isabella zegt een gesprek over de gang van zaken rond zijn vertrek niet uit de weg te willen gaan. "Ik ga er graag met u over in gesprek. Maar ik zit nog steeds 24/7 met mijn hart en gevoel en mijn hoofd bij de collega's op de eilanden. Laten wij daar een andere keer over praten. Natuurlijk komt er ongetwijfeld een opvolger, maar dan zal er ook een nieuwe kabinets zijn. Wij hebben echt op dit ogenblik alle zorg en aandacht voor onze collega's van de eilanden die een behoorlijke klap hebben gekregen."

Onderwijs-minister St. Maarten: 'Scholen mogelijk 2 oktober weer open'



De koning bracht begin deze week een bezoek aan een getroffen school.

PHILIPSBURG — Minister van Onderwijs, Cultuur, Jeugd en Sportzaken (ECYS) Silveria Jacobs hoopt dat de scholen op het eiland op 2 oktober weer open kunnen.

"We zullen alles op alles zetten om onze leerlingen zo snel mogelijk weer op school te krijgen. Scholen die er op 2 oktober nog niet klaar voor zijn, zullen opengaan zodra dat kan", stelde de minister gisteren in een verklaring. Ze vertelde dat er is vergaderd met de schoolbesturen en het ministerie en dat de schade aan de scholen nu wordt beoordeeld, zodat de scholen snel weer open kunnen gaan, rekening houdend met het welzijn van de leerlingen en de leerkrachten.

Volgens Jacobs is de technische beoordeling van de scholen achter de rug en

zijn het ministerie en de schoolbesturen nu bezig met de beoordeling van het welzijn van de leerkrachten, de schoolleidingen en de overige schoolmedewerkers. "We hebben een streefdatum voor de heropening van enkele scholen. Alle leerlingen hebben voorrang, maar voor leerlingen in de examenklassen en de voorbereidende klassen is de situatie helemaal urgent. De eerste schooldag is 2 oktober. De andere klassen en groepen beginnen dan ook weer, mits de scholen er klaar voor zijn", zei ze.

"Als we de routine weer oppakken, zijn we al een eind op weg om weer stabiliteit te creëren in onze gemeenschappen. Ouders hebben rust omdat ze het gevoel hebben dat het leerproces van hun kinderen weer op gang is en dat er goed voor ze gezorgd wordt."

FAJ lanceert website Licht Verstandelijke Beperking

WILLEMSTAD — De website met informatie over mensen met een Licht Verstandelijke Beperking (LVB) is in de lucht. Tijdens de opening van de conferentie 'Jeugdzorg op Maat', ter ere van het 65-jarig bestaan van Federatie Antilliaanse Jeugdzorg (FAJ) en het tienjarig bestaan van Yave, de organisatie die probleemjongeren begeleidt, is de website gelanceerd.

Op de website is informatie te vinden over de verschillende activiteiten waar het LVB Kenniscentrum verantwoordelijk voor is, namelijk het aanbieden van trainingen aan professionals en de doelgroep zelf, een digitale kennisbank, waar een breed scala aan interessante publicaties te vinden is in een overzichtelijke databank, onderzoek voor het uitbreiden van kennis en het bundelen van expertise. Door middel van het organiseren van onder andere expertsessies wordt kennis en kunde gebundeld tussen overheid, hulpverleners, stichtingen, scholen en andere stakeholders. Het Kenniscentrum werkt hierin samen met het Expertisecentrum William Schrikker in Nederland. De trainingen over LVB die het Kenniscentrum verzorgt voor

hulpverleners, groepsleiders, leerkrachten en anderen worden, ook buiten Curaçao, druk bezocht. Op de website wordt op een overzichtelijke en gebruiksvriendelijke manier gepresenteerd wat het LVB Kenniscentrum allemaal doet, welke organisaties deel uitmaken van het LVB Platform en welke evenementen er georganiseerd (gaan) worden. De FAJ heeft het initiatief genomen tot het opzetten van een LVB platform en een LVB Kenniscentrum. De organisaties die vertegenwoordigd zijn in het platform zijn: FAJ, Geestelijke Gezondheid Curaçao (GGZ), Ambulante Justitiële Jeugdzorg Curaçao (AJJC), Kinderoord Brakkeput, Gezinsvoogdij Instelling, Sentro pa Inovashon i Guia Edukashonal (Sige), Stichting voor



Robert Antonius (vz FAJ) en Erik Heijdelberg (vz WSG).

Gehandicapten- en Revalidatiezorg (SGR-groep) en Desaroyo di Hubentut. Met het inrichten van het LVB Kenniscentrum kan, met inzet van de verschillende organisaties op Curaçao, nog beter vorm worden gegeven aan uitbreiding en het beschikbaar stellen van LVB expertise en de zorg aan personen die functioneren op het niveau

van een LVB op Curaçao. Het LVB Kenniscentrum is bereikbaar op maandag, woensdag en vrijdag van 09.00 tot 13.00 uur en op dinsdag en donderdag van 13.00 tot 17.00 uur, en op telefoonnummer 767-4911. Het e-mailadres is info@lvb-kenniscentrum.org. Ook is er een Facebookpagina. De website is www.lvb-kenniscentrum.org.

Aruba is...
Beautiful!
...And Clean...

Support:
Fundacion Aruba Limpi

☎ 583-8383

270 miljoen voor basisschoollerares

DEN HAAG — Het demissionaire kabinet van VVD en PvdA trekt in de begroting van volgend jaar toch al geld uit voor de leraren in het basisonderwijs. Het gaat om 270 miljoen euro volgens Haagse bronnen.

Het geld is bedoeld voor verbetering van de arbeidsvoorwaarden van leraren. Het bedrag zou genoeg zijn voor een loonsverhoging per leraar van 3 procent; 500 tot 1000 euro per jaar. Ingewijden wijzen er echter ook op dat het geld niet per se hoeft op te gaan aan salarissen. Het geld voor de leraren komt, hoewel het bedrag eerder al werd genoemd, als een verrassing. De PvdA en met name vicepremier Lodewijk

Asscher wilde al in de begroting die met Prinsjesdag wordt gepresenteerd miljoenen uittrekken. Uiteindelijk leek dit niet te lukken, doordat de partijen aan de formatietafel hun financiële plaatje nog niet rond hadden en niet wilden instemmen. Asscher nam na dagen onderhandelen met de VVD genoegen met de toezegging van een onbekend maar 'substantieel' bedrag op een later moment. Hij had eerder

gedreigd dat zijn partij het kabinet zou verlaten als er geen extra geld zou worden gereserveerd in de begroting van 2018 voor de leraren. In het proces van onderhandelen was er ook sprake van dat de VVD zou worden gecompenseerd voor het extra-tje dat de PvdA zou krijgen voor de leraren. De VVD zou een soortgelijk bedrag krijgen voor Defensie. Dat staat niet in de Prinsjesdagstukken. Dat extra geld komt er wel, maar zal bekend worden met de plannen van het nieuwe kabinet, waarover de VVD met CDA, D66 en ChristenUnie onderhandelt.

Ruimtesonde Cassini is vergaan op Saturnus



Leden van het wetenschapsteam van de Cassini volgen de laatste signalen van de ruimtesonde.

HOUSTON — De ruimtesonde Cassini is, zoals gepland, vergaan op Saturnus. Het vaartuig vloog vandaag de dampkring van de planeet binnen en viel daar uit elkaar. In zijn laatste momenten had de sonde metingen verricht, op een plek waar de mensheid nog nooit was geweest.

Het laatste levensteken kwam om 07.55 uur aan bij de vluchtleiding. Cassini was toen al bijna anderhalf uur vergaan, maar het signaal vanaf Saturnus had daarna nog 83 minuten nodig om de aarde te bereiken, ook al ging dat met de snelheid van het licht. "Het was een ongelooflijke missie, het was een ongelooflijke sonde, jullie waren een ongelooflijk team. Einde missie. De leider logt

uit", was de afscheidsboodschap van vluchtleider Earl Maize. Ruimtevaartorganisatie NASA meldde: "Elke keer als we Saturnus aan de hemel zien staan, zullen we het ons herinneren, zullen we lachen en zullen we terug willen gaan." Ondanks die woorden is de missie nog niet voorbij. De Cassini heeft zo veel gegevens opgeleverd, van zijn ondergang en daarvoor, dat

wetenschappers nog jaren bezig zullen zijn om alles uit te pluizen. De ondergang was nauwkeurig voorbereid. Sinds april dook de Cassini steeds dichterbij naar Saturnus. Daarbij vloog hij onder meer door de beroemde ringen rond de planeet. De Cassini was in 1997 gelanceerd en kwam na zeven jaar vliegen aan bij Saturnus en zijn minstens 62 manen. Hij ontdekte daar onder meer oceanen op de Saturnusmaan Enceladus en zeeën van vloeibaar methaan op de maan Titan. Na al die jaren raakt de brandstof aan boord (pluto-

nium) langzaam op. De crash moet voorkomen dat de sonde ooit stuurloos inslaat op een van de manen van Saturnus. Daar zijn misschien sporen van leven te vinden. De vluchtleiding wil die niet radioactief vervuilen. Samen met de Cassini ging ook de Huygens naar Saturnus. Die Europese sonde landde in 2005 op Titan. Nog nooit was een verkenner geland op een plek zo ver van de aarde. De sonde was vernoemd naar de Haagse wetenschapper Christiaan Huygens (1629-1695), die veel onderzoek had gedaan naar Saturnus en zijn manen.

Honger in de wereld neemt weer toe

ROME — Na een gestage afname gedurende een tiental jaren neemt de honger in de wereld weer toe. Vorig jaar leden 815 miljoen mensen honger, 38 miljoen meer dan in 2015. De stijging komt volgens een gezamenlijk rapport van vijf organisaties van de Verenigde Naties vooral door conflicten en klimaatverandering.

In Azië leden 520 miljoen mensen honger en in Afrika 243 miljoen. Ongeveer 155 miljoen kinderen onder de vijf jaar hebben nu nog door ondervoeding een verstoorde groei. Ze zijn vaak te kort voor hun leeftijd of te licht voor hun lengte. In deze groep is nog sprake van gestage verbetering, maar die gaat volgens Victor Aguayo van Unicef niet snel genoeg. De helft van de mensen die te weinig te eten heb-

ben, verblijft in crisisegebieden. Gewapende conflicten zijn sinds 2005 in aantal dramatisch toegenomen en ook ingewikkelder geworden. In bijvoorbeeld Zuid-Sudan, het noordoosten van Nigeria, Somalië en Jemen bestaat het gevaar van hongersnood. "Wij kunnen ons niet veroorloven de alarmbellen langer te negeren", aldus de opstellers van het rapport. Niet alleen in oorlogsgebieden is de voed-

selvoorziening achteruit gegaan. Veranderende neerslagpatronen door El Niño leidden tot droogte of juist overstromingen. Ook een algehele teruggang van de economie is debet aan de verslechterende progressie. Progressie is vooral te boeken door verbetering van het dieet voor vrouwen en kinderen en door verbetering van de positie van vrouwen in de maatschappij.

Zorgwekkend is echter ook het toenemend aantal kinderen met overgewicht, nu al 41 miljoen. "Obesitas is een groeiend probleem onder armen door een slecht voedingspatroon en een ongezonde levensstijl", aldus Aguayo.

Separatisten Catalonië vragen hulp koning

BARCELONA/MADRID — Vooraanstaande separatistische politici in Catalonië hebben vandaag in een brief aan koning Felipe VI en aan premier Mariano Rajoy aangedrongen op een dialoog over een oplossing voor de Catalaanse kwestie.

De Catalaanse premier Carles Puigdemont, vicepremier Oriol Junqueras, parlementsvoorzitter Carme Forcadell en de burgemeester van Barcelona, Ada Colau, dringen in hun brief aan op een dialoog en een overeen-

komst over het houden van een referendum over onafhankelijkheid in Catalonië. De separatisten in de noord-oostelijke Spaanse regio willen dat 1 oktober houden. Maar volgens de Spaanse regering en volgens opper-

rechters is dat in strijd met de wet. Madrid blokkeert juridisch het referendum, dreigt met vervolging van bestuursambtenaren die eraan meewerken en wil voorkomen dat de regionale regering van separatisten belastinggeld voor hun referendum gebruiken. De Spaanse minister van Begroting Cristóbal Montoro heeft vandaag maatregelen aangekondigd waarmee Ma-

drid zich intensief met de financiën in Catalonië gaat bemoeien. Zo wil hij voorkomen dat de regionale overheid geld besteedt aan het illegale referendum. Het gaat om 'uitzonderlijke maatregelen'. De Spaanse regering heeft gewaarschuwd dat er meer zulke maatregelen kunnen komen zolang 'de uitzonderlijke situatie' voortduurt in Catalonië. Spaanse opperrechters heb-

ben bepaald dat de separatisten, die een kleine meerderheid in het regionale parlement hebben, 1 oktober geen referendum mogen houden.

Catalonië beslaat 6,6 procent van het Spaanse koninkrijk en 16 procent van de 47 miljoen Spanjaarden woont er. De regio is goed voor bijna 20 procent van het Spaanse bruto binnenlands product.

Schippers: Medicijnen 150 miljoen goedkoper

DEN HAAG — Minister van Volksgezondheid Edith Schippers heeft door onderhandelingen met farmaceuten voor 155 miljoen euro aan besparingen op medicijnen bedongen in de afgelopen twee jaar. Dat bevestigt de bewindsvrouw vandaag, na berichtgeving in Het Financieel Dagblad (FD).

Dure medicijnen vallen sinds enkele jaren niet meer standaard in het basispakket. Om de kosten van de zorg onder controle te houden onderhandelt de minister eerst over de prijs. De prijzen van 24 medicijnen gingen na de gesprekken die de minister voerde omlaag, schrijft het FD vandaag. Zonder de besparingen hadden die medicijnen in totaal 620 miljoen euro gekost. Hoewel de gesprekken tot dusver er altijd toe leid-

den dat een middel alsnog in het basispakket kwam, waarschuwt Schippers in het interview dat hier in de toekomst wel eens een einde aan kan komen. Als voorbeeld noemt ze het middel Orkambi, dat bedoeld is voor mensen met taaislijmziekte en gemiddeld 170.000 euro per patiënt per jaar kost. De gesprekken over Orkambi liepen eerder dit jaar vast. De onderhandelingen met de producent van Orkambi zijn wel weer opgestart, maar zijn volgens Schippers 'niet makkelijk'. Maar ze beschouwt Orkambi nog niet als verloren zaak. "Ik heb gezegd dat er ooit een medicijn komt waarbij we het niet gaan redden en dat ik zorgen heb over Orkambi. We zijn in onderhandeling en het gaat er stevig aan toe." In een interview dat morgen in het FD verschijnt gaat Schippers verder in op medicijnprijzen en andere zaken.

Dodental aanslagen Irak loopt op



De autobom waarmee de terroristen zichzelf opbliezen veroorzaakte een enorme ravage bij de controlepost.

BAGDAD — Het dodental door een bloedige dubbele aanslag in het zuiden van Irak is gestegen naar 84. De aanvallen waren volgens de autoriteiten gericht tegen een controlepost en een wegrestaurant in de buurt van de stad Nassiriya.

De aanvallers sloegen gisteren volgens diverse media eerst toe bij een restaurant

aan een snelweg. Ze openden daar het vuur op gasten. Later ontplofte een voertuig bij

de nabijgelegen controlepost. Terreurgroep Islamitische Staat heeft de aanslagen op-

geëist en claimde 'tientallen sjiïeten' te hebben gedood. Bij het extremistische geweld raakten volgens de lokale gezondheidsautoriteiten ook vele tientallen mensen gewond.

Trump naar China, Japan en Zuid-Korea

WASHINGTON — Bij alle consternatie over Noord-Korea en zijn raket- en atoomproeven heeft president Donald Trump aangekondigd in november Zuid-Korea, Japan en China te zullen bezoeken. Mogelijk neemt de Amerikaanse president ook Vietnam nog in zijn reischema op.

Trump is erop gebrand China te bezoeken omdat hij dat land nog altijd een sleutelrol toebedeelt door het contact dat het heeft met Noord-Korea. Peking zou met name iets moeten doen aan het nucleaire programma van het regiem van dictator Kim Jong-un. Trump liet gisteren weten dat hij ook een uitnodiging op zak heeft om de vergadering van de Asean bij te wonen die op de Filipijnen wordt gehouden. De Asean is een samenwerkingsverband op het gebied van onder meer cultuur en economie van tien landen in Zuidoost-Azië. De organisatie voert deze maand op de Filipijnen overleg met de Verenigde Staten.

Nog eens 130 miljoen voor verpleeghuizen

DEN HAAG — De Nederlandse regering trekt de komende vier jaar in totaal 130 miljoen euro uit om de zorg in verpleeghuizen te verbeteren. Het extra geld is opgenomen in de begroting voor volgend jaar, die volgende week officieel wordt gepresenteerd op Prinsjesdag.

Het is bedoeld voor het aantrekken van nieuw personeel, via een wervingscampagne en omscholing. Dat bevestigen Haagse bronnen na berichtgeving in De Telegraaf. De brancheorganisatie is blij. De verpleeghuiszorg is al langer een zorgenkindje in Den Haag. Na een aantal misstanden werden er nieuwe normen opgesteld waaraan verpleeghuizen moeten voldoen. De komende jaren wordt structureel 2,1 miljard

euro extra vrijgemaakt om de zorg te verbeteren. Dat geld is bedoeld om de naar schatting 70.000 mensen te betalen die extra nodig zijn. Met de extra 130 miljoen euro moeten er genoeg mensen worden gevonden om die arbeidsplekken te vullen. De extra miljoenen zijn alleen voor de komende vier jaar. Het is de bedoeling dat extra geld voor werving daarna niet meer nodig is.

De brancheorganisatie Actiz, waarin zorgondernemers zitten, is blij met het geld. Bestuurslid Jacqueline Joppe: "Dit geld is heel hard nodig. De komende jaren zijn, naast het behoud van medewerkers in de zorg voor ouderen, 100.000 tot 125.000 extra medewerkers nodig. Dus ook zij-instrumenten hebben volop mogelijkheden in onze sector."

Euro

Daling

AMSTERDAM — De aandelenbeurs in Londen zakte vandaag verder weg, nadat de Britse politie had bevestigd dat de explosie in een Londense metro vandaag, een terroristisch incident betreft. Op de andere Europese beurzen bleven de koersuitslagen beperkt. Beleggers verwerkten tevens de nieuwe provocatie van Noord-Korea, dat gisteren opnieuw een raket afvuurde richting Japan. De AEX-index op Beursplein 5 noteerde rond het middaguur 0,1 procent in de min op 528,70 punten. De MidKap klom 0,1 procent tot 813,24 punten. De beurs in Parijs won 0,1 procent en Frankfurt bleef vrijwel vlak. De Londense FTSE leverde 0,9 procent in. ABN Amro daalde 0,6 procent. De Nederlandse staat heeft zijn belang in ABN Amro zoals aangekondigd verkleind van 63 procent naar 56 procent. Bij elkaar zijn 65 miljoen certificaten van aandelen verkocht voor 23,50 euro per stuk. De euro was 1,1939 dollar waard, tegen 1,1884 dollar een dag eerder. Een vat Amerikaanse ruwe olie kostte 0,1 procent meer op 49,93 dollar. Brentolie werd 0,2 procent duurder op 55,57 dollar per vat.

Tokio

Hoger

TOKIO — De Japanse aandelenbeurs is vandaag hoger de handel uit gegaan. Beleggers lieten zich ditmaal niet van de wijs brengen door de nieuwe provocatie van Noord-Korea, dat gisteren opnieuw een raket afvuurde richting Japan. De raket vloog over het noorden van het land en stortte daarna in de Grote Oceaan. De Japanse regering heeft de lancering scherp veroordeeld. De toonaangevende Nikkei in Tokio wist een kortstondig verlies weg te werken en eindigde uiteindelijk 0,5 procent in de plus op 19.909,50 punten. De Japanse hoofdindex boekte deze week een koerswinst van ruim 3 procent. Aandelen gerelateerd aan bitcoin stonden onder druk. BTC China, een van de grootste Chinese handelsplatforms voor het digitale betaalmiddel, liet weten dat het de handel eind deze maand onder druk van de overheid staakt. Het in Japan genoteerde Fisco, dat een cryptomuntenbeurs opereert, zakte bijna 2 procent. Elders in het Verre Oosten lieten de beurzen een gemengd beeld zien. De Zuid-Koreaanse Kospi klom 0,3 procent. In Hongkong noteerde de Hang Seng-index tussentijds 0,1 procent in de min en de All Ordinaries in Sydney ging 0,7 procent lager het weekeinde in.

Wall Street

Stabiel

NEW YORK — De aandelenbeurzen in New York zijn vandaag zonder grote bewegingen geopend. Beleggers in New York verwerkten onder meer tegenvallende cijfers over de detailhandelsverkoppen. Ook waren er cijfers over de industrie in de regio New York en de industriële productie in de VS. Kort na de openingsbel volgen nog cijfers over het consumentenvertrouwen en de bedrijfsvoorraden in de VS. De Dow-Jonesindex stond en de eerste minuten van de handel 0,2 procent hoger op 22.235 punten. De bredere S&P 500 bleef vrijwel vlak op 2495 punten. Technologiegraadmeter Nasdaq begon de dag ook vrijwel gelijk aan de slotkoers van donderdag op 6428 punten. Beleggers in New York zullen verder de nieuwe rakettest van Noord-Korea in hun achterhoofd hebben. Ook de terreuraanslag op de Londense metro zal mogelijk het sentiment beïnvloeden. Oracle kwam donderdag nabeurs met beter dan verwachte kwartaalcijfers. Daarbij bracht het bedrijf echter tegenvallende prognoses voor de omzet uit clouddiensten. Het aandeel verloor bij opening 4,6 procent.

Sandd neemt Van Straaten Post over

APELDOORN — Postbedrijf Sandd neemt branchegeenoot Van Straaten Post over om zo sterker de concurrentie aan te kunnen gaan met marktleider PostNL. Er werden geen financiële details gemeld over de overname, die nog moet worden goedgekeurd door de Autoriteit Consument & Markt (ACM).

De combinatie bedient zowel consumenten als de zakelijke markt met volledig landelijke dekking en een vijfdaagse bezorging. Volgens de partijen vullen de dienstverlening van Sandd en die van Van Straaten Post

elkaar goed aan en is er nu een sterk alternatief voor marktleider PostNL. Er werken meer dan 1100 medewerkers bij Van Straaten Post. Sandd verwacht dat het fusiebedrijf dit jaar een omzet zal draaien

van 195 miljoen euro, met ruim 20.000 werknemers. De overname moet in het vierde kwartaal afgerond worden. Met de overname geeft Sandd invulling aan zijn strategie om een deel van de universele postdienst voor consumenten en zakelijke klanten uit te kunnen voeren, met naar eigen zeggen behoud van kwaliteit en tegen lagere kosten. Binnen het management van Sandd werden in de afgelopen tijd

verschillende wijzigingen doorgevoerd om het bedrijf hierop voor te bereiden. Oprichter en topman Paul van Straaten van het in 2004 opgerichte Van Straaten Post zal de functie van commercieel directeur gaan uitvoeren binnen het nieuwe fusieconcern. Rob Brakenhoff is inmiddels aangesteld als bestuursvoorzitter van het nieuwe postbezorgbedrijf. Voormalig topman Ronald van de Laar van Sandd is nu president-commissaris. De vakbonden FNV, CNV en BVPP laten weten ‘stomverbaasd’ te zijn over de overname. “Sandd geeft steeds aan dat het geen geld heeft om te voldoen aan de wettelijk verplichte norm van 80 procent personeel met een arbeidsovereenkomst. En nu blijkt er opeens wel geld om een grote overname te doen. In hoeverre houdt die club ons structureel voor het lapje?”, vraagt FNV-bestuurder Ger Deleij zich af. Volgens hem is Sandd bezig met een race naar de bodem op arbeidsvoorwaarden. “Onzekere contracten en lage vergoedingen, dat is het verdienmodel. De goedkopere postzegel gaat ten koste van de werknemers. De liberalisering van de postmarkt heeft volledig gefaald.”



Foto: Shutterstock

KLM ziet weinig animo voor werkonderbrekingen

AMSTELVEEN — Slechts een beperkt deel van het cabinepersoneel van KLM doet mee aan de werkonderbrekingen waartoe vakbond VNC heeft opgeroepen. Tot nu toe gaat het om slechts enkele tientallen mensen, laat de luchtvaartmaatschappij weten.

Op basis van het lage aantal aanmeldingen tijdens de ochtendpiek, waarin de meeste bemanningsleden zich melden voor hun vlucht, verwacht KLM dat ook de rest van de dag de animo gering zal zijn. Dat betekent dat ook de gevolgen voor passagiers in de vorm van

vertragingen waarschijnlijk beperkt blijven.

VNC had het cabinepersoneel opgeroepen vóór elke vlucht het werk een uur neer te leggen. De bond is ontevreden over het eindbod voor een nieuwe cao dat KLM onlangs op tafel heeft

gelegd. Met name de toekomstige bezetting in de cabine op vluchten naar verre bestemmingen is nog een twistpunt. KLM besloot vorig jaar, zeer tegen de zin van de bonden, bij vier op de tien lange vluchten één steward of stewardess minder in te zetten om kosten te besparen. De bonden voerden toen ook al actie. Daarop werd afgesproken dat de maatregel zou worden teruggedraaid, mits de bonden mee zouden wer-

ken aan alternatieven om de productiviteit te verhogen. Collega-bond FNV Cabine steunt de oproep van VNC niet. Zij is nog bezig het laatste voorstel van KLM aan de eigen leden voor te leggen. Die hebben nog tot zondag de tijd om zich erover uit te spreken. Mede omdat KLM wel voor het eerst in jaren een structurele loonsverhoging biedt, plus een verbeterde winstdelingsregeling, geeft FNV een neutraal advies.

Eigenaren Rovio willen ruim de helft verkopen

HELSINKI — De beursgang van het Finse technologiebedrijf Rovio, bedenker van het populaire smartphonospelletje Angry Birds, moet de huidige eigenaren tussen de 438 miljoen en 488 miljoen euro opleveren. Als de belangstelling bij beleggers groot genoeg is, kan tot bijna 55 procent van de aandelen worden verkocht.

Rovio kondigde eerder deze maand aan dat het naar de beurs wil in Helsinki. Daarbij wordt ook een beperkt aantal nieuwe aandelen uitgegeven. Die moeten circa 30 miljoen euro opleveren. Dat geld wil het bedrijf gebruiken om te investeren in nieuwe spelletjes, nu bij Angry Birds het nieuwe er wel af is. Angry Birds was zeven jaar geleden een

grote kaskraker voor het in 2003 opgerichte bedrijf. Een structurele bron van inkomsten was dat evenwel niet, omdat spelers maar één keer betaalden voor de app. Bij gebrek aan een opvolger zag Rovio vervolgens de omzet sterk terugvallen. De laatste tijd gaat het weer beter, doordat het bedrijf spelers nu per maand laat betalen. Ook de inkomsten

uit een tekenfilm helpen mee. Dat neemt niet weg dat Rovio met nieuwe producten zal moeten komen om te kunnen blijven groeien. Sinds 2009 teert het bedrijf eigenlijk alleen nog maar op Angry Birds en daarvan afgeleide spelletjes. De huidige grootaandeelhouder Kaj Hed (62) kan na de beursgang zo'n 200 miljoen euro in zijn zak steken, en behoudt alsnog een belang van ruim 36 procent. Zijn zoon Mikael en neef Niklas stonden aan de wieg van Rovio. Hij hielp hen destijds op weg met een investering van 1 miljoen euro.

Renault versterkt banden met Japanse partners

PARIJS — De autofabrikanten Renault, Nissan en Mitsubishi willen de komende jaren nog meer munt slaan uit hun onderlinge samenwerking. Doel is om tussen nu en 2022 samen minstens twaalf volledig elektrische modellen op de markt te brengen. Ook moeten forse stappen worden gezet op het gebied van zelfrijdende auto's.

Het nieuwe zesjarenplan van Carlos Ghosn, de baas van de Frans-Japanse alliantie, moet leiden tot een verdubbeling van de jaarlijkse kostenvoordelen als gevolg van de samenwerking tot circa 10 miljard euro. De autobouwers mikken daarnaast op een jaarlijkse verkoop boven de veertien miljoen wagens en een omzet van ruim 200 miljard euro. In de eerste helft van dit

jaar waren Renault, Nissan en Mitsubishi samen goed voor 5,3 miljoen verkochte voertuigen. Daar zaten ruim een half miljoen elektrische wagens tussen. Het nauwe samenwerkingsverband van de drie bedrijven, versterkt met onderlinge aandelenbelangen, was daarmee wereldwijd marktleider. Volkswagen was samen met al zijn dochtermerken de nummer twee, gevolgd door Toyota. Mitsubishi kwam vorig

jaar bij de groep. Dat verklaart mede de sterke opmars in de eerste jaarhelft. Maar ook de aantrekkende economie in Europa speelt een rol. Vooral Renault en zijn Roemeense dochtermerk Dacia profiteerden daarvan en brachten flink meer auto's aan de man.

Van de genoemde veertien miljoen auto's in 2022 zullen er negen miljoen worden gebouwd met behulp van gedeelde productietechnologie. In 2016 waren dat er nog twee miljoen op een totaal van bijna tien miljoen. Ook zullen vaker dan nu het geval is modellen van de drie fabrikanten worden uitgerust met dezelfde motor.

‘Google-moeder wil miljard pompen in Lyft’

SAN FRANCISCO — Alphabet, het bedrijf achter onder meer Google, investeert mogelijk 1 miljard dollar in taxi-startup Lyft. De techreus zou volgens ingewijden daarover de afgelopen weken uitvoerige gesprekken hebben gevoerd met de belangrijkste concurrent van Uber.

Alphabet is zelf ook één van de aandeelhouders van Uber, maar de relatie tussen

de bedrijven is wat bekoeld. Google-zusterbedrijf Waymo klaagde Uber eerder aan omdat het de techniek voor zelfrijdende auto's van dat bedrijf zou hebben gestolen. Daarop sloot Waymo ook al een overeenkomst met Lyft. De investering van 1 miljard dollar zou lopen via of Google of CapitalG, het investeringsfonds van Alphabet. Het is overigens nog geenszins zeker dat de gesprekken zullen leiden tot een overeenkomst.

Dijsselbloem pareert kritiek EU-commissaris

TALLINN — De Franse EU-commissaris Pierre Moscovici heeft ‘grote bewondering voor wat Jeroen Dijsselbloem heeft gedaan en doet in de eurogroep’. ‘Maar we hebben een Europese minister van Financiën nodig, die onder controle staat van het Europees Parlement.’

Moscovici (economische en financiële zaken) zei dit in Tallinn na afloop van een eurogroep waar hij zoals gebruikelijk zelf bij zat. On-

langs spuide hij felle kritiek op het ondemocratische gehalte van de eurogroep. Dijsselbloem noemde de uitspraken van Moscovici vandaag in Tallinn ‘buiten proporties’. Hij zei dat de groep de laatste jaren steeds meer naar buiten brengt.

Hij gaf toe dat de gesprekken tussen de EU-ministers van Financiën van de eurolanden achter gesloten deuren plaatsvinden. “Soms is dat nodig om tot moeilijke besluiten te komen. In de eurogroep werkt dat goed.”

Helpt meer omzet uit cloud voor Oracle

REDWOOD SHORES — Softwareconcern Oracle heeft het afgelopen kwartaal opnieuw flink meer verdiend aan clouddiensten, software die via internet wordt geleverd. De omzet in dat segment nam in de eerste drie maanden van het nieuwe gebroken boekjaar met meer dan de helft toe tot 1,5 miljard dollar (1,2 miljard euro).

Daarmee was de cloud goed voor het leeuwendeel van de groei van de totale opbrengsten. Die gingen met

7 procent omhoog naar 9,2 miljard dollar en overtrof hen daarmee de gemiddelde verwachting van door persbureau Bloomberg gepolste analisten. De nettowinst viel met 2,2 miljard dollar een vijfde hoger uit dan een jaar eerder. Ook dat is meer dan kenners hadden voorzien. Oracle behoort tot de grootste leveranciers van bedrijfssoftware ter wereld. Op het gebied van clouddiensten heeft het evenwel nog een fikke achterstand weg te werken op concurrenten als Amazon, Microsoft, Salesforce en Google.



NEW YORK				AMSTERDAM			
		15-Sep				15-Sep	
DOW JONES	22248.99	0.20%	AEX	526.46	-0.54%		
S&P 500 INDEX	2497.97	0.09%	ARCELMITTAL	22.45	-0.80%		
NASDAQ	6453.15	0.37%	AEGON NV	4.79	-1.16%		
AMAZON.COM INC	992.52	0.03%	KONINKLIJKE AHOL	15.35	-0.03%		
APPLE INC	160.63	1.48%	AKZO NOBEL	77.99	0.21%		
BAIDU INC-SP ADR	237.59	0.11%	ASML HOLDING NV	135.85	0.07%		
BERKSHIRE HATH-B	179.49	0.52%	DSM (KONIN)	66.08	0.08%		
BOEING CO/THE	248.27	1.24%	HAL TRUST	164.90	-0.66%		
CITIGROUP INC	66.97	-0.39%	HEINEKEN NV	87.04	-0.99%		
COCA-COLA CO	46.21	0.21%	ING GROEP NV	15.12	-0.12%		
COSTCO WHOLESALE	162.15	-0.14%	KPN (KONIN) NV	2.94	-1.64%		
WALT DISNEY CO	98.63	0.74%	KONINKLIJKE PHIL	34.56	-0.23%		
3D SYSTEMS CORP	13.73	0.26%	RANDSTAD HOLDING	50.94	-1.11%		
EBAY INC	38.67	0.93%	RELX NV	18.04	-0.30%		
FACEBOOK INC-A	171.79	0.49%	ROYAL DUTCH-SHA	24.00	-0.01%		
GENERAL ELECTRIC	23.88	-1.55%	TOMTOM	9.15	-0.60%		
ALPHABET INC-A	936.09	-0.43%	TOTAL SA	44.93	-0.08%		
HP INC	19.48	0.08%	UNILEVER NV-CVA	50.63	0.46%		
HOME DEPOT INC	158.95	-0.27%	W.F. STEWART HOL	40.04	-0.34%		
INTEL CORP	36.87	1.07%	SCOTIABANK FUNDS	14.95			
JOHNSON&JOHNSON	134.64	0.34%	DOW JONES	13.1183	0.00%		
MICROSOFT CORP	75.28	0.68%	US DOLLAR BOND	2.5722	0.04%		
PROCTER & GAMBLE	93.18	-0.40%	GLOBAL GROWTH	3.1324	0.01%		
ROYAL DUTCH-ADR	57.45	-0.59%	US GROWTH	15.0365	-0.24%		
STARBUCKS CORP	54.71	0.33%	CANADIAN GROWTH	2.7970	0.47%		
TWITTER INC	18.09	-0.66%	FUNDS	14-Sep			
WAL-MART STORES	80.10	0.52%	BGF EUR CONT FLEX	28.98	-0.34%		
EXCHANGE TRADED FND			BGF EMKT BOND	18.26	-0.05%		
ALERIAN MLP - AMLP	11.28	-0.75%	BGF FIX INC GBL OP	13.90	0.00%		
ISH GBL HY 80 - GHV6	51.28	0.12%	BGF GBL ALLOCATION	55.79	-0.16%		
ISH BOX HY 80 - HY6	88.28	-0.06%	BGF USD CORE BOND	17.05	-0.12%		
ISH SELECT DIV - DIVY	93.69	0.11%	BGF USD HI YIELD BND	31.87	0.06%		
ISH MSCI EMKT - EEM	45.45	0.29%	TEMPLETON GBL BND	24.99	0.00%		
ISH MSCI PAC - IWV	46.85	-0.22%	TEMPLETON ASIAN SM	51.79	0.35%		
ISH RUSSELL - IWV	148.06	0.08%	CURRENCIES	15-Sep			
ISH S&P 500 - SPY	143.65	0.14%	YENUSD	110.8400	0.09%		
ISH EUROPE - IEV	46.45	-0.01%	EURUSD	1.1957	0.61%		
POWERSH-QQQ	146.26	0.48%	CANUSD	1.2190	-0.11%		
POWERSHARES DB C	15.33	0.39%	GBPUUSD	1.3574	1.40%		
SPDR S&P INT DIV-DXW	40.86	-0.75%	COMMODITIES	15-Sep			
SPDR S&P MID 400	317.91	-0.32%	OIL WIT	48.75	-0.28%		
SPDR S&P 500 SMA	123.40	0.03%	GOLD	1322.98	-0.50%		
VANGUARD REIT - VNO	85.00	-0.21%	SILVER	17.6820	-0.74%		
WSDOMTR JAP H EQ-DXJ	53.33	0.60%	WHEAT	443.0000	-0.06%		
Source Bloomberg							

A Standard Of Excellence Since 1916



MCB

MADURO & CURIEL'S BANK N.V.
Private Banking & Investment Services

Lio Capriles Banking Center, Schottegatweg (Oost) z/n
P.O. Box 305, Curaçao, Tel. 466-1818, Fax. 466-1633
e-mail: pbis@mc-bank.com, website: www.mc-bank.com/pbis

‘Weer onderzoek naar reislustige minister VS’



De Amerikaanse minister Steven Mnuchin (Financiën) wilde dit jaar een toestel van de luchtmacht gebruiken voor zijn huwelijksreis naar Europa. De inspecteur-generaal van zijn departement onderzoekt dat ongebruikelijke verzoek, zeggen bronnen tegen ABC News. Mnuchin zou een schriftelijk verzoek hebben ingediend voor het gebruik van een militair vliegtuig. Dat had de belastingbetaler zo'n 25.000 dollar per uur gekost. Het kantoor van de minister trok de aanvraag later weer in.

Een woordvoerder van het ministerie zei dat Mnuchin om een dergelijk toestel vroeg omdat hij veilig wilde kunnen communiceren. Uiteindelijk zou zijn gebleken dat daar ook andere mogelijkheden toe waren. De inspecteur-generaal deed overigens al onderzoek naar het reisgedrag van de minister, die vorige maand met een overheidstoestel naar Kentucky reisde. Er wordt uitgezocht of hij dat vooral deed om met zijn echtgenote naar een zonsverduistering te kunnen kijken. Mnuchin ontkent dat met klem.

Vader verkocht dochter voor 15 mille

De Italiaanse politie heeft in Florence een meisje van zeventien jaar uit de handen van haar vader gered. De 49-jarige Servische vader had zijn eigen kind voor 15.000 euro verkocht aan een koper in Frankrijk. De eerste boodschap over het aanbieden van een kind bereikte de autoriteiten in Florence al in augustus 2016. Aanvankelijk wist de politie niet veel meer dan de naam van het betrokken meisje. Uiteindelijk wist de politie de

vader te traceren. Volgens het ministerie van Binnenlandse Zaken beschouwt de vader zijn dochter als zijn eigendom, waarmee hij kan doen wat hij wil. Hij hield haar al vast sinds haar dertiende. De koper betaalde 4000 euro vooraf. Het resterend bedrag van 11 mille zou deze maand 'bij aflevering' worden voldaan. De koper had bedongen dat het meisje dan nog maagd zou zijn, huishoudelijke taken kon vervullen en iets zou afvallen.

Mensen

Ook iets leuks voor de Mensen-pagina ?

Een jubileum, diploma of benoeming te melden ?
Wij plaatsen het graag op de Mensen-pagina

Stuur uw informatie (kort en bondig, liefst met foto) naar :
arubaredactie@amigoe.com o.v.v. "Mensen"

Mont Blanc iets gekrompen

De hoogste berg van West-Europa, de Mont Blanc, is sinds 2015 een centimeter gekrompen. Dit is door meetkundigen vastgesteld die om de twee jaar op expeditie gaan om de hoogte vast te leggen. Franse media meldden gisteren dat de berg in de Alpen, vlakbij de Italiaanse grens, nu 4808,72 meter hoog is. In 2015 leverde de meting nog 4808,73 meter op. De metingen leveren telkens iets anders op omdat de hoogte van de top van berg door allerlei weersomstandigheden varieert. Voor het gemak leren Franse schoolkinderen dat de Mont-Blanc 4807 meter hoog is. Maar de stenen top van de berg, gemeten zonder ijs en sneeuw, is maar



4792 meter hoog. De hoogste berg van Europa, de

Celstraf na oproep om afknippen haar Clinton

Martin Shkreli is woensdagavond in New York gevangengezet nadat hij op Facebook geld had uitgelooft voor een pluk haar van Hillary Clinton.

De voormalig farmaceutisch ondernemer was al op borgtocht vrij in afwachting van een andere gevangenisstraf.

Shkreli kreeg de bijnamen 'Pharma Bro' en 'meest gehate man van Amerika' toen onder zijn bewind de prijs van een geneesmiddel voor hiv-patiënten vijftig keer duurder werd. Hij werd schuldig bevonden aan fraude. Een rechter liet Shkreli woensdag in de boeien afvoeren omdat hij een bericht op Facebook had geplaatst waarin hij 5000 dollar uitloofde aan degene die tijdens een boektournee van Clinton een pluk haar van de voormalig presidentskandidaat afknipt. De rechter oordeelde dat Shkreli een publiek gevaar is en liet hem opsluiten.

Als koeriers vermomde mannen stelen Maserati



Twee mannen die zich hadden vermomd als koeriers van het bedrijf DHL hebben in Amsterdam-Zuid een man mishandeld en bedreigd. Daarna gingen ze ervandoor met de Maserati van het slachtoffer. De overvallers in DHL-jassen belden gisteren kort voor het middaguur aan bij de woning van hun slachtoffer. Die verwachtte een pakketje en opende de deur. De mannen bedreigden de bewoner daarna met een vuurwapen. Ook sloegen ze de man met het wapen. Na de bewoner te hebben vastgebonden en het huis te hebben doorzocht, reden de overvallers weg met de voor de deur geparkeerde Maserati van de eigenaar. De gewonde bewoner is naar het ziekenhuis gebracht. De Maserati is inmiddels teruggevonden. De politie liet gisteravond weten dat het voertuig geparkeerd stond in de Amsterdamse wijk Geuzenveld. De daders van de mishandeling en de autodiefstal zijn nog voortvluchtig.



Om de Curaçaose gemeenschap bewust te maken van het belang van bewegen en om de Curaçaose Hartstichting te helpen werd op 27 augustus alweer voor de zesde keer de Ban Move Awor-loop gehouden. Dit jaar hebben meer dan 2000 mensen meegeholpen en meegelopen. Als toegevoegde waarde konden de deelnemers voor de wandeling hun bloeddruk laten

opmeten. Ban Move Awor heeft in totaal 25.000 gulden opgeleverd voor de Curaçao Heart Foundation.

Met deze donatie kan de stichting haar mooie werk voor de gemeenschap voortzetten, onder andere door het geven van cursussen waarbij mensen worden opgeleid op levens te redden.



Oranjes vierden Koningsdag 2018 in Groningen



Koning Willem-Alexander, koningin Máxima en andere leden van de koninklijke familie vierden Koningsdag volgend jaar in de stad Groningen. Dat is gisteren bekendgemaakt op een bijeenkomst in het Groningse stadhuis, waarbij ook de Rijksvoorlichtingsdienst aanwezig was. Koningsdag is op vrijdag 27 april, de verjaardag van Willem-Alexander.

maar dat werd vanwege de troonswisseling afgelast. Een jaar later ging koning Willem-Alexander als goedmaker alsnog naar de beide Noord-Hollandse plaatsen.

Het bezoek van koning Willem-Alexander en koningin Máxima aan Groningen wordt de vijfde viering van Koningsdag, en de vierde op de nieuwe manier. Ze gingen eerder met hun familie naar De Rijp en Amstelveen, Dordrecht, Zwolle en Tilburg. Willem-Alexander trad op Koninginnedag 2013 aan. Het was eigenlijk de bedoeling dat koningin Beatrix die dag Koninginnedag zou vieren in De Rijp en Amstelveen,

In 2014 was de eerste Koningsdag nieuwe stijl. Willem-Alexander koos ervoor om naar één stad te gaan, waarbij hij meer contact had met het publiek en minder oud-Hollandse spelletjes speelde. Dordrecht had de primeur. Er was onder meer een vlootshow. In Zwolle het jaar erop waren er optredens van onder anderen rapper Typhoon. Vorig jaar waren de koning en koningin in Tilburg. Koningin Beatrix ging op Koninginnedag altijd naar een dorp en een stad in dezelfde provincie. Zo bezocht ze in 2012 Rhenen en Veenendaal en het jaar ervoor Thorn en Weert.

Hoogbejaarde panda (37) overleden in China



De oudste panda die in gevangenschap leefde is op 37-jarige leeftijd overleden. De hoogbejaarde Basi leed volgens het Chinese staatspersbureau Xinhua aan meerdere aandoeningen. Artsen probeerden al maanden het leven van Basi te verlengen, die uiteindelijk stierf in een gespecialiseerd onderzoekscentrum in de stad Fuzhou. Het dier was naar menselijke maatstaven meer dan honderd jaar oud. Het leverde haar de bijnaam 'Oma Basi' op. "Het lichaam van Basi zal worden overgebracht naar het Basi-museum", aldus de directeur van het centrum. "Dat wordt gebouwd zodat

mensen zich haar voor altijd zullen herinneren in de geest van de harmonieuze ontwikkeling van mens en natuur." Basi was dol op fietsen, basketbal en gewichtheffen. Ze overleefde meerdere ernstige ziekten. Dat dankte ze volgens Xinhua aan haar vaste verzorger, die vorig jaar op 44-jarige leeftijd overleed. De vrouw had zich 27 jaar lang over Basi ontfemd. Wilde panda's worden gemiddeld zo'n vijftien jaar oud, al leven ze vaak langer in gevangenschap. Basi leefde al sinds haar jeugd in het centrum in Fuzhou. Ze was op vierjarige leeftijd uit een rivier gered door dorpelingen in de provincie Sichuan.

Buckles

By David Gilbert

Beetle baily

By Mort Walker

Baby blues

Door Jerry Scott & Rick Kirkman

Vitesse doet zichzelf tekort tegen Lazio



Milot Rashica (l) speelde gisteren een belangrijke rol in het dappere spel van Vitesse en kreeg veel lof, ook in de Italiaanse media.

ARNHEM — Vitesse heeft zichzelf in de eerste groeps-wedstrijd in de Europa League tekort gedaan. De ploeg van trainer Henk Fraser toonde in de eigen Gelredome tegen Lazio durf, offensieve kwaliteit en karakter. Dat was echter niet voldoende voor een positief resultaat. De kwetsbare Arnhemse defensie gaf de treffers veel te makkelijk weg: 2-3.

Het goed georganiseerde Vitesse bleef in de eerste helft (1-0) zonder al te grote problemen overeind. Verdediger Stefan de Vrij was namens Lazio met een kopbal in de 24e minuut nog wel dicht bij de openingstreffer. De international was één van de vier spelers bij de Italiaanse sub-topper die afgelopen zondag tegen AC Milan (4-1) eveneens een basisplaats had. Coach Simone Inzaghi vond

het duel in Arnhem kennelijk een mooie gelegenheid om bijna zijn hele opstelling om te gooien. Lazio wilde Vitesse verleiden tot een onstuimig offensief op de Italiaanse helft om in de geliefde counter te kunnen toeslaan. De ploeg van Fraser hanteerde in de opbouw echter een rustig tempo, met op sommige momenten een verrassende versnelling. In de 29e minuut kon

Tim Matavz uit een voorzet van Bryan Linssen net niet tot een schot komen. Kort daarna had de Sloveen alsnog succes van dichtbij, met dank aan een scherpe pass van Milot Rashica (1-0).

Concentratie gebroken Met de gevreesde spits Ciro Immobile als invaller maakte Lazio na de rust een betere indruk. Vitesse daarentegen was in de beginfase van de tweede helft het overzicht en de concentratie kwijt. Nadat doelman Remko Pasveer een schot van Immobile had gekeerd, ging er in de 51e minuut in de Arnhemse afweer van alles fout. Marco Parolo strafte het defensieve

geklungel af met een doeltreffend schot: 1-1. Vitesse leek even te wankelen, maar de ploeg van Fraser herstelde zich knap. Uit een voorzet van opnieuw Rashica zette Linssen de thuisclub opnieuw op voorsprong: 2-1. Daarna liet Thomas Bruns een grote kans op 3-1 liggen. Immobile had in de 67e minuut na een fraaie aanval geen moeite om te scoren: 2-2. Alessandro Murgia profiteerde daarna eveneens van het zwakke verdedigingswerk bij Vitesse, met name bij Maikel van der Werff: 2-3. Luc Castaignos miste in de slotfase nog een enorme kans op de gelijkmaker.

Fransman Stalter slaat beste 1e ronde

SPIJK — De Franse golfer Joël Stalter heeft de beste eerste ronde afgewerkt in het KLM Open. De 25-jarige prof noteerde 65 slagen op golfbaan The Dutch in Spijk. Hij schreef acht birdies op zijn kaart, tegen één double bogey.

Drie golfers rondden de achttien holes af in 66 slagen: de Oostenrijker Bernd Wiesberger, de Engelsman Richard Finch en de Duitser Sebastian Heisele. Maarten Lafeber was de beste Nederlander met 68 slagen (-3), goed voor de gedeelde negende plaats.

Noodweer De toernooileiding brak de openingsdag van het toernooi gisteren voortijdig af vanwege overvloedige regenval en harde wind. Ongeveer de helft van de 150 deelnemers moest vandaag de eerste ronde nog afmaken, wat zij ook allen hebben

gedaan, en zijn toen na een korte rustpauze meteen doorgegaan met de tweede ronde. Titelverdediger Joost Luiten begint even voor vijf uur aan zijn tweede rondgang op The Dutch.

Hij beleefde een beroerde eerste ronde en kwam uit op 75 slagen, vier boven par. In de tussenstand is dat de gedeelde 114e plaats. Hij zal alles op alles moeten zetten om de zogeheten cut te halen.

McLaren ruilt motor van Honda in voor Renault

SINGAPORE — McLaren heeft bevestigd aan het einde van dit raceseizoen te stoppen met de samenwerking met motorleverancier Honda. De Britse Formule 1-renstal en het Japanse autobedrijf maakten het nieuws bekend in een gezamenlijke verklaring. Kort daarna meldde McLaren dat er de komende drie jaar met de motoren van Renault gereden gaat worden.

McLaren en Honda hebben drie seizoenen lang tevergeefs geprobeerd een vruchtbare combinatie te vormen. Het lukte de Japanners echter niet een betrouwbare en snelle krachtbron te leveren aan het team, dat jarenlang een dominante factor was in de koningsklasse. “Het is jammer dat de wegen van McLaren en Honda zich scheiden, maar we denken allebei dat dit de beste oplossing is”, zei Takahiro Hachigo, de baas van Honda. “We hebben

nooit getwijfeld aan de inzet van Honda, maar onze samenwerking heeft niet de successen gebracht die we beiden voor ogen hadden”, aldus directeur Zak Brown van McLaren. Met de motor van Honda was McLaren, met topcoureur Fernando Alonso op een van de stoeltjes, een team dat in de achterhoede streed en vaak uitviel.

Ruilen Honda bracht vervolgens het nieuws naar buiten dat het

vanaf 2018 motoren gaat leveren aan Toro Rosso, het opleidingsteam van Red Bull. Die renstal verbreekt weer de samenwerking met het Franse Renault. Onderdeel van die deal is dat de Spaanse piloot Carlos Sainz volgend jaar de overstap maakt van Toro Rosso naar het eigen Formule 1-team van Renault. Hij neemt de plek in van de Brit Jolyon Palmer, die tegenvallend presteert.

McLaren en Renault zijn al vanaf 1977 actief in de Formule 1, maar volgend jaar is er voor het eerst sprake van een hechte samenwerking. De deal kan betekenen dat de ontevreden Alonso alsnog bijtekent bij McLaren.

Gudde benoemd tot directeur bij KNVB

ZEIST — Eric Gudde is officieel benoemd tot directeur betaald voetbal van de KNVB. Gudde, nu nog directeur bij Feyenoord, start op 7 november in zijn nieuwe functie, meldt de voetbalbond op zijn website.

De voordracht van de Zuid-Hollander als opvolger van de in augustus 2016 vertrokken Bert van Oostveen was al bekend. De voetbalbond schoof aanvankelijk Gijs de

Jong naar voren, maar zijn benoeming werd opgeschort na kritiek van tal van Eredivisieclubs. De 62-jarige Gudde is nu formeel benoemd door de raad van commissa-

rissen van de KNVB, waartoe onlangs Jan Smit als voorzitter toetrad. “Dit is een prachtige en eervolle positie bij een geweldige organisatie”, zegt Gudde op de website van de KNVB. “De KNVB heeft samen met alle voetbalclubs, scheidsrechters, trainers en spelers de taak het Nederlandse

voetbal verder te brengen en vooral ook meer samen te brengen. Een stevige uitdaging.”

Gudde was, voordat hij tien jaar geleden in dienst trad bij Feyenoord, werkzaam bij de belastingdienst en als topambtenaar bij de gemeente Rotterdam.

3e tijd Verstappen in training Singapore



Max Verstappen zorgt ervoor dat hij tijdens de training in het warme Singapore veel vocht binnenkrijgt.

SINGAPORE — Max Verstappen heeft tijdens de eerste training voor de Grand Prix van Singapore laten zien dat zijn Red Bull snel is op het stratencircuit Marina Bay. De Limburgse Formule 1-coureur klokte de derde tijd. Hij gaf iets meer dan één tiende toe op zijn Australische teamgenoot Daniel Ricciardo, die de snelste was in 1.42,489.

De Duitser Sebastian Vettel noteerde in zijn Ferrari de tweede tijd. Lewis Hamilton, de Britse leider in het

kampioenschap, was langzamer dan Verstappen. De coureur van Mercedes zette de vierde tijd neer, een kleine twee tienden achter de Nederlander.

Verstappen is positief gestemd over de race in Singapore, die zondag in de avond-

uren wordt verreden bij kunstlicht. Het bochtige circuit ligt zijn auto goed. Bovendien heeft Red Bull wat aanpassingen doorgevoerd, die volgens de Limburger gunstig kunnen uitpakken. “Het podium is zeker het doel en hopelijk meer”, meldt hij op Verstappen.nl.

Upsize, Earn Points & WIN

UPSIZE YOUR COMBO WITH BIGGIE FRIES AND

BIGGIE DRINK AND PARTICIPATE

TO WIN FANTASTIC SUPER FOOD PLAZA GIFT CARDS!

- 1) AWG. 5,000 GIFT CARD
- 2) AWG. 3,000 GIFT CARD
- 3) AWG. 2,000 GIFT CARD

10x PRIZES OF AWG. 500 GIFT CARD

BY PARTICIPATING YOU ARE HELPING FUNDACION PA NOS COMUNIDAD.

TO EARN POINTS PLEASE REGISTER FOR WENDY'S LOYALTY PROGRAM AT ANY RESTAURANT.
CAMPAIGN WINNERS WILL BE ANNOUNCED ON THE 15TH OF DECEMBER, 2017. FOR MORE INFO PLEASE VISIT OUR FACEBOOK PAGE.



BAN VOTA!

Een uitgave van:

AMIGOE

15 september 2017



Stemmen, hoe zit dat?	pagina 3
Werkgever geeft vrij, indien nodig	pagina 4
Fout maken in stembok	pagina 5
Aruba drooggelegd	pagina 5
Informeren van burgers	pagina 7
Invulformulier/stembureaus	pagina 8-9
Voor of tegen?	pagina 10
Kinderen beschermen tegen misbruik	pagina 12-13

Jennifer Arends - Reyes

DETERMINACION • FIRMEZA



MVP
Berd'e ta! **2017**

- Leerplicht strenger implementeren en startkwalificatie invoeren tot en met 18 jaar;
- 'Summer School' introduceren, waar de leerling een tweede kans wordt geboden;
- Het invoeren van meer begeleiding en remediëring in de klas, met behulp van een klassenassistent;
- Het versterken van een streng anti alcohol en drugs beleid, zodat alcohol en drugs ver van de scholen blijven;
- Het invoeren van integrale vakken die essentieel onderdeel vormen van de ontwikkeling, zoals voeding, persoonlijke vorming, liefde voor dieren en ons milieu;
- Het openen van de scholen na 13:30 uur om buitenschoolse activiteiten te bieden en samenwerken met verschillende ministeries om ervoor te zorgen dat dit succesvol wordt en bijdraagt aan de scholing van een nieuwe generatie;
- Tijdige diagnose van kinderen met leerproblemen;
- Blijven investeren in de ontwikkeling van ons product Aruba en onderzoek doen naar meer mogelijkheden voor de voortdurende diversificatie van onze toeristenindustrie.

“ Met **vastberadenheid** en **standvastigheid**, zet ik mijn werk voort. ”



Stemmen, hoe zit dat?

Dit jaar mogen van de ruim 110.000 inwoners van Aruba er 70.749 personen stemmen. Bij de verkiezingen van 2013 waren dat er 68.757 en vier jaar daarvoor 64.602. Ruim 31.000 personen van de huidige stemgerechtigden - de grootste groep - zijn geboren voor 1965 en worden de 'baby boomers' genoemd. De volgende generatie, geboren tussen 1965 en 1980, bestaat uit ruim 19.000 stemmers. Zij worden beschouwd als de 'generatie X'. Stemmers die geboren zijn na 1980, daarvan zijn er ruim 20.000, worden 'millenials' genoemd. In totaal zijn er bij deze verkiezingen 33.941 stemgerechtigde mannen en 36.808 stemgerechtigde vrouwen.

Wie mag stemmen?

Je mag stemmen als je op de dag van de verkiezingen (22 september 2017) minstens achttien jaar bent, (sinds voor 5 juli 2017) ingezetene bent van Aruba en de Nederlandse nationaliteit hebt.

Wanneer kan ik stemmen?

Op verkiezingsdag zijn de stembussen van 8.00 uur tot 19.00 uur geopend voor het publiek. Werkgevers zijn verplicht om stemgerechtigde werknemers de kans te geven om hun stem uit te brengen. Hiervoor krijgen deze werknemers minstens vier uur aaneengesloten vrij, tenzij de werknemer

gedurende de uren waarop de stemming kan worden verricht, al vier achtereenvolgende uren vrij is. Zie voor meer informatie het artikel 'Stemrecht, maar niet altijd recht op 4 vrije uren' elders in deze editie.

Waar kan ik stemmen?

Op de oproepkaart die je thuis hebt gehad staat in welk stembureau je kunt stemmen. Kiesgerechtigden die hun oproepkaart niet thuis hadden ontvangen, konden tot vandaag een duplicaat hiervan ophalen op het hoofdkantoor van Censo. In totaal zijn er dit jaar 64 stembureaus; 62 normale en 2 'bijzondere'. Op de middenpagina van deze

uitgave staat een overzicht van alle stembureaus.

Wat heb ik nodig om te stemmen?

Een geldig identiteitsbewijs (paspoort, ID-kaart of rijbewijs) en je oproepkaart.

Hoe gaat het stemmen in zijn werk?

Bij het stembureau meld je je bij de voorzitter van het stembureau en geeft deze de oproepkaart en je identiteitsbewijs. De voorzitter noemt duidelijk verstaanbaar het nummer dat op de oproepingskaart staat. Het tweede lid van het stembureau noemt de naam, die in de lijst van kiezers bij het door de voorzitter genoemde nummer is vermeld. De voorzitter controleert of deze naam overeenkomt met de naam op de oproepingskaart. Als alles in orde is, zet het tweede lid van het stembureau een paraaf naast de naam van de kiezer om aan te geven dat deze zich aangemeld heeft. Vervolgens krijg je van de voorzitter een stembiljet. Je moet na het ontvangen van het stembiljet meteen vrij stembokje en stemt door

één wit stipje, gesteld in het stemvak vóór de naam van de kandidaat die je kiest, met potlood rood te maken. Daarna moet je het stembiljet op zodanig wijze dichtvouwen, dat de namen van de kandidaten niet zichtbaar zijn. Vervolgens moet je direct naar de stembus lopen. Het derde lid van het stembureau overtuigt zich, zonder het stembiljet in handen te nemen, dat dit de handtekening van de voorzitter van het hoofdstembureau draagt en vervolgens mag je het stembiljet in de stembus stoppen. Hij houdt aantekening van het aantal in de stembus gestoken stembiljetten. De voorzitter houdt aantekening van het aantal uitgereikte stembiljetten, alsmede van het aantal kiezers dat weigert een stembiljet in ontvangst te nemen.

Wat als ik een fout maak bij het stemmen?

Als je je vergist bij het invullen van je stembiljet, moet je het stembiljet aan de voorzitter teruggeven. Deze verstrekt op verzoek éénmaal een nieuw biljet. Zie voor meer informatie

het artikel 'Fout maken in stembok, één keer herstellen' elders in deze editie.

Hoe stem ik met een handicap?

Als je wegens een lichamelijke handicap niet zelf kunt stemmen, mag je je laten in het stembokje laten bijstaan door een lid van het stembureau of een door jezelf aangewezen persoon.

Moet ik stemmen?

Nee, stemmen in Aruba is een recht, geen plicht. Bovendien kan door het stemgeheim niet worden gecontroleerd of iemand in het stembokje daadwerkelijk een stem uitbrengt.

De stemplicht zoals deze in verschillende landen wordt gehandhaafd, is dan ook meer een opkomstplicht.

Ik woon in het buitenland, mag ik toch stemmen?

Stemmen voor Arubanen in het buitenland is nog altijd niet mogelijk. Je moet hier wonen om in aanmerking te komen om te stemmen. Ook stemmen per volmacht is niet toegestaan.

Xiomara

E cambio cu bo por confia!

Nos Pais mester un cambio di rumbo. Nos mester bira un Pais bek cu ta sostenibel pa e generacionnan cu ta sigui nos.

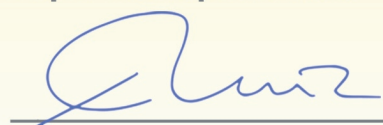
Nos mester fiha prioridadnan cu ta segura e bida digno di cada cuidadano di nos Pais.

Nos mester debil e seriedad, profesionalismo, integridad y transparencia den e gobernacion di nos Pais.

Di e manera aki hunto nos ta logra pa Aruba, un cambio cu bo por confia aden. E confiansa cu ta inspira inversion pa lora economia di nos Pais, creando cupo di trabou duradero.

E confiansa cu ta duna Aruba e credibilidad necesario pa nos sali di e abismo financiero. E confiansa cu ta brinda prioridad na nos seguridad, educacion y salud.

Dia 22 di september 2017, ban hunto y sin miedo vota pa e cambio cu bo por confia pa nos Pais.



XIOMARA RUIZ-MADURO

NUMBER

2

RIBA LISTA DI **mep**



Werkgever geeft vrij, indien nodig

Stemrecht, maar niet altijd recht op 4 vrije uren

ORANJESTAD — Vrijdag 22 september is een gewone werkdag, ook al zijn het verkiezingen. Werknemers die stemgerechtigd zijn, moeten in staat worden gesteld om hun stem uit te brengen. De werkgever moet ze - in bepaalde gevallen - vier achtereenvolgende uren vrij geven. Maar het recht om te stemmen geeft niet automatisch recht op vier vrije uren.

Artikel 40

In de wet is geregeld dat werknemers - die kiesgerechtigd zijn - kunnen gaan stemmen. De stemlokalen gaan op 22 september om 08.00 uur open en sluiten om 19.00 uur. Binnen die tijd moeten werknemers de kans krijgen om minimaal vier achtereenvolgende uren vrij te zijn, zodat ze van hun stemrecht gebruik kunnen maken. De werkgever moet ze die vier uren vrij geven, indien nodig.

Maar de wet zegt ook dat het voor de werkgever redelijk moet blijven. Het gaat om een stemrecht en niet om een recht om vrij te zijn. Als een werknemer op de dag van de verkiezingen moet werken, maar wel in staat is om te gaan stemmen, dan hoeft de werkgever de werknemer geen vier uur vrij te

geven.

Wat de werkgever wel moet doen, is de werknemer niet later dan een week voor de verkiezingen inlichten over de manier waarop de werknemer de kans krijgt om te gaan stemmen.

Voorbeeld: vrij geven

Een werknemer werkt van 08.00 tot 12.00 uur, heeft van 12.00 tot 13.00 uur pauze en werkt van 13.00 tot 17.00 uur. De werkgever van deze werknemer moet zijn medewerker in de ochtend of in de middag vier uur vrij geven.

Want als de werknemer klaar is met werken om 17.00 uur, blijven er nog maar twee uur over totdat de stembureaus sluiten. Deze werknemer heeft dus recht op die vier vrije uren.

1. Iedere werkgever is verplicht te zorgen dat zijn werknemer die bevoegd is aan de stemming deel te nemen, op de dag der stemming gedurende de in artikel 39 voor de stemming bepaalde tijd ten minste vier achtereenvolgende werkuren vrijaf heeft, tenzij de werknemer gedurende de uren waarop de stemming kan worden verricht uit anderen hoofde vier achtereenvolgende uren vrij is.

2. De werkgever is verplicht te zorgen dat de tijd gedurende welke de werknemer de gelegenheid krijgt om aan de stemming deel te nemen, uiterlijk één week voor de dag der stemming te zijner kennis wordt gebracht.

Artikel 40 uit de Kiesverordening

Voorbeeld: geen vrij geven

Een werknemer werkt parttime, van 08.00 tot 12.00 uur of van 13.00 tot 17.00 uur. Deze werknemer heeft buiten zijn werktijden om vier uur over om te gaan stemmen. De werkgever van deze werknemer hoeft die vier vrije uren niet te verlenen. Ook een werknemer die op de dag van de verkiezingen een vrije dag heeft, kan geen aanspraak maken op vier extra vrije uren.

Een werknemer in een hotel werkt vaak op basis van shifts. Zo kan het rooster

op 22 september zijn dat de werknemer van 07.00 tot 15.00 uur werkt, van 12.00 tot 20.00 uur of van 15.00 tot 23.00 uur. Ook al werkt deze persoon een volledige dag, de werkgever hoeft toch geen vier uur vrij te geven. Want de werknemer is voor of na zijn werkdag in staat om zijn stem uit te brengen, die vier uren zijn er.

Doorbetalen

In de wet staat ook dat een werknemer die de vier uren vrij krijgt om te stemmen, wel moet worden doorbetaald. Ondanks dat de werknemer

niet productief is, mag de werkgever de vier uren niet inhouden op het salaris. Daarmee geeft de wetgever aan dat stemmen belangrijk is. Een werknemer mag niet worden gehinderd om te stemmen.

De informatie uit dit artikel is verstrekt door het Ministerie van Sociale Zaken en door Directie Arbeid. Bovendien is de Landsverordening houdende regelen betreffende het kiesrecht en de verkiezingen van de leden van de Staten van Aruba (Kiesverordening, 20 maart 2017) hiervoor geraadpleegd.



HENDRIKTEVREDEN
BIBA E CAMBIO, ARUBA PROMEI



Motiva y cu un vision cla, ta loke Hendrik Tevreden tin como su prioridad. Esaki ta cana hunto cu un plan pa mehoracion di Aruba su estado social. Cu e plan Ho.Pe: Horizonte Perspectiva, lo concentra y ehecuta e pasonan solido, dirigi pa hisa e calidad di bida di nos pueblo Arubano.

- **Elevando nivel di cuido pa esnan cu salud mental**
- **Programa avansa pa empodera nos muchanan**
- **Plan Ho.Pe. e speransa pa e generacionnan cu ta sigui**
- **Restaura e fundeshi di Norma y Balor**



/hendriktevreden • hendriktevreden.com • cel: +297 5631191

Fout maken in stembok, één keer herstellen

ORANJESTAD — Stel je voor, je staat in het stembok met je stembiljet en je maakt een fout. Je markeert de verkeerde kandidaat of erger nog, de verkeerde partij. Dat kán en mág gebeuren, één keer.

Sharin Luydens is de directeur van de Dienst Burgerlijke Stand en Bevolkingsregister (DBSB, ook wel Censo genoemd) en ze is lid van de Kiesraad. Ze legt uit dat kiezers het recht hebben om

- als ze in het stembok staan en een fout maken op het stembiljet - met het verkeerd ingevulde biljet het stembok weer uit te lopen en het formulier terug te geven aan de voorzitter van het stem-

bureau. De voorzitter maakt het stembiljet onbruikbaar en geeft de kiezer een nieuw stembiljet. Daarmee gaat de kiezer opnieuw het stembok in en stemt. "Een kiezer mag één keer een fout maken", benadrukt Luydens.

Blanco stem

Censo krijgt veel vragen over wat er gebeurt als ie-

mand niet gaat stemmen. Luydens vertelt dat er in dit geval twee soorten kiezers zijn: de kiesgerechtigde die niet naar de stembus gaat en geen stem uitbrengt. En de kiesgerechtigde die wel naar de stembus gaat, maar het stembiljet leeg in de stembus stopt. Dat is de blanco stem. "Een levendige democratie heeft een hoge opkomst. Als

kiezers niet naar de stembus komen, wordt het opkomstpercentage lager. Aruba staat bekend om een hoog opkomstpercentage." Dat betekent dus dat een leeg stembiljet inleveren en dus niet voor een partij kiezen, toch betekent dat de kiesgerechtigde is gaan stemmen.

Aruba ook deze verkiezingen drooggelegd



krijgen in principe eerst een waarschuwing, daarna gaat de politie over tot sluiten van de zaak.

Toch zijn de mensen door de jaren heen blijven drinken, zegt de politie. Mensen kopen vóór het verbod meer drank in zodat zij hun eigen feestje kunnen bouwen op de verkiezingsdag. Ook is bekend dat politieke partijen gratis drank ver-

strekken. Daar kan de politie weinig aan doen, want daarop staat geen verbod.

Uitzonderingen

Er zijn overigens wél uitzonderingen. Zo mogen hotels alcohol verkopen, maar dan alleen aan hun hotelgasten. Het gaat de overheid namelijk vooral om de lokale bevolking. Restaurants hoeven trouwens niet dicht als zij alle alco-

holische dranken van het rek halen en de koelkasten met deze drank erin op slot doen, aldus de politie.

Ook supermarkten mogen open blijven, als zij de drankafdeling voor klanten afsluiten. Alleen restaurants op luchthaven Reina Beatrix mogen uitsluitend aan vertrekkende en transitopassagiers alcoholische drank verkopen.

ORANJESTAD — Cafés, bars, nachtclubs, restaurants, hotels en supermarkten mogen vanaf zes uur 's avonds op donderdag 21 september tot zes uur 's ochtends op 23 september geen sterke en zwakalcoholische drank verkopen, afleveren en verstrekken. Ook bij de zogenaamde refresqueria's en snacks is het verboden zwak alcoholische drank te verkopen of af te leveren.

Sinds de jaren '70 wordt de avond vooraf en op verkiezingsdag het eiland drooggelegd. Het verbod is volgens de politie ontstaan omdat tijdens de verkiezingen veel dronken mensen op straat waren en daardoor

veel problemen ontstonden. "De politie zal streng controleren op de naleving van genoemde maatregelen", zo meldt de overheid.

Bedrijven die het tijdelijke alcoholverbod overtreden,

Geluidsoverlast

Op de verkiezingsdag is het bovendien vanaf 6.00 tot 20.00 uur verboden om gebruik te maken van een geluidsversterking installatie binnen een afstand van 50 meter van een stembureau. Het is niet toegestaan om aankondigingen met betrekking tot de verkiezingen te doen en/of muziek ten gehore te brengen of te laten brengen.

De volgende stap
binnen cultuur,
innovatie en educatie.

STEM

11



Michael Lampe

Fundacion Instituto Formacion Politico Digna Laclé-Herrera

Informeren van burgers door zaken uit te leggen

ORANJESTAD — Fundacion Instituto Formacion Politico Digna Laclé-Herrera werd op 4 april 2006 opgericht met als doel aan de gemeenschap voorlichting te geven over diverse politieke rechten, zoals het actief en passief kiesrecht, maar ook om jonge getalenteerde aanstormende politici op te leiden. Want politiek is meer dan alleen stemmen op bepaalde partijen. 'Er gaat een volledig stelsel schuil achter onze maatschappij dat je zou moeten begrijpen om je kiesrecht ten volste te kunnen benutten.'

Amigoe praat met Rycond Santos do Nascimento, docent Staats- en Bestuursrecht aan de Universiteit van Aruba en bestuurslid van de stichting.

Rycond, wat drijft jou om aan deze stichting mee te werken?

"Mijn proefschriftonderzoek heb ik eind vorig jaar afgerond in Groningen en in februari hier op Aruba. Die ging voornamelijk over de verhoudingen binnen het koninkrijk. De relatie tussen koninkrijk en de Caribische landen. Niemand lijkt

het echt eens te zijn over of te weten wat die precies inhoudt en daar wil ik verandering in brengen."

En hoe helpt de stichting daarbij?

"De voornaamste doelstelling van de stichting is het informeren van de burgers door zaken uit te leggen: Hoe zit het met het politiek systeem hier? Hoe functioneert dat volgens het recht? Wat zijn de regels die hierop van toepassing zijn? Al deze informatie wil ik toegankelijk maken voor de Arubaanse samenleving. Waarbij ik me wel bewust ben van het feit dat de informatie complex is. Dat vergt in de presentatie wel aanpassing aan het publiek."

Wat hoop je hiermee te bereiken?

"Ik hoop op deze manier bewustzijn in de samenleving te stimuleren en mensen te laten inzien hoe belangrijk het is om al je politieke rechten in te zetten. Niet alleen kiesrecht, maar ook het recht op vergaderen, op betogen, het recht dat je als journalist uitoefent. Die zijn allemaal erg belangrijk als je een reële democratie hebt. En daarbij hoort

ook kritiek uitoefenen op zaken die niet goed zijn."

Wat is volgens jou de grootste misvatting op vlak van politiek?

"We zijn er niet om kritiek uit te oefenen op beleid of op het politieke proces. We zijn er om informatie te geven over juridische kaders zoals wetgeving, controle op de overheid en hoe dat gevoerd moet worden. Het is aan de burger zelf om die kritiek te leren vormen en formuleren."

Waarom merkte je dat deze organisatie nodig is?

"Dat merkte ik aan wat mensen zeggen als ze over de politiek praten. Vaak lijken mensen niet goed te weten hoe staatsrecht in elkaar zit. Als je kijkt hoe artikelen geschreven worden of hoe er gediscussieerd wordt, merk je al gauw dat er te veel fouten gemaakt worden in het beschrijven van het Arubaanse staatkundig systeem. Dat vormt een belangrijke reden om met dit soort stichtingen te komen. Ik zou ook graag zien dat er meer van dit soort initiatieven komen in de samenleving."



Als mensen via jullie informatie willen over het politieke systeem, hoe pakken ze dat het beste aan?

"We hebben op dit moment onze Facebookpagina waar je ons kunt bereiken door een privébericht te sturen. Er zal dan iemand van de stichting die vragen beantwoorden. De meeste vragen zal ikzelf beantwoorden maar zodra de cursussen komen, zullen vragen beantwoord worden door een medewerker die het dichtst bij het bevraagde onderwerp staat."

Meer info: facebook.com/dignalacleherrera/

SMART ISLAND ELEVANDO NOS ISLA PA E NEXT LEVEL



RICHARD
VISSER



**ONZE VISIE VOOR
DE REGERINGSPERIODE 2017-2021**



**Samen kunnen we ons land
transformeren in een beter Aruba.**

EEN BETER ARUBA

- waar de mens en zijn rechten, zijn welzijn, zijn vooruitgang en zijn welvaart centraal staan en alle districten en buurten vooruitgang en welvaart ervaren;
- waar eenheid en harmonie heerst en niemand wordt gediscrimineerd of bevoorrecht;
- waar de burger bewust, kritisch en participatief is, met een levende democratie en een degelijk functionerend parlement;
- dat kan rekenen op een regering die onze publieke fondsen op verantwoordelijke wijze beheert en integer en transparant is, met deugdelijk bestuur en een efficiënt overheidsapparaat;
- waar de burger met een gerust hart leeft, zonder te hoeven vrezen voor criminaliteit;
- met kwalitatief hoogwaardig onderwijs dat gratis en toegankelijk is voor iedereen;
- waar het volk sport beoefent, gezond leeft en ook kan rekenen op een gezondheidszorg van hoge kwaliteit;
- met een innovatieve en gediversifieerde economie die kwaliteitsarbeid biedt aan de bevolking;
- dat het belang van duurzame ontwikkeling inziet en daadwerkelijk inhoud geeft aan natuur- en milieubescherming;
- dat trots is op haar culturele erfenis;
- dat alom wordt gerespecteerd in het Koninkrijk en de wereld.

KORTOM, EEN BETER ARUBA VOOR IEDEREEN!

De Nederlandstalige versie van ons partijprogramma kunt u downloaden via onze Facebook pagina.

Aruba - Verkiezingen 2017

Stembureau		District	Totaal stemmers									Totaal geldige stemmen
1	Centro di Bario Noord	Noord	1,168									
2	St. Anna School	Noord	1,147									
3	St. Anna School	Noord	1,159									
4	St. Aloysius School	Noord	1,184									
5	St. Aloysius School	Noord	1,130									
6	Club Don Bosco	Noord	1,151									
7	Colegio Felipe B. Tromp	Noord	1,143									
8	Scol Primario Kudawecha	Noord	1,170									
9	Scol Basico Washington	Noord	1,118									
10	Scol Basico Washington	Noord	1,121									
11	Bubali Sportclub	Noord	1,115									
12	Colegio Ora Ubao	Tanki Leendert	1,025									
13	Colegio Ora Ubao	Tanki Leendert	1,176									
14	Centro di Bario Tanki Leendert	Tanki Leendert	1,190									
15	EPB Oranjestad	Oranjestad	1,170									
16	Centro di Bario Playa Pabou	Oranjestad	1,157									
17	Colegio Bon Bini	Oranjestad	1,167									
18	St. Franciscus College	Oranjestad	1,183									
19	Club Aruba Juniors	Oranjestad	1,163									
20	St. Dominicus College	Oranjestad	1,141									
21	Maria College Mavo	Oranjestad	1,188									
22	Colegio EPI	Oranjestad	1,144									
23	Biblioteca Nacional Aruba	Oranjestad	1,106									
24	Colegio Arubano	Oranjestad	1,168									
25	Fatima College	Dakota	1,099									
26	Pius X School	Dakota	1,124									
27	Pius X School	Dakota	1,181									
28	Colegio Conrado Coronel	Santa Cruz	1,194									
29	Colegio Conrado Coronel	Santa Cruz	1,159									
30	Centro Caiqueto	Paradera	1,087									
31	Maria Goretti College	Paradera	1,150									
32	Colegio Pastoor Kranwinkel	Paradera	1,160									
33	Colegio Pastoor Kranwinkel	Paradera	1,145									
34	St. Verst. Gehandicapten Aruba	Paradera	1,136									
35	Emmaschool	Paradera	1,150									
36	Emmaschool	Paradera	1,162									
37	Colegio Laura Wernet-Paskel	Santa Cruz	1,176									
38	SPO Santa Cruz	Santa Cruz	1,172									
39	Maria School	Santa Cruz	1,152									
40	Maria School	Santa Cruz	1,172									
41	Colegio San Hose	Santa Cruz	1,146									
42	Colegio San Antonio	Santa Cruz	1,165									
43	Cacique Macuarima School	Santa Cruz	1,145									
44	Cacique Macuarima School	Santa Cruz	1,129									
45	Centro di Formacion KIA	Santa Cruz	1,135									
46	Scol Preparatorio Sabana Basora	Pos Chikito	1,178									
47	Colegio Santa Fania	Pos Chikito	1,160									
48	Colegio Santa Fania	Pos Chikito	1,133									
49	Colegio Sagrado Curason	Savaneta	1,166									
50	Colegio Sagrado Curason	Savaneta	1,170									
51	Colegio Sagrado Curason	Savaneta	1,150									
52	Colegio Sagrado Curason	Savaneta	1,142									
53	Scol Caiqueto	San Nicolas	1,117									
54	St. Michael School	San Nicolas	1,098									
55	EPB San Nicolas	San Nicolas	1,096									
56	Comm. Pieter Boerschool Basisschool	San Nicolas	1,083									
57	Y.M.C.A.	San Nicolas	1,078									
58	Filomena College Mavo	San Nicolas	1,079									
59	Graf Von Zinzendorf School	San Nicolas	1,098									
60	Comm. Gen. Abraham de Veerschool	San Nicolas	1,099									
61	Colegio San Nicolas	San Nicolas	1,097									
62	Politie Opleidingsinstituut E.J. (W) Vos	San Nicolas	1,082									
63	Bijzondere Stembureau A	Ambulante	x									
64	Bijzondere Stembureau B	Ambulante	x									
			Totaal									
			70,749									
Kiesdeler:			Aantal zetels		Aantal restzetels							
			Aantal zetels		Aantal restzetels							
			Totaal aantal zetels									

Voor of tegen?

Voor een overzicht van enkele maatschappelijk belangrijke onderwerpen, zet Amigoe op een rijtje of de politieke partijen, die meedoen aan de verkiezingen van de Staten van Aruba op 22 september, hier voor of juist tegen zijn. Deze informatie werd zo mogelijk via de partijprogramma's verzameld en anders via andere uitingen van de partijen zelf.

Papiaments

De meeste partijen zijn voorstander van de invoering van Papiaments als instructietaal in het basisonderwijs. Het argument is dat kinderen die een goede basis hebben in de taal die thuis gesproken wordt, later gemakkelijker andere talen en vaardigheden kunnen leren. AVP wil niet over de gehele linie Papiaments invoeren maar is juist voor het uitbreiden van meer talige scholen. MAS is tegen. Deze partij ziet meer in digitalisering, het verhogen van kennis en salaris van onderwijskrachten en meer inbreng van docenten in het werkveld.

Homohuwelijk

Opvallend is dat bij de vorige Statenverkiezingen in 2013, toen Amigoe ook enkele standpunten van de partijen vroeg, vrijwel alle deelnemers tegen invoering van het homohuwelijk waren. Alleen politieke partij RED verklaarde

destijds voor te zijn. De andere partijen - PPA, AVP, PDR, UPP en MEP - waren tegen invoering. Bij de verkiezingen van 2017 is RED nog altijd voor maar ook is de lijstcombinatie UPP/PPA van gedachten veranderd. Daarnaast hebben de nieuwe partijen Raiz, POR en MAS zich uitgesproken voor erkenning van huwelijken tussen mensen van gelijk geslacht. Alleen MEP en Curpa zijn tegen. AVP wil geen eenduidige uitspraak doen maar vindt dat de meerderheid van het volk daarover moet beslissen.

Overigens worden huwelijken tussen mensen van hetzelfde geslacht sinds 2007 al wel geregistreerd bij het Bureau Burgerlijke Stand en Bevolkingsregister. Dat geeft deze partners echter niet dezelfde rechten als andere gehuwden. Bovendien kunnen personen van hetzelfde geslacht niet trouwen in Aruba.

Legalisatie marihuana

Alleen de partijen Raiz en RED spreken zich uit voor legalisatie van wiet. Het gaat hier om volledige legalisatie van zowel de teelt, verkoop als het gebruik. De andere partijen zijn tegen deze volledige legalisatie. Bij de vorige verkiezingen vroeg Amigoe naar legalisatie van medische marihuana. Alleen AVP en PDR spraken zich destijds uit tegen. De partijen PPA, UPP en MEP bleken voorstander hiervan.

Eigen risico zorg

Het eigen risico is het bedrag dat patiënten zelf moeten betalen bij het maken van zorgkosten zoals huisarts- of ziekenhuisbezoek. De standaard zorg, vergoed door nationale zorgverzekeraar AZV, waar burgers recht op hebben, kent momenteel geen eigen risico. In Nederland is de eigen zorg gesteld op 385 euro (grootweg 800 florin). Dit bedrag moet door de meerderjarige burger betaald worden, voordat daarna kosten door de zorgverzekeraar gedekt worden. Het eigen risico geldt per jaar en per persoon. Kinderen tot 18 jaar kennen in Nederland geen eigen risico. Reden voor



het eigen risico is het kunnen verlagen van de verzekeringspremie, omdat een deel van de zorgkosten zelf betaald worden. Daarnaast moet het de burger bewuster maken van de kosten voor zorg.

Operationeel maken raffinaderij

Hoewel de heropening van de olieraffinaderij in San Nicolas, onder het beheer van Citgo langzaam op gang komt, duurt het nog minstens tot 2018 voordat een deel van de raffinaderij operationeel is. De partijen Raiz, Curpa en RED willen niet dat dit gaat gebeuren. De overige partijen zijn hier wel voorstander van. Mocht dat niet lukken, dan ziet UPP/PPA graag het gebied omgebouwd worden tot een scheepswerf.

Zoektocht naar gas/olie

Repsol start in 2018 met proefboringen in de Arubaan-

se zeebodem, op zoek naar gas en olie. Hoewel vondst van deze fossiele brandstoffen Aruba financieel vooruit moet helpen, zijn er zorgen over de milieurisico's. De partijen Raiz, Curpa, MAS en RED zijn dan ook tegen proefboringen en exploratie van eventuele gas- en olievondsten.

Windmolens

Alleen de partijen POR en AVP spreken zich duidelijk uit voor meer windmolenparken. Voor UPP/PPA en RED is er geen duidelijke voor of tegen, maar zijn er andere factoren die meewegen.

De overige partijen zien geen heil in deze vorm van windenergie. Ook bij vorige parlementsverkiezingen, toen Amigoe vroeg of de partijen voor of tegen de komst zijn van het geplande windmolenpark Urima, sprak alleen regeringspartij AVP zich uit voor.

SMART ISLAND

**ELEVANDO NOS ISLA PA E
NEXT LEVEL**

**RICHARD
VISSER**

AMP

Ban Vota!



BETER GEBRUIK VAN DATA VOOR BETER BELEID!

EEN PROFESSIONAL...

MET EEN MASTEROPLEIDING EN MEER DAN 20 JAAR
ERVARING ALS RESEARCHER EN DATA-ANALIST

- BEREID OM DE BEVOLKING TE
BLIJVEN INFORMEREN
- VOOR EEN OPTIMAAL EN DUURZAAM
TOERISMEBELEID
- VOOR EEN DUURZAME ECONOMISCHE
ONTWIKKELING
- VOOR DE BEWUSTWORDING VAN HET
BELANG VAN DIERENWELZIJN OP ARUBA
- VOOR HET PROMOTEN VAN DE
ARUBAANSE CULTUUR
- VOOR HET SOCIAAL WELBEVINDEN EN
WELVAART VAN DE BEVOLKING

Louissette (Setty) Christiaans-Yarzagaray M.Sc.



Vota

14 Louissette J.
Christiaans-Yarzagaray



Deel 1

Kinderen beschermen voor seksueel misbruik

ORANJESTAD — Het onderwerp kindermisbruik, -mishandeling, -bescherming en pedofilie stond het afgelopen jaar hoog op de politieke agenda door een wanhopige vader die overal op het eiland de tekst 'Aruba Pro Pedofiel' spoot. Dit wegens een misbruikzaak waarbij zijn kinderen betrokken waren. *Amigoe* legt de partijen de vraag voor, hoe zij, als zij straks straks in het parlement komen, pedofilie in de samenleving gaan bestrijden en of zij een voorstander zijn van minimumstraffen. Daarnaast werd hen gevraagd hoe zij de kinderscherming op het eiland gaan versterken.

Raiz:

"Straffen blijft belangrijk, of het nu maximum of minimumstraffen zijn. Aan het eind van de dag moet de dader boeten voor wat hij of zij gedaan heeft. Maar waarom wordt niet gepraat over preventie? Dat is een van de belangrijkste dingen zodat voorkomen kan worden dat meer kinderen slachtoffer worden. Waarom praten we niet over ons systeem, onze protocollen, die optimaal moet(en) functioneren om te voorkomen dat we überhaupt moeten straffen? Dat laat zien dat er geen politieke wil noch visie is bij politieke partijen. Alleen lege beloftes wanneer gepraat wordt over het introduceren van hogere straffen of minimumstraffen, zonder rekening te houden met preventie en aanpak."



Lisette Gomes van partij Raiz vindt dat minimumstraffen gevaarlijk zijn als je systeem rondom kindermisbruik niet goed functioneert, onder meer door gebrek aan mankracht bij de Jeugd- en Zedenpolitie, gebrek aan materiaal, gebrek aan een vertrouwensarts en vooral gebrek aan communicatie en samenwerking tussen de betrokken afdelingen en instanties. "De meerderheid van de zaken komt aan het licht nadat het misbruik heeft plaatsgevonden. Dit is al een nadeel wanneer het voor de rechter komt, want als er geen bewijs is en de rechter moet minimumstraffen geven, dan komt de dader vrij. Om strafrechtelijk onderzoek te doen, moet er aangifte gedaan worden. Om een zaak voor de rechter te brengen moet er bewijs zijn en een grondig onderzoek. Om bewijs te verzamelen is het cruciaal dat er goed medisch onderzoek wordt gedaan." Gomes vraagt zich af of dat in Aruba goed geregeld is? "Het antwoord is simpelweg 'nee'!" Het gevolg is dat de zaak niet voorkomt, laat staan dat er een veroordeling volgt.

Gomes vindt dat niet alleen de betrokken instanties beter moeten samenwerken en alerter zijn op mogelijke misbruikzaken, maar dat er ook cijfers bijgehouden moeten worden. Uiteindelijk moeten we samenwerken voor het belang van het kind en diens familie. "Het mag niet zo zijn dat op het moment dat je te weten komt dat je kind misbruikt is, het een kruistocht wordt om hulp en gerechtigheid te krijgen. Aruba heeft één enkele afdeling nodig, zoals de Child Protective Services in de VS, waar je direct geholpen wordt. Onderzoek, verhoor, medisch onderzoek en psychologische hulp wordt op dat moment gegeven. In Aruba moet minstens twee weken gewacht worden voor een afspraak met een

specialist (kinderarts/gynaecoloog) terwijl de getroffen familie niet de nodige hulp krijgt."

UPP:

"Seksuele mishandeling tegen volwassenen en kinderen is te lang getolereerd geweest, maar voordat over wordt gegaan tot strafoplegging, moeten de wetten die hierover gaan worden aangepast.

De nadruk moet met name komen te liggen op preventie. Er dient een masterplan te komen om op de eerste plaats versnippering van de zorg tegen te gaan en de samenwerking van alle instanties, die te maken hebben met kinderen en jeugd, te bevorderen. Alle zorginstanties alsook de Jeugd en Zedenpolitie moeten meer en beter toegerust worden met middelen, materiaal en personeel, om tot een snelle afhandeling van de zedenzaken te komen en om de nodige slachtofferbehandeling te geven. Hiervoor zal meer geld moeten worden uitgetrokken. Hoewel het instellen van minimumstraffen een optie moet zijn, moet de wetgever zich gaan buigen over een eventuele wijziging van onze rechtensysteem c.q. -structuur. Er moet een duidelijk beleid worden ingesteld, niet alleen voor zedenmisdriven tegen kinderen en jeugd, maar ook in andere misdrijven.

De UPP denkt dat er op korte termijn ook andere mogelijkheden zijn, zoals het afschaffen van een voorwaardelijke invrijheidsstelling van gedetineerden. Het laten publiceren van foto's van de aanranders en het ontnemen van vrijheden om bijvoorbeeld met kinderen te werken (leraar, sporttrainer, e.d.). Verder moet de KIA bemand te worden met professionele krachten, die pedofielen kunnen gaan behandelen. Een alternatief zou zijn om net zoals in Nederland het TBS-systeem in te voeren, opdat niet sec gestraft

wordt, maar ook gecorrigeerd kan worden."

PPA:

"Seksueel misbruik van kinderen is een gruwelijke vorm van kindermishandeling waarop nog een groot taboe rust. Kinderen die seksueel misbruikt zijn, geven lichamelijke en geestelijk signalen af, maar die signalen zijn niet altijd kenmerkend voor seksueel misbruik. PPA wil kindermishandeling en seksueel misbruik zoveel mogelijk voorkomen, signaleren en aanpakken. Hiervoor moeten zowel burgers als professionals alert zijn en elkaar weten te vinden. Ouders en onderwijzer dienen toegerust te worden met de tools om kindermishandeling te kunnen signaleren en deskundige hulp in te roepen.

Naast de behandeling van de slachtoffers van kindermishandeling is ook de behandeling van de dader van belang. Zwaardere straffen is niet voldoende. Om recidivisme tegen te gaan is naast tbs intensieve en continue begeleiding noodzakelijk. Aan de dader wordt veel aandacht gegeven, terwijl de slachtoffer zelf en de ouders, broers en zussen, familie en vrienden maar beperkte hulp krijgen door gebrek aan kennis en vaardigheid in deze situaties.

PPA wil dat onderwijzers en professionals die betrokken zijn met de opvoeding van kinderen, meer deskundigheid ontwikkelen om kindermishandeling te signaleren. Daarnaast moet er kennisuitwisseling bestaan tussen instanties die gemoeid zijn met het opvangen en behandelen van slachtoffers. Ook is moet er meer afstemming en coördinatie komen bij het opsporen, de strafvervolgning en de behandeling van dader(s).

Coördinatie

Natasha Tromp
Zulma Kock

Redactie

Alex Laclé
Mirte de Rozario
Karin Wooning (Curaçao)

Advertentie

Shawn Geerman

Opmaak

Lillian Cordilia
Wendela Ataliede

Directie

Grecia Willems

COLOFON

Vervolg op pagina 13.

Deel 2

Kinderen beschermen voor seksueel misbruik

MEP:

MEP reageerde niet op deze vraag van Amigoe maar heeft in eerdere artikelen wel laten horen hoe de gele partij over het onderwerp denkt. Hieruit blijkt dat MEP een strikter protocol wil invoeren als het gaat om kindermisbruik en verkrachting. De partij wil daarnaast de wetgeving aanpassing om tot hogere straffen te komen voor seksuele misbruikers. "Het is kwalijk dat kindermisbruikers relatief kort in de gevangenis komen, terwijl de slachtoffertjes voor het leven getekend zijn." De partij is een voorstander van het aantrekken van een vertrouwensarts die 24 uur per dag beschikbaar is om bewijzen te verzamelen. "Ook zullen we de afdeling Jeugd- en Zedenpolitie versterken met meer personeel en materiaal om sneller onderzoek te kunnen doen. Tot slot gaan we een minimumstraf instellen zodat de kindermisbruikers hogere en strengere straffen krijgen."

Curpa:

Ook Curpa reageerde niet direct op vragen van Amigoe over kindermisbruik, -mishandeling, -bescherming en pedofilie. In het verkiezingsprogramma van Curpa 'Salba Aruba' staat echter dat de partij van maximum-gevangenisstraffen naar minimumstraffen wil. Volgens Curpa heeft de rechter nu te veel vrijheid om de straf te bepalen waardoor ze vaak een te lage straf opleggen. Daarnaast moet de minister van Justitie opdracht geven aan het Openbaar Ministerie om prioriteit te geven aan 'belangrijke zaken' zoals kindermisbruik. "Dat wordt nu niet gedaan en moet dus veranderen."

POR:

"Wij gaan pedofilie in de samenleving bestrijden door middel van de invoering van hogere strafeisen via beleidsrichtlijnen van het Openbaar Ministerie bij zedendelicten, versterking van het opsporings- en de vervolgingsketen, alsmede het versterken van de slachtofferhulp door onder andere meer fondsen beschikbaar te stellen. Hogere straffen zijn al mogelijk sedert invoering van het nieuwe wetboek van strafrecht in 2014. Hetgeen dient te veranderen is het opleggen van hogere strafeisen middels beleidsrichtlijnen

van het OM. De wetgeving van vrijwel alle (Europese) landen die minimumstraffen hebben ingevoerd bieden rechters de mogelijkheid om in uitzonderlijke gevallen daarvan af te wijken; wij zijn voor het overwegen van de invoering van minimumstraffen, mits er aan de rechters de mogelijkheid wordt geboden om in uitzonderlijke gevallen daarvan af te kunnen wijken.

Daarnaast is het van groot belang om kinderen en ouders bewust te maken over de gevaren. Dit door middel van bewustwordingscampagnes gefocust op het doorbreken van taboes door middel van een integrale aanpak en in samenwerking met bestaande NGO's (CE-DE Aruba, Famia Planea), GO's en educatieve instellingen. Hierbij gaat het om het signaleren van ongepast gedrag van volwassenen als ook risicovol gedrag van het kind. Onderliggende sociale problemen als drugs en alcoholverbruik dienen ook aangekaart te worden."

MAS:

"Informatie over relaties met grote mensen is de sleutel voor het beschermen van de kind. Scholen moeten een actieve rol spelen in het vormen van de normen en waarden van een kind, in samen-

hang met de ouders.

Het gevoel onder het volk is dat de straffen die nu worden uitgedeeld, meer lijkt op een tik op de vingers dan dat het een afschrikkende werking zal hebben. Samen met het Openbaar Ministerie, de Politie, de Jeugd- en Zeden-afdeling en Reclassering zal het beleid getoetst worden en waar nodig veranderd worden om duidelijk de boodschap over te laten komen dat dit gedrag consequenties heeft. De begroting van Justitie en specifiek van de Jeugd en Zeden-afdeling zal ook doorgelicht worden met het oog op versterking en steun. De toekomst van een kind staat hierbij voorop als het belangrijkste doel."

RED:

"Pedofilie is een probleem dat net als andere problemen structureel aangepakt moet worden. Red Democratico is van mening dat er een aantal stappen genomen moeten worden, bijvoorbeeld: 1. Iedere pedofiel moet bekend zijn in onze gemeenschap; 2. Iedereen die met kinderen werkt, mag nooit een geschiedenis met pedofilie hebben en moet een grondige antecedentenonderzoek doorstaan; 3. Op school moeten docenten op alle peuter-, kleuter- en basisscholen de kinderen opvoeden om zich

te kunnen beschermen.

De straffen moeten zeker hoger, maar ze moeten ook uitgevoerd worden door de rechtbank. De prioriteit moet zijn om de pedofielen verplicht te laten behandelen en zo de gemeenschap beter te beschermen. De straffen moeten door de wetgevende macht gewijzigd worden en verzaard. Wetsontwerpen om seksueel misbruik en pedofilie aan te pakken, moeten in het algemeen en definitief binnen een gezagsrelatie ingediend en zo snel mogelijk behandeld, bekrachtigd en uitgevoerd worden.

Opvangende organisaties en de Jeugd en Zedenpolitie spelen een grote rol bij het helpen en straffen nadat de misdrijf is gepleegd. Volgens ReD Democratico spelen zij ook een zeer belangrijke rol bij preventie, maar preventie moet op de eerste plaats komen. Dit moet gebeuren door de kinderen thuis en op school te leren wat en door wie wel en niet mag."

AVP:

"Een veilige omgeving voor elk kind geldt als uitgangspunt van de AVP. AVP geeft de voorkeur aan het verhogen van de strafmaat boven minimumstraffen. Als regerende partij heeft de AVP in

de afgelopen jaren concrete stappen gezet om seksueel kindermisbruik aan te pakken. Zo zijn de strafverzwarende omstandigheden voor seksueel kindermisbruik uitgebreid en is de strafmaat verhoogd tot een maximum van 16 jaar.

De AVP stelt het als één van haar prioriteiten om ieder kind - en volwassene - in een veilige omgeving te laten opgroeien en ontwikkelen: thuis, op school en bij het verenigingsleven. De eerste, meest essentiële en meest duurzame stap is preventie: brede bewustwording over de onaanvaardbaarheid van kindermisbruik. De AVP zet daarnaast de aankomende jaren nieuwe, intelligente technologieën en opsporingsmethodes in om pedofilie, evenals andere (zware) delicten, zoveel mogelijk voor te zijn en niet eens te laten gebeuren. Samenwerking bij bestrijding en opvang is essentieel: scholen, huisartsen en sociale zaken zijn belangrijke partijen. Ook zal het via sociale media benaderen van kinderen/ minderjarigen door volwassen/ pedoseksuelen strafbaar worden gesteld en de verjaring van het delict seksueel kindermisbruiken gelijkgesteld worden aan die van moord en andere misdrijven waar 20 jaren of meer op staat."



Gezondheidszorg

Met het aantreden van het kabinet Eman II in 2013 ben ik Minister van Volksgezondheid, Ouderenzorg en Sport geworden. Werkend als medisch specialist op Aruba heb ik ervaren dat er behoefte was aan een eenduidige visie met een landelijk beleid, dit gold zowel voor gezondheidszorg als sport. Een eenduidige visie, met tevens duidelijkheid betreffende de diverse definities, is essentieel om te komen tot een integraal en eenduidig beleid ten bate van Land Aruba. Om consensus hieromtrent te bewerkstelligen, hebben we ons gericht op het moderniseren van de wetgeving en hebben we intensief

gecommuniceerd met alle stakeholders betreffende de door ons opgestelde strategische paden, te weten: kwaliteit van zorg, ouderenzorg, sport en duurzame financiering. In de afgelopen 4 jaar hebben we zeker zo'n 12 wetten in de staten behandeld. De wetten 'kwaliteit in de gezondheidszorg' en 'beroepen in de gezondheidszorg' zijn unaniem aangenomen door het Parlement.

Binnen het strategische pad van de kwaliteit van zorg zijn tal van activiteiten ondernomen die de andere strategische paden positief hebben beïnvloed.



STRATEGISCHE PAD: KWALITEIT VAN ZORG

		Status:	
		VOLDAAN	✓
		LOPENDE	✓
		PENDING	✓
INITIATIEVEN:			
VERSTERKEN DVG	Focus op leiderschap: • Selectie & werving directeur • Team building (cyclisch)	✓ ✓	
	Focus op beleidstaken: • Missie, visie & strategisch plan • Nieuwe formatie rapport • Afstoting Landslaboratorium	✓ ✓ ✓	
	Herziening Lv Volksgezondheid (kerntaken)	2018	
	Nodige financiële ruimte creëren	✓	
VERSTERKEN 1 ^{ste} LIJN	Versterken c.q. ondersteunen 'human resources': • Man Power Planning • Project POH (praktijk ondersteuner huisartsen) • Versterken c.q. ondersteunen HAVA		✓ ✓ ✓
	Organisatorische audit van huisartsen praktijken gerelateerd aan toegankelijkheid (NIVEL):		2017-2018
	Stimuleren Integrale Zorg: • Integrale Diabetische Zorg		START 2015
	Aanpassing financieringsstelsel: • 'Value' georiënteerd i.p.v. 'fixed fee' of 'fee for service'		✓
INTEGRALE ZORG STIMULEREN	Integrale Diabetische Zorg: zie eerder.		✓
	Integrale Ouderenzorg (model voor chronische zorg): • Nieuwe Ouderenzorg afdeling (DVG) • Ouderenzorg Platform • Intramurale Zorg moderniseren en versterken • Thuis- en wijkzorg bevorderen en versterken	2015 2015 2015 2015	✓ ✓ 2014 ✓
	Integrale Geestelijke Gezondheidszorg (GGZ): • Nieuwe stichting GGZ Aruba • Project dossier 2016-2017 (business case) • Focus op ambulante zorg	2016-2019 2017 2018-2019	2014 ✓
ONAFHANKELIJKE EN PROACTIEVE INSPECTIE VOLKSGEZONDHEID (IVA)	Inspectie loskoppelen van DVG: zie Versterken DVG		✓
	Implementatie plan opstellen & uitvoeren		✓
	Inspectie Geneesmiddelen onderbrengen onder IVA:		2014
	Cultuur omslag, van passief naar actief:		✓
	Landsverordening Kwaliteit in de Gezondheidszorg: • Landsverordening activeren		2014 ✓
KWALITEITSREGISTER VOOR BEROEPEN IN DE ZORG (ARUBIG)	Landsverordening beroepen in de Gezondheidszorg: • Landsverordening activeren • Oprichten 'Kwaliteitsinstituut' • Registratie afdeling operationaliseren	2014 ✓ 2017-2018 2017-2018	✓ ✓ ✓ ✓
GEZONDHEIDSBEV- ORDERING MET FOCUS OP PREVENTIE	IBiSA versterken: • Formatie rapport afronden • Missie, visie & strategisch plan		✓ ✓ ✓
	Focus op het kind: • 'Gezonde School' promoveren en faciliteren • Schoolsport versterken		✓ ✓ ✓
	Focus op de ouderen: • 'Healthy Aging'		✓

BEWUSTZIJN VAN HET VOLK STIMULEREN BETREFFENDE RECHTEN EN Plichten	Platform Gezondheidsbevordering (‘Plataforma Promocion di Salud’): • Missie, visie & strategisch plan • Jaarlijks: planning en verslag	2018 ✓ ✓ ✓	NODIGE ZORGUITBREIDING	Renovatie & verbouwing HOH: • Implementatie	2014-2019
				Masterplan IMSAN: • Financiering • Implementatie	✓ 2017-2019
				Buitenlandse zorg verminderen door lokale aanbod te vergroten: • Oogheelkunde • Radiotherapie • Interventie cardiologie	✓ 2018-2019 2018-2019

Met het vastleggen van de definities van kwaliteit van zorg, de kwaliteit van de medische beroepsbeoefenaren en de strategische paden die we bewandeld hebben, konden we de stap maken om te werken aan de uitdagingen in ons zorgstelsel. Onze uitdagingen hadden vooral te maken met

- Klachten over de gezondheidszorg kregen niet de juiste aandacht;
- Wachttijden in de zorg;
- De perceptie van negatieve bejegening.

Een veel gehoorde opmerking is dat men ervaarde dat klachten over de gezondheidszorg niet de juiste aandacht kregen. Met de aangenomen wetten hebben we nu vast gelegd dat iedere zorginstelling een klachten procedure moet hebben. Het ontvangen en behandelen van klachten is erg belangrijk. Zo belangrijk dat in de wet is vast gelegd wat een klachtenregeling moet inhouden. Een zorginstelling die geen eigen klachten regeling heeft, dient hij zich aan te sluiten bij een andere klachten regeling. De Inspectie Volksgezondheid controleert dit.

Verder zal er bij de Inspectie Volksgezondheid een meldpunt worden ingericht. Iedereen met klachten over zorg kan contact met hun zoeken. Dit meldpunt zal op een adequate manier de klacht in behandeling nemen, registreren en doorverwijzen naar de plaats waar de klacht verder behandeld gaat worden. Hoewel de Inspectie Volksgezondheid de klacht niet zelf behandeld is zij wel op de hoogte en zal zij controleren of de klacht is afgehandeld.

Met veel van onze initiatieven in het strategische pad Kwaliteit van Zorg is de verwachting dat de zorg, door de uitbreiding van zorg en een integrale werkwijze, sneller en efficiënter geboden kan worden. Hierdoor zullen de wachttijden afnemen, zo niet helemaal verdwijnen. We hebben met alle genoemde uitbreidingen rekening gehouden met een overschot aan capaciteit. Deze zullen wij gebruiken om patiënten van buurlanden uit de regio te behandelen op Aruba: medisch toerisme. De inkomsten die het Land hiermee genereerd worden gebruikt om de kosten van onze eigen gezondheidszorg te beheersen.

Met de veranderingen die we hebben ingezet verwachten we dat we positiever naar elkaar zullen kijken. Hoewel het ieders verantwoordelijkheid is om respect voor elkaar te hebben, kan je dit niet wettelijk regelen. Wel hebben we kunnen regelen dat door middel van verplichte klachten regelingen en het toezicht van de Inspectie Volksgezondheid mensen worden aangesproken op hun gedrag.

De afgelopen 4 jaren zijn voorbij gevlogen. Hoewel ik veel dingen heb gedaan vind ik dat ik samen met de gezondheidszorg op Aruba nog meer tijd nodig heb om een aantal zaken af te ronden en alsnog te

regelen. Ik wens dat het vertrouwen van de Arubaanse bevolking mij in staat stelt om nog een termijn als Minister verder te gaan.



ONZE PRIORITEIT DE LEVENSKWALITEIT VERBETEREN

- Aruba veiliger maken, orde en respect terugbrengen
- De kosten van levensonderhoud verlagen
- De economie stimuleren en innoveren
- Gezondheidszorg verbeteren
- Innovaties invoeren in het onderwijs

**SAMEN VOOR DE
VERANDERING**

**EVELYN WEVER-CROES
MEP LEIDER**





BAN VOTA!

Een uitgave van:

AMIGOE

15 september 2017



Stemmen, hoe zit dat?	pagina 3
Werkgever geeft vrij, indien nodig	pagina 4
Fout maken in stembok	pagina 5
Aruba drooggelegd	pagina 5
Informeren van burgers	pagina 7
Invulformulier/stembureaus	pagina 8-9
Voor of tegen?	pagina 10
Kinderen beschermen tegen misbruik	pagina 12-13

Jennifer Arends - Reyes

DETERMINACION • FIRMEZA



MVP
Berd'e ta! **2017**

- Leerplicht strenger implementeren en startkwalificatie invoeren tot en met 18 jaar;
- 'Summer School' introduceren, waar de leerling een tweede kans wordt geboden;
- Het invoeren van meer begeleiding en remediëring in de klas, met behulp van een klassenassistent;
- Het versterken van een streng anti alcohol en drugs beleid, zodat alcohol en drugs ver van de scholen blijven;
- Het invoeren van integrale vakken die essentieel onderdeel vormen van de ontwikkeling, zoals voeding, persoonlijke vorming, liefde voor dieren en ons milieu;
- Het openen van de scholen na 13:30 uur om buitenschoolse activiteiten te bieden en samenwerken met verschillende ministeries om ervoor te zorgen dat dit succesvol wordt en bijdraagt aan de scholing van een nieuwe generatie;
- Tijdige diagnose van kinderen met leerproblemen;
- Blijven investeren in de ontwikkeling van ons product Aruba en onderzoek doen naar meer mogelijkheden voor de voortdurende diversificatie van onze toeristenindustrie.

“ Met **vastberadenheid** en **standvastigheid**, zet ik mijn werk voort. ”



Stemmen, hoe zit dat?

Dit jaar mogen van de ruim 110.000 inwoners van Aruba er 70.749 personen stemmen. Bij de verkiezingen van 2013 waren dat er 68.757 en vier jaar daarvoor 64.602. Ruim 31.000 personen van de huidige stemgerechtigden - de grootste groep - zijn geboren voor 1965 en worden de 'baby boomers' genoemd. De volgende generatie, geboren tussen 1965 en 1980, bestaat uit ruim 19.000 stemmers. Zij worden beschouwd als de 'generatie X'. Stemmers die geboren zijn na 1980, daarvan zijn er ruim 20.000, worden 'millenials' genoemd. In totaal zijn er bij deze verkiezingen 33.941 stemgerechtigde mannen en 36.808 stemgerechtigde vrouwen.

Wie mag stemmen?

Je mag stemmen als je op de dag van de verkiezingen (22 september 2017) minstens achttien jaar bent, (sinds voor 5 juli 2017) ingezetene bent van Aruba en de Nederlandse nationaliteit hebt.

Wanneer kan ik stemmen?

Op verkiezingsdag zijn de stembussen van 8.00 uur tot 19.00 uur geopend voor het publiek. Werkgevers zijn verplicht om stemgerechtigde werknemers de kans te geven om hun stem uit te brengen. Hiervoor krijgen deze werknemers minstens vier uur aaneengesloten vrij, tenzij de werknemer

gedurende de uren waarop de stemming kan worden verricht, al vier achtereenvolgende uren vrij is. Zie voor meer informatie het artikel 'Stemrecht, maar niet altijd recht op 4 vrije uren' elders in deze editie.

Waar kan ik stemmen?

Op de oproepkaart die je thuis hebt gehad staat in welk stembureau je kunt stemmen. Kiesgerechtigden die hun oproepkaart niet thuis hadden ontvangen, konden tot vandaag een duplicaat hiervan ophalen op het hoofdkantoor van Censo. In totaal zijn er dit jaar 64 stembureaus; 62 normale en 2 'bijzondere'. Op de middenpagina van deze

uitgave staat een overzicht van alle stembureaus.

Wat heb ik nodig om te stemmen?

Een geldig identiteitsbewijs (paspoort, ID-kaart of rijbewijs) en je oproepkaart.

Hoe gaat het stemmen in zijn werk?

Bij het stembureau meld je je bij de voorzitter van het stembureau en geeft deze de oproepkaart en je identiteitsbewijs. De voorzitter noemt duidelijk verstaanbaar het nummer dat op de oproepingskaart staat. Het tweede lid van het stembureau noemt de naam, die in de lijst van kiezers bij het door de voorzitter genoemde nummer is vermeld. De voorzitter controleert of deze naam overeenkomt met de naam op de oproepingskaart. Als alles in orde is, zet het tweede lid van het stembureau een paraaf naast de naam van de kiezer om aan te geven dat deze zich aangemeld heeft. Vervolgens krijg je van de voorzitter een stembiljet. Je moet na het ontvangen van het stembiljet meteen vrij stembokje en stemt door

één wit stipje, gesteld in het stemvak vóór de naam van de kandidaat die je kiest, met potlood rood te maken. Daarna moet je het stembiljet op zodanig wijze dichtvouwen, dat de namen van de kandidaten niet zichtbaar zijn. Vervolgens moet je direct naar de stembus lopen. Het derde lid van het stembureau overtuigt zich, zonder het stembiljet in handen te nemen, dat dit de handtekening van de voorzitter van het hoofdstembureau draagt en vervolgens mag je het stembiljet in de stembus stoppen. Hij houdt aantekening van het aantal in de stembus gestoken stembiljetten. De voorzitter houdt aantekening van het aantal uitgereikte stembiljetten, alsmede van het aantal kiezers dat weigert een stembiljet in ontvangst te nemen.

Wat als ik een fout maak bij het stemmen?

Als je je vergist bij het invullen van je stembiljet, moet je het stembiljet aan de voorzitter teruggeven. Deze verstrekt op verzoek éénmaal een nieuw biljet. Zie voor meer informatie

het artikel 'Fout maken in stembok, één keer herstellen' elders in deze editie.

Hoe stem ik met een handicap?

Als je wegens een lichamelijke handicap niet zelf kunt stemmen, mag je je laten in het stembokje laten bijstaan door een lid van het stembureau of een door jezelf aangewezen persoon.

Moet ik stemmen?

Nee, stemmen in Aruba is een recht, geen plicht. Bovendien kan door het stemgeheim niet worden gecontroleerd of iemand in het stembokje daadwerkelijk een stem uitbrengt.

De stemplicht zoals deze in verschillende landen wordt gehandhaafd, is dan ook meer een opkomstplicht.

Ik woon in het buitenland, mag ik toch stemmen?

Stemmen voor Arubanen in het buitenland is nog altijd niet mogelijk. Je moet hier wonen om in aanmerking te komen om te stemmen. Ook stemmen per volmacht is niet toegestaan.

Xiomara

E cambio cu bo por confia!

Nos Pais mester un cambio di rumbo. Nos mester bira un Pais bek cu ta sostenibel pa e generacionnan cu ta sigui nos.

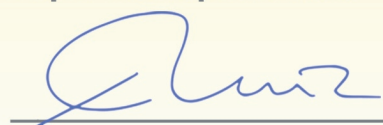
Nos mester fiha prioridadnan cu ta segura e bida digno di cada cuidadano di nos Pais.

Nos mester debil e seriedad, profesionalismo, integridad y transparencia den e gobernacion di nos Pais.

Di e manera aki hunto nos ta logra pa Aruba, un cambio cu bo por confia aden. E confiansa cu ta inspira inversion pa lora economia di nos Pais, creando cupo di trabou duradero.

E confiansa cu ta duna Aruba e credibilidad necesario pa nos sali di e abismo financiero. E confiansa cu ta brinda prioridad na nos seguridad, educacion y salud.

Dia 22 di september 2017, ban hunto y sin miedo vota pa e cambio cu bo por confia pa nos Pais.



XIOMARA RUIZ-MADURO

NUMBER

2

RIBA LISTA DI **mep**



Werkgever geeft vrij, indien nodig

Stemrecht, maar niet altijd recht op 4 vrije uren

Artikel 40

ORANJESTAD — Vrijdag 22 september is een gewone werkdag, ook al zijn het verkiezingen. Werknemers die stemgerechtigd zijn, moeten in staat worden gesteld om hun stem uit te brengen. De werkgever moet ze - in bepaalde gevallen - vier achtereenvolgende uren vrij geven. Maar het recht om te stemmen geeft niet automatisch recht op vier vrije uren.

In de wet is geregeld dat werknemers - die kiesgerechtigd zijn - kunnen gaan stemmen. De stemlokalen gaan op 22 september om 08.00 uur open en sluiten om 19.00 uur. Binnen die tijd moeten werknemers de kans krijgen om minimaal vier achtereenvolgende uren vrij te zijn, zodat ze van hun stemrecht gebruik kunnen maken. De werkgever moet ze die vier uren vrij geven, indien nodig.

Maar de wet zegt ook dat het voor de werkgever redelijk moet blijven. Het gaat om een stemrecht en niet om een recht om vrij te zijn. Als een werknemer op de dag van de verkiezingen moet werken, maar wel in staat is om te gaan stemmen, dan hoeft de werkgever de werknemer geen vier uur vrij te

geven.

Wat de werkgever wel moet doen, is de werknemer niet later dan een week voor de verkiezingen inlichten over de manier waarop de werknemer de kans krijgt om te gaan stemmen.

Voorbeeld: vrij geven

Een werknemer werkt van 08.00 tot 12.00 uur, heeft van 12.00 tot 13.00 uur pauze en werkt van 13.00 tot 17.00 uur. De werkgever van deze werknemer moet zijn medewerker in de ochtend of in de middag vier uur vrij geven.

Want als de werknemer klaar is met werken om 17.00 uur, blijven er nog maar twee uur over totdat de stembureaus sluiten. Deze werknemer heeft dus recht op die vier vrije uren.

1. Iedere werkgever is verplicht te zorgen dat zijn werknemer die bevoegd is aan de stemming deel te nemen, op de dag der stemming gedurende de in artikel 39 voor de stemming bepaalde tijd ten minste vier achtereenvolgende werkuren vrijaf heeft, tenzij de werknemer gedurende de uren waarop de stemming kan worden verricht uit anderen hoofde vier achtereenvolgende uren vrij is.

2. De werkgever is verplicht te zorgen dat de tijd gedurende welke de werknemer de gelegenheid krijgt om aan de stemming deel te nemen, uiterlijk één week voor de dag der stemming te zijner kennis wordt gebracht.

Artikel 40 uit de Kiesverordening

Voorbeeld: geen vrij geven

Een werknemer werkt parttime, van 08.00 tot 12.00 uur of van 13.00 tot 17.00 uur. Deze werknemer heeft buiten zijn werktijden om vier uur over om te gaan stemmen. De werkgever van deze werknemer hoeft die vier vrije uren niet te verlenen. Ook een werknemer die op de dag van de verkiezingen een vrije dag heeft, kan geen aanspraak maken op vier extra vrije uren.

Een werknemer in een hotel werkt vaak op basis van shifts. Zo kan het rooster

op 22 september zijn dat de werknemer van 07.00 tot 15.00 uur werkt, van 12.00 tot 20.00 uur of van 15.00 tot 23.00 uur. Ook al werkt deze persoon een volledige dag, de werkgever hoeft toch geen vier uur vrij te geven. Want de werknemer is voor of na zijn werkdag in staat om zijn stem uit te brengen, die vier uren zijn er.

Doorbetalen

In de wet staat ook dat een werknemer die de vier uren vrij krijgt om te stemmen, wel moet worden doorbetaald. Ondanks dat de werkne-

mer niet productief is, mag de werkgever de vier uren niet inhouden op het salaris. Daarmee geeft de wetgever aan dat stemmen belangrijk is. Een werknemer mag niet worden gehinderd om te stemmen.

De informatie uit dit artikel is verstrekt door het Ministerie van Sociale Zaken en door Directie Arbeid. Bovendien is de Landsverordening houdende regelen betreffende het kiesrecht en de verkiezingen van de leden van de Staten van Aruba (Kiesverordening, 20 maart 2017) hiervoor geraadpleegd.



HENDRIKTEVREDEN
BIBA E CAMBIO, ARUBA PROMEI



Motiva y cu un vision cla, ta loke Hendrik Tevreden tin como su prioridad. Esaki ta cana hunto cu un plan pa mehoracion di Aruba su estado social. Cu e plan Ho.Pe: Horizonte Perspectiva, lo concentra y ehecuta e pasonan solido, dirigi pa hisa e calidad di bida di nos pueblo Arubano.

- **Elevando nivel di cuido pa esnan cu salud mental**
- **Programa avansa pa empodera nos muchanan**
- **Plan Ho.Pe. e speransa pa e generacionnan cu ta sigui**
- **Restaura e fundeshi di Norma y Balor**

Fout maken in stembok, één keer herstellen

ORANJESTAD — Stel je voor, je staat in het stembok met je stembiljet en je maakt een fout. Je markeert de verkeerde kandidaat of erger nog, de verkeerde partij. Dat kán en mág gebeuren, één keer.

Sharin Luydens is de directeur van de Dienst Burgerlijke Stand en Bevolkingsregister (DBSB, ook wel Censo genoemd) en ze is lid van de Kiesraad. Ze legt uit dat kiezers het recht hebben om

- als ze in het stembok staan en een fout maken op het stembiljet - met het verkeerd ingevulde biljet het stembok weer uit te lopen en het formulier terug te geven aan de voorzitter van het stem-

bureau. De voorzitter maakt het stembiljet onbruikbaar en geeft de kiezer een nieuw stembiljet. Daarmee gaat de kiezer opnieuw het stembok in en stemt. "Een kiezer mag één keer een fout maken", benadrukt Luydens.

Blanco stem

Censo krijgt veel vragen over wat er gebeurt als ie-

mand niet gaat stemmen. Luydens vertelt dat er in dit geval twee soorten kiezers zijn: de kiesgerechtigde die niet naar de stembus gaat en geen stem uitbrengt. En de kiesgerechtigde die wel naar de stembus gaat, maar het stembiljet leeg in de stembus stopt. Dat is de blanco stem. "Een levendige democratie heeft een hoge opkomst. Als

kiezers niet naar de stembus komen, wordt het opkomstpercentage lager. Aruba staat bekend om een hoog opkomstpercentage." Dat betekent dus dat een leeg stembiljet inleveren en dus niet voor een partij kiezen, toch betekent dat de kiesgerechtigde is gaan stemmen.

Aruba ook deze verkiezingen drooggelegd



krijgen in principe eerst een waarschuwing, daarna gaat de politie over tot sluiten van de zaak.

Toch zijn de mensen door de jaren heen blijven drinken, zegt de politie. Mensen kopen vóór het verbod meer drank in zodat zij hun eigen feestje kunnen bouwen op de verkiezingsdag. Ook is bekend dat politieke partijen gratis drank ver-

strekken. Daar kan de politie weinig aan doen, want daarop staat geen verbod.

Uitzonderingen

Er zijn overigens wél uitzonderingen. Zo mogen hotels alcohol verkopen, maar dan alleen aan hun hotelgasten. Het gaat de overheid namelijk vooral om de lokale bevolking. Restaurants hoeven trouwens niet dicht als zij alle alco-

holische dranken van het rek halen en de koelkasten met deze drank erin op slot doen, aldus de politie.

Ook supermarkten mogen open blijven, als zij de drankafdeling voor klanten afsluiten. Alleen restaurants op luchthaven Reina Beatrix mogen uitsluitend aan vertrekkende en transitopassagiers alcoholische drank verkopen.

ORANJESTAD — Cafés, bars, nachtclubs, restaurants, hotels en supermarkten mogen vanaf zes uur 's avonds op donderdag 21 september tot zes uur 's ochtends op 23 september geen sterke en zwakalcoholische drank verkopen, afleveren en verstrekken. Ook bij de zogenaamde refresqueria's en snacks is het verboden zwak alcoholische drank te verkopen of af te leveren.

Sinds de jaren '70 wordt de avond vooraf en op verkiezingsdag het eiland drooggelegd. Het verbod is volgens de politie ontstaan omdat tijdens de verkiezingen veel dronken mensen op straat waren en daardoor

veel problemen ontstonden. "De politie zal streng controleren op de naleving van genoemde maatregelen", zo meldt de overheid.

Bedrijven die het tijdelijke alcoholverbod overtreden,

Geluidsoverlast

Op de verkiezingsdag is het bovendien vanaf 6.00 tot 20.00 uur verboden om gebruik te maken van een geluidsversterking installatie binnen een afstand van 50 meter van een stembureau. Het is niet toegestaan om aankondigingen met betrekking tot de verkiezingen te doen en/of muziek ten gehore te brengen of te laten brengen.

De volgende stap
binnen cultuur,
innovatie en educatie.

STEM

11



Michael Lampe

Fundacion Instituto Formacion Politico Digna Laclé-Herrera

Informeren van burgers door zaken uit te leggen

ORANJESTAD — Fundacion Instituto Formacion Politico Digna Laclé-Herrera werd op 4 april 2006 opgericht met als doel aan de gemeenschap voorlichting te geven over diverse politieke rechten, zoals het actief en passief kiesrecht, maar ook om jonge getalenteerde aanstormende politici op te leiden. Want politiek is meer dan alleen stemmen op bepaalde partijen. 'Er gaat een volledig stelsel schuil achter onze maatschappij dat je zou moeten begrijpen om je kiesrecht ten volste te kunnen benutten.'

Amigoe praat met Rycond Santos do Nascimento, docent Staats- en Bestuursrecht aan de Universiteit van Aruba en bestuurslid van de stichting.

Rycond, wat drijft jou om aan deze stichting mee te werken?

"Mijn proefschriftonderzoek heb ik eind vorig jaar afgerond in Groningen en in februari hier op Aruba. Die ging voornamelijk over de verhoudingen binnen het koninkrijk. De relatie tussen koninkrijk en de Caribische landen. Niemand lijkt

het echt eens te zijn over of te weten wat die precies inhoudt en daar wil ik verandering in brengen."

En hoe helpt de stichting daarbij?

"De voornaamste doelstelling van de stichting is het informeren van de burgers door zaken uit te leggen: Hoe zit het met het politiek systeem hier? Hoe functioneert dat volgens het recht? Wat zijn de regels die hierop van toepassing zijn? Al deze informatie wil ik toegankelijk maken voor de Arubaanse samenleving. Waarbij ik me wel bewust ben van het feit dat de informatie complex is. Dat vergt in de presentatie wel aanpassing aan het publiek."

Wat hoop je hiermee te bereiken?

"Ik hoop op deze manier bewustzijn in de samenleving te stimuleren en mensen te laten inzien hoe belangrijk het is om al je politieke rechten in te zetten. Niet alleen kiesrecht, maar ook het recht op vergaderen, op betogen, het recht dat je als journalist uitoefent. Die zijn allemaal erg belangrijk als je een reële democratie hebt. En daarbij hoort

ook kritiek uitoefenen op zaken die niet goed zijn."

Wat is volgens jou de grootste misvatting op vlak van politiek?

"We zijn er niet om kritiek uit te oefenen op beleid of op het politieke proces. We zijn er om informatie te geven over juridische kaders zoals wetgeving, controle op de overheid en hoe dat gevoerd moet worden. Het is aan de burger zelf om die kritiek te leren vormen en formuleren."

Waarom merkte je dat deze organisatie nodig is?

"Dat merkte ik aan wat mensen zeggen als ze over de politiek praten. Vaak lijken mensen niet goed te weten hoe staatsrecht in elkaar zit. Als je kijkt hoe artikelen geschreven worden of hoe er gediscussieerd wordt, merk je al gauw dat er te veel fouten gemaakt worden in het beschrijven van het Arubaanse staatkundig systeem. Dat vormt een belangrijke reden om met dit soort stichtingen te komen. Ik zou ook graag zien dat er meer van dit soort initiatieven komen in de samenleving."



Als mensen via jullie informatie willen over het politieke systeem, hoe pakken ze dat het beste aan?

"We hebben op dit moment onze Facebookpagina waar je ons kunt bereiken door een privébericht te sturen. Er zal dan iemand van de stichting die vragen beantwoorden. De meeste vragen zal ikzelf beantwoorden maar zodra de cursussen komen, zullen vragen beantwoord worden door een medewerker die het dichtst bij het bevraagde onderwerp staat."

Meer info: facebook.com/dignalacleherrera/

SMART ISLAND ELEVANDO NOS ISLA PA E NEXT LEVEL



RICHARD
VISSER



**ONZE VISIE VOOR
DE REGERINGSPERIODE 2017-2021**



**Samen kunnen we ons land
transformeren in een beter Aruba.**

EEN BETER ARUBA

- waar de mens en zijn rechten, zijn welzijn, zijn vooruitgang en zijn welvaart centraal staan en alle districten en buurten vooruitgang en welvaart ervaren;
- waar eenheid en harmonie heerst en niemand wordt gediscrimineerd of bevoorrecht;
- waar de burger bewust, kritisch en participatief is, met een levende democratie en een degelijk functionerend parlement;
- dat kan rekenen op een regering die onze publieke fondsen op verantwoordelijke wijze beheert en integer en transparant is, met deugdelijk bestuur en een efficiënt overheidsapparaat;
- waar de burger met een gerust hart leeft, zonder te hoeven vrezen voor criminaliteit;
- met kwalitatief hoogwaardig onderwijs dat gratis en toegankelijk is voor iedereen;
- waar het volk sport beoefent, gezond leeft en ook kan rekenen op een gezondheidszorg van hoge kwaliteit;
- met een innovatieve en gediversifieerde economie die kwaliteitsarbeid biedt aan de bevolking;
- dat het belang van duurzame ontwikkeling inziet en daadwerkelijk inhoud geeft aan natuur- en milieubescherming;
- dat trots is op haar culturele erfenis;
- dat alom wordt gerespecteerd in het Koninkrijk en de wereld.

KORTOM, EEN BETER ARUBA VOOR IEDEREEN!

De Nederlandstalige versie van ons partijprogramma kunt u downloaden via onze Facebook pagina.

Aruba - Verkiezingen 2017

Stembureau		District	Totaal stemmers									Totaal geldige stemmen
1	Centro di Bario Noord	Noord	1,168									
2	St. Anna School	Noord	1,147									
3	St. Anna School	Noord	1,159									
4	St. Aloysius School	Noord	1,184									
5	St. Aloysius School	Noord	1,130									
6	Club Don Bosco	Noord	1,151									
7	Colegio Felipe B. Tromp	Noord	1,143									
8	Scol Primario Kudawecha	Noord	1,170									
9	Scol Basico Washington	Noord	1,118									
10	Scol Basico Washington	Noord	1,121									
11	Bubali Sportclub	Noord	1,115									
12	Colegio Ora Ubao	Tanki Leendert	1,025									
13	Colegio Ora Ubao	Tanki Leendert	1,176									
14	Centro di Bario Tanki Leendert	Tanki Leendert	1,190									
15	EPB Oranjestad	Oranjestad	1,170									
16	Centro di Bario Playa Pabou	Oranjestad	1,157									
17	Colegio Bon Bini	Oranjestad	1,167									
18	St. Franciscus College	Oranjestad	1,183									
19	Club Aruba Juniors	Oranjestad	1,163									
20	St. Dominicus College	Oranjestad	1,141									
21	Maria College Mavo	Oranjestad	1,188									
22	Colegio EPI	Oranjestad	1,144									
23	Biblioteca Nacional Aruba	Oranjestad	1,106									
24	Colegio Arubano	Oranjestad	1,168									
25	Fatima College	Dakota	1,099									
26	Pius X School	Dakota	1,124									
27	Pius X School	Dakota	1,181									
28	Colegio Conrado Coronel	Santa Cruz	1,194									
29	Colegio Conrado Coronel	Santa Cruz	1,159									
30	Centro Caiqueto	Paradera	1,087									
31	Maria Goretti College	Paradera	1,150									
32	Colegio Pastoor Kranwinkel	Paradera	1,160									
33	Colegio Pastoor Kranwinkel	Paradera	1,145									
34	St. Verst. Gehandicapten Aruba	Paradera	1,136									
35	Emmaschool	Paradera	1,150									
36	Emmaschool	Paradera	1,162									
37	Colegio Laura Wernet-Paskel	Santa Cruz	1,176									
38	SPO Santa Cruz	Santa Cruz	1,172									
39	Maria School	Santa Cruz	1,152									
40	Maria School	Santa Cruz	1,172									
41	Colegio San Hose	Santa Cruz	1,146									
42	Colegio San Antonio	Santa Cruz	1,165									
43	Cacique Macuarima School	Santa Cruz	1,145									
44	Cacique Macuarima School	Santa Cruz	1,129									
45	Centro di Formacion KIA	Santa Cruz	1,135									
46	Scol Preparatorio Sabana Basora	Pos Chikito	1,178									
47	Colegio Santa Fania	Pos Chikito	1,160									
48	Colegio Santa Fania	Pos Chikito	1,133									
49	Colegio Sagrado Curason	Savaneta	1,166									
50	Colegio Sagrado Curason	Savaneta	1,170									
51	Colegio Sagrado Curason	Savaneta	1,150									
52	Colegio Sagrado Curason	Savaneta	1,142									
53	Scol Caiqueto	San Nicolas	1,117									
54	St. Michael School	San Nicolas	1,098									
55	EPB San Nicolas	San Nicolas	1,096									
56	Comm. Pieter Boerschool Basisschool	San Nicolas	1,083									
57	Y.M.C.A.	San Nicolas	1,078									
58	Filomena College Mavo	San Nicolas	1,079									
59	Graf Von Zinzendorf School	San Nicolas	1,098									
60	Comm. Gen. Abraham de Veerschool	San Nicolas	1,099									
61	Colegio San Nicolas	San Nicolas	1,097									
62	Politie Opleidingsinstituut E.J. (W) Vos	San Nicolas	1,082									
63	Bijzondere Stembureau A	Ambulante	x									
64	Bijzondere Stembureau B	Ambulante	x									
			Totaal									
			70,749									
Kiesdeler:			Aantal zetels									
			Aantal restzetels									
			Totaal aantal zetels									

Voor of tegen?

Voor een overzicht van enkele maatschappelijk belangrijke onderwerpen, zet Amigoe op een rijtje of de politieke partijen, die meedoen aan de verkiezingen van de Staten van Aruba op 22 september, hier voor of juist tegen zijn. Deze informatie werd zo mogelijk via de partijprogramma's verzameld en anders via andere uitingen van de partijen zelf.

Papiaments

De meeste partijen zijn voorstander van de invoering van Papiaments als instructietaal in het basisonderwijs. Het argument is dat kinderen die een goede basis hebben in de taal die thuis gesproken wordt, later gemakkelijker andere talen en vaardigheden kunnen leren. AVP wil niet over de gehele linie Papiaments invoeren maar is juist voor het uitbreiden van meer talige scholen. MAS is tegen. Deze partij ziet meer in digitalisering, het verhogen van kennis en salaris van onderwijskrachten en meer inbreng van docenten in het werkveld.

Homohuwelijk

Opvallend is dat bij de vorige Statenverkiezingen in 2013, toen Amigoe ook enkele standpunten van de partijen vroeg, vrijwel alle deelnemers tegen invoering van het homohuwelijk waren. Alleen politieke partij RED verklaarde

destijds voor te zijn. De andere partijen - PPA, AVP, PDR, UPP en MEP - waren tegen invoering. Bij de verkiezingen van 2017 is RED nog altijd voor maar ook is de lijstcombinatie UPP/PPA van gedachten veranderd. Daarnaast hebben de nieuwe partijen Raiz, POR en MAS zich uitgesproken voor erkenning van huwelijken tussen mensen van gelijk geslacht. Alleen MEP en Curpa zijn tegen. AVP wil geen eenduidige uitspraak doen maar vindt dat de meerderheid van het volk daarover moet beslissen.

Overigens worden huwelijken tussen mensen van hetzelfde geslacht sinds 2007 al wel geregistreerd bij het Bureau Burgerlijke Stand en Bevolkingsregister. Dat geeft deze partners echter niet dezelfde rechten als andere gehuwden. Bovendien kunnen personen van hetzelfde geslacht niet trouwen in Aruba.

Legalisatie marihuana

Alleen de partijen Raiz en RED spreken zich uit voor legalisatie van wiet. Het gaat hier om volledige legalisatie van zowel de teelt, verkoop als het gebruik. De andere partijen zijn tegen deze volledige legalisatie. Bij de vorige verkiezingen vroeg Amigoe naar legalisatie van medische marihuana. Alleen AVP en PDR spraken zich destijds uit tegen. De partijen PPA, UPP en MEP bleken voorstander hiervan.

Eigen risico zorg

Het eigen risico is het bedrag dat patiënten zelf moeten betalen bij het maken van zorgkosten zoals huisarts- of ziekenhuisbezoek. De standaard zorg, vergoed door nationale zorgverzekeraar AZV, waar burgers recht op hebben, kent momenteel geen eigen risico. In Nederland is de eigen zorg gesteld op 385 euro (grootweg 800 florin). Dit bedrag moet door de meerderjarige burger betaald worden, voordat daarna kosten door de zorgverzekeraar gedekt worden. Het eigen risico geldt per jaar en per persoon. Kinderen tot 18 jaar kennen in Nederland geen eigen risico. Reden voor



het eigen risico is het kunnen verlagen van de verzekeringspremie, omdat een deel van de zorgkosten zelf betaald worden. Daarnaast moet het de burger bewuster maken van de kosten voor zorg.

Operationeel maken raffinaderij

Hoewel de heropening van de olieraffinaderij in San Nicolas, onder het beheer van Citgo langzaam op gang komt, duurt het nog minstens tot 2018 voordat een deel van de raffinaderij operationeel is. De partijen Raiz, Curpa en RED willen niet dat dit gaat gebeuren. De overige partijen zijn hier wel voorstander van. Mocht dat niet lukken, dan ziet UPP/PPA graag het gebied omgebouwd worden tot een scheepswerf.

Zoektocht naar gas/olie

Repsol start in 2018 met proefboringen in de Arubaan-

se zeebodem, op zoek naar gas en olie. Hoewel vondst van deze fossiele brandstoffen Aruba financieel vooruit moet helpen, zijn er zorgen over de milieurisico's. De partijen Raiz, Curpa, MAS en RED zijn dan ook tegen proefboringen en exploratie van eventuele gas- en olievondsten.

Windmolens

Alleen de partijen POR en AVP spreken zich duidelijk uit voor meer windmolenparken. Voor UPP/PPA en RED is er geen duidelijke voor of tegen, maar zijn er andere factoren die meewegen.

De overige partijen zien geen heil in deze vorm van windenergie. Ook bij vorige parlementsverkiezingen, toen Amigoe vroeg of de partijen voor of tegen de komst zijn van het geplande windmolenpark Urima, sprak alleen regeringspartij AVP zich uit voor.

SMART ISLAND

**ELEVANDO NOS ISLA PA E
NEXT LEVEL**

**RICHARD
VISSER**

AMP

Ban Vota!



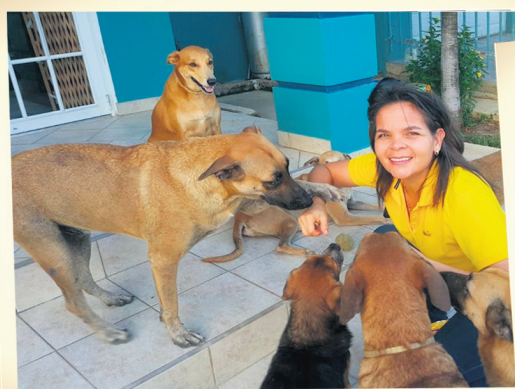
BETER GEBRUIK VAN DATA VOOR BETER BELEID!

EEN PROFESSIONAL...

MET EEN MASTEROPLEIDING EN MEER DAN 20 JAAR
ERVARING ALS RESEARCHER EN DATA-ANALIST

- BEREID OM DE BEVOLKING TE
BLIJVEN INFORMEREN
- VOOR EEN OPTIMAAL EN DUURZAAM
TOERISMEBELEID
- VOOR EEN DUURZAME ECONOMISCHE
ONTWIKKELING
- VOOR DE BEWUSTWORDING VAN HET
BELANG VAN DIERENWELZIJN OP ARUBA
- VOOR HET PROMOTEN VAN DE
ARUBAANSE CULTUUR
- VOOR HET SOCIAAL WELBEVINDEN EN
WELVAART VAN DE BEVOLKING

Louissette (Setty) Christiaans-Yarzagaray M.Sc.



Vota

14

Louissette J.
Christiaans-Yarzagaray



Deel 1

Kinderen beschermen voor seksueel misbruik

ORANJESTAD — Het onderwerp kindermisbruik, -mishandeling, -bescherming en pedofilie stond het afgelopen jaar hoog op de politieke agenda door een wanhopige vader die overal op het eiland de tekst 'Aruba Pro Pedofiel' spoot. Dit wegens een misbruikzaak waarbij zijn kinderen betrokken waren. *Amigoe* legt de partijen de vraag voor, hoe zij, als zij straks straks in het parlement komen, pedofilie in de samenleving gaan bestrijden en of zij een voorstander zijn van minimumstraffen. Daarnaast werd hen gevraagd hoe zij de kinderscherming op het eiland gaan versterken.

Raiz:

"Straffen blijft belangrijk, of het nu maximum of minimumstraffen zijn. Aan het eind van de dag moet de dader boeten voor wat hij of zij gedaan heeft. Maar waarom wordt niet gepraat over preventie? Dat is een van de belangrijkste dingen zodat voorkomen kan worden dat meer kinderen slachtoffer worden. Waarom praten we niet over ons systeem, onze protocollen, die optimaal moet(en) functioneren om te voorkomen dat we überhaupt moeten straffen? Dat laat zien dat er geen politieke wil noch visie is bij politieke partijen. Alleen lege beloftes wanneer gepraat wordt over het introduceren van hogere straffen of minimumstraffen, zonder rekening te houden met preventie en aanpak."



Lisette Gomes van partij Raiz vindt dat minimumstraffen gevaarlijk zijn als je systeem rondom kindermisbruik niet goed functioneert, onder meer door gebrek aan mankracht bij de Jeugd- en Zedenpolitie, gebrek aan materiaal, gebrek aan een vertrouwensarts en vooral gebrek aan communicatie en samenwerking tussen de betrokken afdelingen en instanties. "De meerderheid van de zaken komt aan het licht nadat het misbruik heeft plaatsgevonden. Dit is al een nadeel wanneer het voor de rechter komt, want als er geen bewijs is en de rechter moet minimumstraffen geven, dan komt de dader vrij. Om strafrechtelijk onderzoek te doen, moet er aangifte gedaan worden. Om een zaak voor de rechter te brengen moet er bewijs zijn en een grondig onderzoek. Om bewijs te verzamelen is het cruciaal dat er goed medisch onderzoek wordt gedaan." Gomes vraagt zich af of dat in Aruba goed geregeld is? "Het antwoord is simpelweg 'nee'!" Het gevolg is dat de zaak niet voorkomt, laat staan dat er een veroordeling volgt.

Gomes vindt dat niet alleen de betrokken instanties beter moeten samenwerken en alerter zijn op mogelijke misbruikzaken, maar dat er ook cijfers bijgehouden moeten worden. Uiteindelijk moeten we samenwerken voor het belang van het kind en diens familie. "Het mag niet zo zijn dat op het moment dat je te weten komt dat je kind misbruikt is, het een kruistocht wordt om hulp en gerechtigheid te krijgen. Aruba heeft één enkele afdeling nodig, zoals de Child Protective Services in de VS, waar je direct geholpen wordt. Onderzoek, verhoor, medisch onderzoek en psychologische hulp wordt op dat moment gegeven. In Aruba moet minstens twee weken gewacht worden voor een afspraak met een

specialist (kinderarts/gynaecoloog) terwijl de getroffen familie niet de nodige hulp krijgt."

UPP:

"Seksuele mishandeling tegen volwassenen en kinderen is te lang getolereerd geweest, maar voordat over wordt gegaan tot strafoplegging, moeten de wetten die hierover gaan worden aangepast.

De nadruk moet met name komen te liggen op preventie. Er dient een masterplan te komen om op de eerste plaats versnippering van de zorg tegen te gaan en de samenwerking van alle instanties, die te maken hebben met kinderen en jeugd, te bevorderen. Alle zorginstanties alsook de Jeugd en Zedenpolitie moeten meer en beter toegerust worden met middelen, materiaal en personeel, om tot een snelle afhandeling van de zedenzaken te komen en om de nodige slachtofferbehandeling te geven. Hiervoor zal meer geld moeten worden uitgetrokken. Hoewel het instellen van minimumstraffen een optie moet zijn, moet de wetgever zich gaan buigen over een eventuele wijziging van onze rechtensysteem c.q. -structuur. Er moet een duidelijk beleid worden ingesteld, niet alleen voor zedenmisdriven tegen kinderen en jeugd, maar ook in andere misdrijven.

De UPP denkt dat er op korte termijn ook andere mogelijkheden zijn, zoals het afschaffen van een voorwaardelijke invrijheidsstelling van gedetineerden. Het laten publiceren van foto's van de aanranders en het ontnemen van vrijheden om bijvoorbeeld met kinderen te werken (leraar, sporttrainer, e.d.). Verder moet de KIA bemand te worden met professionele krachten, die pedofielen kunnen gaan behandelen. Een alternatief zou zijn om net zoals in Nederland het TBS-systeem in te voeren, opdat niet sec gestraft

wordt, maar ook gecorrigeerd kan worden."

PPA:

"Seksueel misbruik van kinderen is een gruwelijke vorm van kindermishandeling waarop nog een groot taboe rust. Kinderen die seksueel misbruikt zijn, geven lichamelijke en geestelijk signalen af, maar die signalen zijn niet altijd kenmerkend voor seksueel misbruik. PPA wil kindermishandeling en seksueel misbruik zoveel mogelijk voorkomen, signaleren en aanpakken. Hiervoor moeten zowel burgers als professionals alert zijn en elkaar weten te vinden. Ouders en onderwijzer dienen toegerust te worden met de tools om kindermishandeling te kunnen signaleren en deskundige hulp in te roepen.

Naast de behandeling van de slachtoffers van kindermishandeling is ook de behandeling van de dader van belang. Zwaardere straffen is niet voldoende. Om recidivisme tegen te gaan is naast tbs intensieve en continue begeleiding noodzakelijk. Aan de dader wordt veel aandacht gegeven, terwijl de slachtoffer zelf en de ouders, broers en zussen, familie en vrienden maar beperkte hulp krijgen door gebrek aan kennis en vaardigheid in deze situaties.

PPA wil dat onderwijzers en professionals die betrokken zijn met de opvoeding van kinderen, meer deskundigheid ontwikkelen om kindermishandeling te signaleren. Daarnaast moet er kennisuitwisseling bestaan tussen instanties die gemoeid zijn met het opvangen en behandelen van slachtoffers. Ook is moet er meer afstemming en coördinatie komen bij het opsporen, de strafvervolgning en de behandeling van dader(s).

Coördinatie

Natasha Tromp
Zulma Kock

Redactie

Alex Laclé
Mirte de Rozario
Karin Wooning (Curaçao)

Advertentie

Shawn Geerman

Opmaak

Lillian Cordilia
Wendela Ataliede

Directie

Grecia Willems

COLOFON

Vervolg op pagina 13.

Deel 2

Kinderen beschermen voor seksueel misbruik

MEP:

MEP reageerde niet op deze vraag van Amigoe maar heeft in eerdere artikelen wel laten horen hoe de gele partij over het onderwerp denkt. Hieruit blijkt dat MEP een strikter protocol wil invoeren als het gaat om kindermisbruik en verkrachting. De partij wil daarnaast de wetgeving aanpassing om tot hogere straffen te komen voor seksuele misbruikers. "Het is kwalijk dat kindermisbruikers relatief kort in de gevangenis komen, terwijl de slachtoffertjes voor het leven getekend zijn." De partij is een voorstander van het aantrekken van een vertrouwensarts die 24 uur per dag beschikbaar is om bewijzen te verzamelen. "Ook zullen we de afdeling Jeugd- en Zedenpolitie versterken met meer personeel en materiaal om sneller onderzoek te kunnen doen. Tot slot gaan we een minimumstraf instellen zodat de kindermisbruikers hogere en strengere straffen krijgen."

Curpa:

Ook Curpa reageerde niet direct op vragen van Amigoe over kindermisbruik, -mishandeling, -bescherming en pedofilie. In het verkiezingsprogramma van Curpa 'Salba Aruba' staat echter dat de partij van maximum-gevangenisstraffen naar minimumstraffen wil. Volgens Curpa heeft de rechter nu te veel vrijheid om de straf te bepalen waardoor ze vaak een te lage straf opleggen. Daarnaast moet de minister van Justitie opdracht geven aan het Openbaar Ministerie om prioriteit te geven aan 'belangrijke zaken' zoals kindermisbruik. "Dat wordt nu niet gedaan en moet dus veranderen."

POR:

"Wij gaan pedofilie in de samenleving bestrijden door middel van de invoering van hogere strafeisen via beleidsrichtlijnen van het Openbaar Ministerie bij zedendelicten, versterking van het opsporings- en de vervolgingsketen, alsmede het versterken van de slachtofferhulp door onder andere meer fondsen beschikbaar te stellen. Hogere straffen zijn al mogelijk sedert invoering van het nieuwe wetboek van strafrecht in 2014. Hetgeen dient te veranderen is het opleggen van hogere strafeisen middels beleidsrichtlijnen

van het OM. De wetgeving van vrijwel alle (Europese) landen die minimumstraffen hebben ingevoerd bieden rechters de mogelijkheid om in uitzonderlijke gevallen daarvan af te wijken; wij zijn voor het overwegen van de invoering van minimumstraffen, mits er aan de rechters de mogelijkheid wordt geboden om in uitzonderlijke gevallen daarvan af te kunnen wijken.

Daarnaast is het van groot belang om kinderen en ouders bewust te maken over de gevaren. Dit door middel van bewustwordingscampagnes gefocust op het doorbreken van taboes door middel van een integrale aanpak en in samenwerking met bestaande NGO's (CE-DE Aruba, Famia Planea), GO's en educatieve instellingen. Hierbij gaat het om het signaleren van ongepast gedrag van volwassenen als ook risicovol gedrag van het kind. Onderliggende sociale problemen als drugs en alcoholverbruik dienen ook aangekaart te worden."

MAS:

"Informatie over relaties met grote mensen is de sleutel voor het beschermen van de kind. Scholen moeten een actieve rol spelen in het vormen van de normen en waarden van een kind, in samen-

hang met de ouders.

Het gevoel onder het volk is dat de straffen die nu worden uitgedeeld, meer lijkt op een tik op de vingers dan dat het een afschrikkende werking zal hebben. Samen met het Openbaar Ministerie, de Politie, de Jeugd- en Zeden-afdeling en Reclassering zal het beleid getoetst worden en waar nodig veranderd worden om duidelijk de boodschap over te laten komen dat dit gedrag consequenties heeft. De begroting van Justitie en specifiek van de Jeugd en Zeden-afdeling zal ook doorgelicht worden met het oog op versterking en steun. De toekomst van een kind staat hierbij voorop als het belangrijkste doel."

RED:

"Pedofilie is een probleem dat net als andere problemen structureel aangepakt moet worden. Red Democratico is van mening dat er een aantal stappen genomen moeten worden, bijvoorbeeld: 1. Iedere pedofiel moet bekend zijn in onze gemeenschap; 2. Iedereen die met kinderen werkt, mag nooit een geschiedenis met pedofilie hebben en moet een grondige antecedentenonderzoek doorstaan; 3. Op school moeten docenten op alle peuter-, kleuter- en basisscholen de kinderen opvoeden om zich

te kunnen beschermen.

De straffen moeten zeker hoger, maar ze moeten ook uitgevoerd worden door de rechtbank. De prioriteit moet zijn om de pedofielen verplicht te laten behandelen en zo de gemeenschap beter te beschermen. De straffen moeten door de wetgevende macht gewijzigd worden en verzaard. Wetsontwerpen om seksueel misbruik en pedofilie aan te pakken, moeten in het algemeen en definitief binnen een gezagsrelatie ingediend en zo snel mogelijk behandeld, bekrachtigd en uitgevoerd worden.

Opvangende organisaties en de Jeugd en Zedenpolitie spelen een grote rol bij het helpen en straffen nadat de misdrijf is gepleegd. Volgens ReD Democratico spelen zij ook een zeer belangrijke rol bij preventie, maar preventie moet op de eerste plaats komen. Dit moet gebeuren door de kinderen thuis en op school te leren wat en door wie wel en niet mag."

AVP:

"Een veilige omgeving voor elk kind geldt als uitgangspunt van de AVP. AVP geeft de voorkeur aan het verhogen van de strafmaat boven minimumstraffen. Als regerende partij heeft de AVP in

de afgelopen jaren concrete stappen gezet om seksueel kindermisbruik aan te pakken. Zo zijn de strafverzwarende omstandigheden voor seksueel kindermisbruik uitgebreid en is de strafmaat verhoogd tot een maximum van 16 jaar.

De AVP stelt het als één van haar prioriteiten om ieder kind - en volwassene - in een veilige omgeving te laten opgroeien en ontwikkelen: thuis, op school en bij het verenigingsleven. De eerste, meest essentiële en meest duurzame stap is preventie: brede bewustwording over de onaanvaardbaarheid van kindermisbruik. De AVP zet daarnaast de aankomende jaren nieuwe, intelligente technologieën en opsporingsmethodes in om pedofilie, evenals andere (zware) delicten, zoveel mogelijk voor te zijn en niet eens te laten gebeuren. Samenwerking bij bestrijding en opvang is essentieel: scholen, huisartsen en sociale zaken zijn belangrijke partijen. Ook zal het via sociale media benaderen van kinderen/ minderjarigen door volwassen/ pedoseksuelen strafbaar worden gesteld en de verjaring van het delict seksueel kindermisbruiken gelijkgesteld worden aan die van moord en andere misdrijven waar 20 jaren of meer op staat."



Gezondheidszorg

Met het aantreden van het kabinet Eman II in 2013 ben ik Minister van Volksgezondheid, Ouderenzorg en Sport geworden. Werkend als medisch specialist op Aruba heb ik ervaren dat er behoefte was aan een eenduidige visie met een landelijk beleid, dit gold zowel voor gezondheidszorg als sport. Een eenduidige visie, met tevens duidelijkheid betreffende de diverse definities, is essentieel om te komen tot een integraal en eenduidig beleid ten bate van Land Aruba. Om consensus hieromtrent te bewerkstelligen, hebben we ons gericht op het moderniseren van de wetgeving en hebben we intensief

gecommuniceerd met alle stakeholders betreffende de door ons opgestelde strategische paden, te weten: kwaliteit van zorg, ouderenzorg, sport en duurzame financiering. In de afgelopen 4 jaar hebben we zeker zo'n 12 wetten in de staten behandeld. De wetten 'kwaliteit in de gezondheidszorg' en 'beroepen in de gezondheidszorg' zijn unaniem aangenomen door het Parlement.

Binnen het strategische pad van de kwaliteit van zorg zijn tal van activiteiten ondernomen die de andere strategische paden positief hebben beïnvloed.



STRATEGISCHE PAD: KWALITEIT VAN ZORG

		Status:	
		VOLDAAN	✓
		LOPENDE	✓
		PENDING	✓
INITIATIEVEN:			
VERSTERKEN DVG	Focus op leiderschap: • Selectie & werving directeur • Team building (cyclisch)	✓ ✓	
	Focus op beleidstaken: • Missie, visie & strategisch plan • Nieuwe formatie rapport • Afstoting Landslaboratorium	✓ ✓ ✓	
	Herziening Lv Volksgezondheid (kerntaken)	2018	
	Nodige financiële ruimte creëren	✓	
VERSTERKEN 1 ^{ste} LIJN	Versterken c.q. ondersteunen 'human resources': • Man Power Planning • Project POH (praktijk ondersteuner huisartsen) • Versterken c.q. ondersteunen HAVA		✓ ✓ ✓
	Organisatorische audit van huisartsen praktijken gerelateerd aan toegankelijkheid (NIVEL):		2017-2018
	Stimuleren Integrale Zorg: • Integrale Diabetische Zorg		START 2015
	Aanpassing financieringsstelsel: • 'Value' geïntegreerd i.p.v. 'fixed fee' of 'fee for service'		✓
INTEGRALE ZORG STIMULEREN	Integrale Diabetische Zorg: zie eerder.		✓
	Integrale Ouderenzorg (model voor chronische zorg): • Nieuwe Ouderenzorg afdeling (DVG) • Ouderenzorg Platform • Intramurale Zorg moderniseren en versterken • Thuis- en wijkzorg bevorderen en versterken	2015 2015 2015 2015	✓ ✓ 2014 ✓
	Integrale Geestelijke Gezondheidszorg (GGZ): • Nieuwe stichting GGZ Aruba • Project dossier 2016-2017 (business case) • Focus op ambulante zorg	2016-2019 2017 2018-2019	2014 ✓
ONAFHANKELIJKE EN PROACTIEVE INSPECTIE VOLKSGEZONDHEID (IVA)	Inspectie loskoppelen van DVG: zie Versterken DVG		✓
	Implementatie plan opstellen & uitvoeren		✓
	Inspectie Geneesmiddelen onderbrengen onder IVA:		2014
	Cultuur omslag, van passief naar actief:		✓
	Landsverordening Kwaliteit in de Gezondheidszorg: • Landsverordening activeren		2014 ✓
KWALITEITSREGISTER VOOR BEROEPEN IN DE ZORG (ARUBIG)	Landsverordening beroepen in de Gezondheidszorg: • Landsverordening activeren • Oprichten 'Kwaliteitsinstituut' • Registratie afdeling operationaliseren	2014 ✓ 2017-2018 2017-2018	✓ ✓ ✓ ✓
GEZONDHEIDSBEV- ORDERING MET FOCUS OP PREVENTIE	IBiSA versterken: • Formatie rapport afronden • Missie, visie & strategisch plan		✓ ✓ ✓
	Focus op het kind: • 'Gezonde School' promoveren en faciliteren • Schoolsport versterken		✓ ✓ ✓
	Focus op de ouderen: • 'Healthy Aging'		✓

BEWUSTZIJN VAN HET VOLK STIMULEREN BETREFFENDE RECHTEN EN Plichten	Platform Gezondheidsbevordering ('Plataforma Promocion di Salud'): • Missie, visie & strategisch plan • Jaarlijks: planning en verslag	2018 ✓ ✓ ✓	NODIGE ZORGUITBREIDING	Renovatie & verbouwing HOH: • Implementatie	2014-2019
				Masterplan IMSAN: • Financiering • Implementatie	✓ 2017-2019
				Buitenlandse zorg verminderen door lokale aanbod te vergroten: • Oogheelkunde • Radiotherapie • Interventie cardiologie	✓ 2018-2019 2018-2019

Met het vastleggen van de definities van kwaliteit van zorg, de kwaliteit van de medische beroepsbeoefenaren en de strategische paden die we bewandeld hebben, konden we de stap maken om te werken aan de uitdagingen in ons zorgstelsel. Onze uitdagingen hadden vooral te maken met

- Klachten over de gezondheidszorg kregen niet de juiste aandacht;
- Wachttijden in de zorg;
- De perceptie van negatieve bejegening.

Een veel gehoorde opmerking is dat men ervaarde dat klachten over de gezondheidszorg niet de juiste aandacht kregen. Met de aangenomen wetten hebben we nu vast gelegd dat iedere zorginstelling een klachten procedure moet hebben. Het ontvangen en behandelen van klachten is erg belangrijk. Zo belangrijk dat in de wet is vast gelegd wat een klachtenregeling moet inhouden. Een zorginstelling die geen eigen klachten regeling heeft, dient hij zich aan te sluiten bij een andere klachten regeling. De Inspectie Volksgezondheid controleert dit.

Verder zal er bij de Inspectie Volksgezondheid een meldpunt worden ingericht. Iedereen met klachten over zorg kan contact met hun zoeken. Dit meldpunt zal op een adequate manier de klacht in behandeling nemen, registreren en doorverwijzen naar de plaats waar de klacht verder behandeld gaat worden. Hoewel de Inspectie Volksgezondheid de klacht niet zelf behandeld is zij wel op de hoogte en zal zij controleren of de klacht is afgehandeld.

Met veel van onze initiatieven in het strategische pad Kwaliteit van Zorg is de verwachting dat de zorg, door de uitbreiding van zorg en een integrale werkwijze, sneller en efficiënter geboden kan worden. Hierdoor zullen de wachttijden afnemen, zo niet helemaal verdwijnen. We hebben met alle genoemde uitbreidingen rekening gehouden met een overschot aan capaciteit. Deze zullen wij gebruiken om patiënten van buurlanden uit de regio te behandelen op Aruba: medisch toerisme. De inkomsten die het Land hiermee genereerd worden gebruikt om de kosten van onze eigen gezondheidszorg te beheersen.

Met de veranderingen die we hebben ingezet verwachten we dat we positiever naar elkaar zullen kijken. Hoewel het ieders verantwoordelijkheid is om respect voor elkaar te hebben, kan je dit niet wettelijk regelen. Wel hebben we kunnen regelen dat door middel van verplichte klachten regelingen en het toezicht van de Inspectie Volksgezondheid mensen worden aangesproken op hun gedrag.

De afgelopen 4 jaren zijn voorbij gevlogen. Hoewel ik veel dingen heb gedaan vind ik dat ik samen met de gezondheidszorg op Aruba nog meer tijd nodig heb om een aantal zaken af te ronden en alsnog te

regelen. Ik wens dat het vertrouwen van de Arubaanse bevolking mij in staat stelt om nog een termijn als Minister verder te gaan.



ONZE PRIORITEIT DE LEVENSKWALITEIT VERBETEREN

- Aruba veiliger maken, orde en respect terugbrengen
- De kosten van levensonderhoud verlagen
- De economie stimuleren en innoveren
- Gezondheidszorg verbeteren
- Innovaties invoeren in het onderwijs

**SAMEN VOOR DE
VERANDERING**

**EVELYN WEVER-CROES
MEP LEIDER**

